

scripta sunt in libro verborū dierū regum iuda: Sed et reliquias effeminatozū qui remanserāt in dieb⁹ asa patris eius abstulit de terra. Nec erat tūc rex p̄stitutus i edom. Rex vero iofaphat fecerat classes in mari q̄ navigarent i ophir propter aurum. ⁊ ire non potuerūt: qz cōfractę sunt in asyongaber. Tūc ait ochozias filius achab ad iofaphat: Uadant serui mei cuꝫ seruis tuis i nauibus. Et noluit iofaphat Dormiuitqz cū patribus suis. ⁊ sepultus est cū eis in ciuitate dauid patris sui: regnauitqz iozam filiu eius pro eo. Ochozias autē filius achab regnare ceperat sup israel in samaria. anno septimodecimo iofaphat regis iuda: regnauitqz sup israel duobus añis. Et fecit malū in cōspectu dñi. ⁊ ambulauit i via patris sui ⁊ matris sue: ⁊ in via hie roboam filij nabath. q̄ peccare fecit israel. Seruiuit quoqz baal et adorauit eum: ⁊ irritauit dñm deū israel iuxta omnia quę fecerat pater eius.

Primus liber Malachim. id ē tercius regū explicit. Secundus liber Malachim. id ē quartus regum Incipit.

Reuarica

tus est aut moab in israel: postquā mortuus ē achab. Ceciditqz ochozias per cancellos cęnaculi sui qđ habebat i samaria ⁊ egrotauit: misitqz nuncios dicēs ad eos: Ite cōsulite beelzebub deū acharō. vtrū viuere queā d̄ ifirmitate mea hac? Angelus aut̄ domini locut⁹ est ad heliam thesbitem dicens: Surge ascende in occursum nunciozū regis samarię. ⁊ dices ad eos: Nunquid nō est deus in israel vt eatis ad cōsulendū beelzebub deū acharon? Quāobrem hęc dicit domin⁹ De lectulo sup quem ascendisti nō descendes: sed morte morieris. Et abiit helyas: Reuersiqz sūt nuncios ad ochozia. Qui dixit eis: Quare reuersi estis? At illi responderūt ei: Vir occurrit nobis. ⁊ dixit ad nos: Ite ⁊ reuertimini ad reges q̄ misit vos. ⁊ dicetis ei: Hęc dicit dominus: Nunquid qz non erat deus in israel. mittis vt cōsulatur beelzebub deus acharon? Idcirco de lectulo sup quem ascendisti nō descēdes: sꝫ morte morieris. Qui dixit eis Cuius figure est ⁊ habi⁹ vir qui occurrit vobis ⁊ locutus ē verba hęc? At illi dixerunt: Vir pilosus ⁊ zona pellicia accinctus renibus. Qui ait: Helyas thesbites ē Misitqz ad eum quinquagenariū principē. ⁊ quinquaginta qui erāt sub eo. Qui ascēdit ad eum. sedentiqz in vertice montis ait: Nō dei rex p̄cepit vt decēdas. Rēdenstqz

Cecidit ochozias. Domus ochozie ē synagoga: que legibus p̄ceptis q̄li cancellis cęnaculi vndiqz circūdata erat. Sꝫ sic ochozias p̄ cancellos quib⁹ tueri debuit tuens egritudinez nimā icurrat: ita ⁊ iudex legis custodiā excedens in languorē desperabilem peccatoꝝ cecidit. Vbi qz dei p̄sidiū dereliquit: salutis remediū nō inuenit. Cōfugit ei sicut rex ipius ad falsos deos: ⁊ ideo p̄pheticō ore corripit: ⁊ de eius morte vicina p̄dicatur. Ochozias iudex: maxime p̄ncipes significat. qui vicijs recuti veritatē p̄sequuntur. Vñ. miles ut p̄ncipes ⁊ p̄baret ministros. vt apprehēderent bēlium zc.

Misit ad eum quinquagenariū Quinquagenari⁹ cōfessio penitētię est. quo declarat remissio peccatoꝝ. Iudei ergo nolentes xp̄m deum esse. nec principem penitētię dicūt ei. Quinquaginta annos nondum habes: ⁊ abraham vidi sit: ⁊ in futuro: igne incēditur. Tercius q̄ quinquagenari⁹ qz cōuersus ad fidē trinitatis. penitentię sacramētū cognouit: indulgentiā meruit.

belyas dixit quinquagenario: **S**i homo dei sum descendat ignis de celo et deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit itaque ignis de celo et deuorauit eum et quinquaginta qui erant cum eo. **R**ursumque misit ad eum principem quinquagenarium alterum et quinquaginta cum eo. **Q**ui locutus est illi: **H**omo dei hec dicit rex: **F**estina descende. Respondens belyas ait: **S**i homo dei ego sum descendat ignis de celo et deuoret te et quinquaginta tuos. Descendit ergo ignis de celo: et deuorauit illuz et quinquaginta eius. **I**terum misit principem quinquagenarium ^{hic est abdias.} tercium et quinquaginta ^{qz humiliter accessit.} qui erant cum eo. **Q**ui cum venisset curuauit genua contra belyam. et precatus est eum et ait: **H**omo dei noli despiciere animam meam et animam seruatorum tuorum qui mecum sunt: **E**cce descendit ignis de celo et deuorauit duos principes quinquagenarios primos. et quinquagenos qui cum eis erant. **S**ed nunc obsecro vt miseraris anime meę. **L**ocutus est autem angelus dñi ad belyam dicens: **D**escende cum eo ne timeas. **S**urrexit igitur et descendit cum eo ad regez. et locutus est ei: **H**ec dicit dñs: **Q**uia misisti nuncios ad consulem beelzebub deum acharon. quasi non esset deus in israel a quo possis interrogare sermonem: ideo de lectulo super quem ascendisti non descendes: sed morte morieris. **M**ortuus est ergo iuxta ^{vel aut.} sermonem dñi quem locutus est belyas. et regnauit iozam frater eius pro eo: anno secundo iozam filij io-

saphat regis iude. **N**on enim habebat filium. **R**eliqua autem verborum ochozie que opatus est. nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel?

Actum est autem cum leuare vellet dominus belyam per turbinem in celum: ibant belyas et helyseus de galgalis. **D**ixitque belyas ad helyseum: **S**ede hic: quia dominus misit me usque in bethel. **C**ui ait helyseus: **V**iuu dominus et viuua anima tua. quia non dereliquam te. **C**umque descendissent bethel: egressi sunt filij prophetarum qui erant in bethel ad helyseum. et dixerunt ei: **N**unquid nosti: quia hodie dominus tollet dominum tuum a te? **Q**ui respondit: et ego noui: silete. **D**ixit autem helyas ad helyseum. **S**ede hic quia dominus misit me in hiercho. **E**t ille ait: **V**iuu dominus et viuua anima tua. quia non derelinquam te. **C**umque venissent hiercho. accesserunt filij prophetarum qui erant ibi ad helyseum. et dixerunt ei: **N**unquid nosti. quia hodie dominus tollet dominum tuum a te? **E**t ait: **E**t ego noui: silete. **D**ixit autem ei helyas: **S**ede hic. quia dominus misit me usque ad iordanem. **Q**ui ait: **V**iuu dominus et viuua anima tua. quia non derelinquam te. **F**erunt igitur ambo pariter. et quinquaginta viri de filiis prophetarum secuti sunt: qui et steterunt e contra longe. **I**lli autem ambo stabant super iordanem. **T**ulitque belyas pallium suum et inuoluit illud. et percussit aquas. que diuisę sunt in utraque partem: et transierunt ambo per siccum.

Per turbinem.

Turbo. i. validissimus ventus. rapuit belyam in celum aerium. **U**nde volucres celi vt in se cretas quana a terre regionem repente illum deponeret: vbi in magna iam carnis et spiritus quiete vineret. quousque in fine mundi mortis debitum soluat. **C**urtus igneus que raptus dicitur. angelice sunt virtutes. quantum opatione subleuatur.

Subleuatio helie ascensionem dñi significat. helias i. curru accendit: quia homo purus adiutorio egredat alieno. **R**edemptor: noster non curru. quia qui omnia fecerat. super omnia sua virtute ferebatur. **I**n designatione ascensionis sue dñs pronuncios et testes habuit. vnum ante legem. alterum sub lege: vt quandoque veniret ipse que veraciter penetraret celos. **Q**ui crederentibus quoque carnis mundiciam largiretur et sub eo per incrementa temporum virtus castitatis excreveret. **T**ranslati namque est enoch per coitum generans et genitus. **R**aptus helias tantum per coitum genitus. **A**ssumptus est dñs per coitum nec generans nec generatus.

Fiat in me duplex spiritus. De tyas spiritu xp̄tali z opatione miraculoꝝ excellēter pollebat. gēminā ergo gratiā quā helisus ī magistro vi gere cognoscebat. sibi tribui rogauit. Vnde patet qđ non esse discipulus super magistrū postulauit.

Ra. Fiducia petendi accepta a dño. ecclesia postulat dupltē spm̄ xp̄i. z qđ remissioe peccatoꝝ indiget. qua non eguit xp̄s. z mūne re virtutū quas ex plenitudine sua per spm̄ sanctū tribuit xp̄s. qui ascendens in altū c. d. c. tēd. d. b. illis videlicet qui spem suā ī illo ponūt. Hinc ē qđ ait: si videris quando tollar a te. si oculos fidei aperueris: z cū passiōe z resurrectōe etiā ascēsiōe meā fideliter credideris: petitionis tūe effectū consequeris.

Dallium helie. Ra. Incarnatō est p̄ quā lēti flumiū diripit nobis trāsitū ad vitā sp̄parauit. hoc helisus post trāsitū helig renūit: qđ fidem incarnationis ecclesia post ascēsiōe xp̄i reseruauit. p̄ quā p̄sentis vitę flūcū trānsire satagit. sed sic helisus nō nisi innoca to nomie helig aquas diuisit: ita ecclesia nisi p̄ inuocatiōem nomis xp̄i. virtutes vllas facere nō potest. tēus ē enī qui operat ī nobis z velle z p̄ficere.

[†] **Sebastus caput nostrū ad ecclesiā corpus suū.** Lunqz trāsissent. ^{sp̄tite z accipietis.} heliyas dixit ad helisum.

Postula qđ vis vt faciā tibi anteqđ tollar a te. Dixitqz helisus: Obscuro vt fiat ī me duplex

^{spiritus tui largitio.} spiritus tuus. Qui respondit: Rem

difficilem postulaisti. Attamen si videris me quādo tollar a te erit qđ petisti: Si autē nō videris. nō erit.

Lunqz pergerent z incedentes sermocinarentur: ecce currus igneus z equi ignei diuiserunt vtrumqz: z ascendit heliyas p̄ turbīnem ī cēlū

Heliyas autē videbat z clamabat: Pater mi pater mi currus israel z auriga eius. Et non vidit eum amplius. Apprehēditqz vestimenta

sua z scidit illa in duas partes. Et leuauit pallium heliqz qđ ceciderat ei. Reuersusqz stetit sup ripam iordanis. z pallio heliyas qđ ceciderat ei percussit aquas: quę

^{scilicet.} non sunt diuise. **Et dixit: Ubi est deus heliqz etiā nūc: Percussitqz aquas. z diuisę sunt huc atqz illuc: z trāsijt helisus.**

Videntes autē filij pphetarum qui erant in hiericho e contra dixerunt

Requieuit spūs heliqz sup helisū. Et venientes ī occursum eius adorauerunt eum p̄nī in terram. dixerūtqz illi: Ecce cum seruis tuis sūt

quinq̄ginta viri fortes. qui possūt ire z querere dominū tuū: ne forte tulerit eum spiritus dñi: z proiecerit in vno montiū aut in vnam vallin. Qui ait: Nolite mittere. Legerūtqz eum donec acquiesceret et diceret: Mittite. Et miserunt quin

quaginta viros: Qui cū quesissent tribus diebus nō inuenerunt: z reuersi sunt ad eū. At ille habitabat

in hiericho z dixit eis: Nunqđ nō dixi vobis: nolite mittere: Dixerūt quoqz viri ciuitatis ad heliyasum.

Ecce habitatio ciuitatis hui⁹ optima est. sicut tu ipse dñe perspicias: sed aque pessime sunt. z terra sterilis. At ille ait: Afferte mihi vas no

uum: z mittite in illud sal. Qui cū attulissent. egressus ad fontē aquarum. misit ī illum sal. z ait: Hęc dicit dñs: Sanauit aquas has: z nō erit vltra in eis mors neqz sterilitas. Sanate ergo sunt aque vsqz ad diem hanc iuxta verbū heliyę qđ locutus est. Ascendit autē inde heliyas in bethel. Lunqz ascenderet per vias. pueri parui egressi sūt de ciuitate. z illudebāt ei dicētes:

Ascende calue. ascēde calue. Qui cum resperisset vidit eos: z maledixit eis in nomine dñi. Egressiqz sunt duo vrsi de saltu. z lacerauerunt ex eis quadragitaduos pueros. Abijt autē inde ī montem carmeli: z inde reuersus ē ī samariā.

in hiericho z dixit eis: Nunqđ nō dixi vobis: nolite mittere: Dixerūt quoqz viri ciuitatis ad heliyasum.

Ecce habitatio ciuitatis hui⁹ optima est. sicut tu ipse dñe ^{s hiericho.} perspicias: sed aque pessime sunt. z terra sterilis.

At ille ait: Afferte mihi vas no uum: z mittite in illud sal. Qui cū attulissent. egressus ad fontē aqua ^{scilicet.}

rum. misit ī illum sal. z ait: Hęc dicit dñs: Sanauit aquas has: z nō erit vltra in eis mors neqz sterilitas.

Sanate ergo sunt aque vsqz ad diem hanc iuxta verbū heliyę qđ locutus est.

Ascendit autē inde heliyas in bethel. Lunqz ascenderet per vias. pueri parui egressi sūt de ciuitate. z illudebāt ei dicētes:

Ascende calue. ascēde calue. Qui cum resperisset vidit eos: z maledixit eis in nomine dñi.

Egressiqz sunt duo vrsi de saltu. z lacerauerunt ex eis quadragitaduos pueros.

Abijt autē inde ī montem carmeli: z inde reuersus ē ī samariā.

IIII. Dram uero filius achab regnavit sup israel in samaria: anno octauo decimo iofaphat regis iude. Regnavit qz duodecim annis. z fecit malum coram dño: sed non sicut pater eius z mater: Tulit enī statuas baal quę fecerat pater eius. Ueruntamē in peccatis hieroboam filij nabath qđ peccare fecit israel ad hęc sit: nec recessit ab eis. Porro mesaf rex moab nutrebat pecora mltā. z soluebat regi israel cētum milia agnoz z centū milia arietum cū vellerib

ius achab regnavit sup israel in samaria: anno octauo decimo iofaphat regis iude. Regnavit qz duodecim annis. z fecit malum coram dño: sed non sicut pater eius z mater: Tulit enī statuas baal quę fecerat pater eius.

Ueruntamē in peccatis hieroboam filij nabath qđ peccare fecit israel ad hęc sit: nec recessit ab eis.

Porro mesaf rex moab nutrebat pecora mltā. z soluebat regi israel cētum milia agnoz z centū milia arietum cū vellerib

Mittite ī illud sal. Si. Sal. ī sapientia in vase fictili. ī cor pore dñiano posita aq̄s sanat. ī populos dulcere dilectōis z bonorum operum per xp̄i ī carnatōem fcau dat

Ascendit autē inde heliyas. Hic. Helisus. saluus dei. Is est qui saluator vocat cui illudunt iudei. qđ ī caluarie loco ascensurus erat in crucem. sed xp̄s postqđ ascendit in celos. sicut helisus ascēdit in bethel. ī i. domū dei. xl. secundo anno imisit duos vrsos de siluis gentium. vespasianū. z titum. qđ eos crudeli strage deiecerūt ibiqz sanguis eorū effusus est: vbi dominum suspenderunt.

suus. **C**unq; mortu⁹ fuisset achab: p̄uaricatus est f̄dus qđ habebat cum rege israel. **E**gressus est igitur rex iozam in die illa de samaria. et recensuit vniuersum israel. misit q; ad iosaphat regem iude dicens: **R**ex moab recessit a me: veni mecum contra eū ad p̄grium. **Q**ui respondit ascendā: **Q**ui me⁹ ē tuus est. **p**opulus meus populus tuus. et equi mei equi tui. **D**ixitq;: **P**er quā viam ascendemus? **A**t ille respondit: **P**er desertum ydumeę. **P**errexerūt igit̄ rex israel. et rex iuda. et rex edom: et circūierunt p̄ viā septem dierū: **N**ec erat aqua exercitui et iumentis que sequebantur eos. **D**ixitq; rex isrl: **D**eu heu heu congregauit nos deus tres reges vt traderet in manu moab. **E**t ait iosaphat: **E**st ne hic p̄pheta domi vt deprecemur dñm per eum? **E**t respōdit vnus d e seruis regis isrl: **E**st hic heliseus filius saphat. qui fundebat aquā sup manus helyę. **E**t ait iosaphat: **E**st apud eū sermo dñi? **D**escēditq; ad eum rex israel et iosaphat rex iuda et rex edom. **D**ixit aut helyseus ad regē israel: **Q**uid mihi et tibi ē? **V**ade ad prophetas patris tui et matris tuę. **E**t ait illi rex israel: **Q**uare cōgregauit dñs tres reges hos. vt traderet eos in manu moab? **D**ixit aut helyseus: **V**iuu dñs exercituū in cuius conspectu sto: q si non vultū iosaphat regis iude erubescerem: nō attendissem qđ te nec resperissem. **N**ūc aut adducite mihi psalter. **C**unq; caneret psalter: facta est super eū

manus dñi et ait: **N**ec dicit dominus: **F**acite aluicum torrens hui⁹ fossas et fossas: **N**ec enī dicit dñs: **N**on videbitis ventū neq; pluuiā et aluicus iste replebitur aquis et bibetis vos et familie vestre et iumenta vestra. **P**arūq; hoc est in cōspectu dñi. insuper tradet etiā moab in manus vestras. et pcutietis oēm ciuitatē munitam. et omnē urbem electam. et vniuersum lignū fructiferum succidetis. cūctosq; fontes aquarū obturabitis: et omnē agrū egregiū opietis lapidibus. **F**actū est igit̄ mane qñ sacrificium offerri solet. et ecce aque veniebant p̄ viā edom: et repleta est terra aq; **U**niuersi aut moabite audietes q ascēdissent reges vt pugnaret aduersū eos: cōuocauerunt omnes q accincti erant balteo desuper. et steterūt in terminis. **P**rimoq; mane surgētes. et orto iam sole ex aduerso aq; rū viderunt moabite econtra aq; rubras quasi sanguinē. **D**ixerūtq; **S**anguis gladij est. **P**ugnauerūt reges contra se: et cęsi sunt mutuo. **N**ūc pge ad p̄dam moab. **P**errexeruntq; in castra israel. **P**orro consurgens israel percussit moab. **A**t illi fugerunt corā eis. **V**enerūt igitur qui vicerant et percusserunt moab et ciuitates destruxerunt: et omnē agrum optimū. mittētes singuli lapides repleuerunt. et vniuersos fontes aquarū obturauerūt. et omia ligna fructifera succiderūt: ita vt muri tātū fictiles remanerēt **E**t circūdata est ciuitas a fundibularijs: et magna ex parte percussa.

Facite aluicum
Ra. **P**ropheta p̄lo
sui fatigato. p̄ miracu
lum cōsulit. et p̄betie
dicta consilium p̄sent
fidelibus qualiter spi
rituali doctrina aim re
ficiant.

Ra. **F**ossas i aluico
torrens facit. qui pro
funda mysteria in scri
pturis q̄rit. **Q**ue abs
q; pluuiā et vento aq̄
repletur: q; sepe absq;
humano solatio sapi
entiā confert suis inue
stigatoibus potentia
diuina. **V**nde iohes
dicit: **N**on necesse ha
betis vt alijs vos do
ceat. s; sicut vnicio ei⁹
docet vos de omnib;.
Vnde bibent boies et
iumenta. i. doctrinam
accipient ingeniosi et
simplices.

Parūq; est hoc
Ra. **N**ō enī sufficit ser
uis dei. abdita myste
ria scire. quin etiā de
bent ea alijs p̄dicare. et
contradictentes redar
guere: quibus p̄missa
ē certa de hoste victo
ria. vt pcutiant omnē
ciuitatem.

Ciuitatem mu
nitam. Ra. **C**iuitas
secularis est p̄dētia
i qua philosophi et he
retici confidunt. hec p̄
p̄dicatores subuertit.

Lignū. Ra. **N**ō
qđ facit fructū s; mor
tiferū. qđ secuturo ex
amine succisum: pabu
lum fiet ignis eterni.
Fontes aquarū obtu
rantur. cū heresiarchę
suis cōsequacibus per
catholicos dānantur.
Agrī egregij lapidib;
operiunt. cū venustas
locutōis hereticę et phi
losophicę anathema
tis pondere obruitur.

Remanēt tantū muri
fictiles. i. false ratiōes.
que a fundibularijs. i.
sanctis p̄dicatoib; ad
nihilum redigunt.

Ra. **I**ta philoso
phi verbis crucis stul
ticiā existimantes: veri
tatem passionem xp̄i. et
ecclēsię martiriū temē
tiam existimant.

Rex israel rex iu
da rex edom. Ra.
Tres reges p̄ moab
bellantes rectores sūt
fidelium. qui p̄ trinita
tis fidem contra mūdi
principem. et populū
id ē. philosophos he
reticos scismaticos at
q; omnes iniquos ar
mis spiritualibus con
fligunt. **M**oab inter
pretatur de patre. illis
cōuenit ad quos dñs
dixit: **V**os ex p̄re dya
bolo estis. bi. aduersā
tur ecclēsię minis perse
cutionib; et dolo. s; p̄
xp̄m qui caput ē xp̄ia
norū effugantur.

Quod cum vidisset rex moab pręua
luisse. s. hostes: tulit secum septin-
gentos viros qui educentes gla-
diuz: vt irrumperēt ad regē edom
z non potuerunt. Arripiensq; filiū
suuz primogenitū qui regnaturus
erat. p eo. obtulit holocaustuz sup
murū: z facta est indignatio magna
in israel. Statioq; recesserūt ab eo
z reuersi sunt in terrā suam.

C. III.
Mulier quedā.
Sācta ecclesia duoz
populorū. i. iudaicū z
gentilis est mater: que
prius ex pueris ope cō
sentiendo callidi spūs
psuasioni q̄si quedā
peccati numū a credi-
toze acceperat: z duos
q̄s in fide genuit amit-
tere filios timebat. sed
pp̄he x̄bis. i. sacre scri-
pturę p̄ceptis obediēs
ex paruo qd̄ hatebat
olei vacua vasa infu-
dit. qz dum ab vnus
ore doctoris paruz qd̄
de amore diuinitatis
multoz vacuz mentes
hauriunt: exuberante
grā vnguentoz diu-
ni amoris vsq; ad sum-
mum replentur. z iam
nunc multoz corda q̄
prius fuerāt vacua va-
sacula. vngūto spiri-
plena sunt: que ex pau-
citate olei solūmodo i
fusa videbantur. Quod
dū alijs atq; alijs dat
z ab auditoribus fidel
accipit: erepta mulier
id ē. sancta ecclesia sub
creditoris sui iam te-
bitō nō tenet. **Mu-**
lier que prophetaz ho-
spitio suscepit. originē
insinuat ppli israelitici
que fuit i patriarchis.
Vnde sicut ista hely-
seum p̄betam: ita et
illa dñm p̄betaruz
hospitio suscepit. Quā
abraam z sara tres vi-
ros suscepit z paruit.

C. III.
Mulier autem
quedam de vxoribus
pp̄betarū. clamabat ad helysē di-
cens: Seruus tuus vir me⁹ mo-
tuus est: z tu nosci quia seruus
tuus fuit timens deū. Et ecce cre-
ditoz venit. vt tollat duos filios
meos ad seruiendū sibi. Cui dixit
helyseus: Quid vis vt faciā tibi?
Dic mihi quid habes i domo tua.
At illa dixit: Nō habeo ācilla tua
quicq; in domo mea: nisi parū olei
quo vngar. Cui ait: Uade z pete
mutuo ab omnibus vicinis tuis va-
sa vacua non pauca: z ingredere et
claudere hostium tuū cū intrinsecus
fueris tu z filij tui. z mitte inde in
omnia vasa hęc: z cū plena fuerint
tolles. Fuit itaq; mulier: z clausit
hostium sup se z super filios suos.
Illi offerebāt vasa: z illa infunde-
bat. Cūq; plena fuissent vasa: di-
xit ad filios suū: Affer mihi adhuc
vas. Et ille respōdit: Non habeo.
Stetitq; oleum. Venit autē illa: z
i dicitur homini dei. Et ille: Uade
inquit vende oleum: z redde credi-
tozi tuo. Tu autē z filij tui viuite de
reliquo. Facta est autē quedā dies.

z transibat helyseus per sunam ci-
uitatē. Erat autē ibi mulier magna
que tenuit eū vt comederet panē.
Cūq; frequēter inde transiret: di-
uertebat ad eam vt comederet pa-
nem. Quę dixit ad virum suū:
Animaduerto qz vir dei sanctus ē
iste: qui transit p nos frequenter.
Faciamus ergo ei cęnaculū parū
z ponamus ei in eo lectulū z men-
sam z sellam z candelabrum: vt cū
venerit ad nos maneat ibi. Facta
est igitur dies quedam. z veniens
diuertit i cęnaculū: z requieuit ibi.
Dixitq; ad giesi puerū suū. Uoca
sunamiten istam: Qui cū vocasset
eam. z illa stetit coram eo. dixit
ad puerum suū: Loquere ad eam:
Ecce sedule i omnibus ministrasti
nobis. qd̄ vis vt faciāz tibi? Nun-
quid habes negocium. z vis vt lo-
quar regi siue p̄ncipi militię? Quę
respōdit: In medio populi mei ha-
bito. Et ait: Quid ergo vult vt fa-
ciam ei? Dixitq; giesi: Ne que-
ras filium enī nō habet: z vir eius se-
nex est. P̄cepit itaq; vt uocaret
eam. Quę cū uocata fuisset. z ste-
tisset ad hostium. dixit ad eam: In
similia dñs ad abraā tpe isto habebit sara filiū.
tempore isto z in hac eadē hora si-
uita comes fuerit: habebis i utero
filiū. At illa respondit: Noli que-
sone mi uir dei: noli mentiri ancille
tuę. Et concepit mulier. z peperit fi-
lium in tempe z in hora eadez qua
dixerat helyseus. Creuit autē puer.
Et cū esset quedā dies. z egressus
isset ad patrē suū ad messorēs. ait
patri suo: Caput meum doleo. At
ille dixit puero: Tolle z duc eū ad

Creuit autē puer
Ra. Sic p̄pls israeliti-
cus. postq; in egypto
excreuit: z p moysen i
desertuz eductus. dñi
vocem audierat. qm̄ lu-
mine sc̄ę rebuit illu-
strari. mox aio ad ydo-
latriam recurrēs. mo-
tuus est.

matrem suam. Qui cum tulisset et adduxisset eum ad matrē suam. posuit eum illa super genua sua vsq; ad meridiē: et mortuus est. Ascendit autē et collocavit eum sup lectulum hominis dei. et clausit hostium. et egressa vocavit virū suum et ait: **Mitte mecū obsecro vnum de pueris et asinā. vt excurrā vsq; ad hominem dei et reuertar.** Qui ait illi: **Quas ob causam vadis ad eum? Hodie nō sunt kalendē neq; sabbatum.** Quē respondit: **Uadam.** **Strauitq; asinā et pcepit puer omina et ppera. ne mibi moram facias i eundo: et hoc age qd p̄cipio tibi.** Profecta est igitur et venit ad virum dei in montē carmel i. **Lūq; vidisset eam vir dei e contra: ait ad giezi puerum suū. Ecce sunamitis illa.** Uade ergo in occursum eius. et dic ei: **Recte ne agitur circa te et circa virum tuū et circa filius tuū?** Quē respondit: **Recte.** **Lūq; venisset ad virum dei i montē. apprehendit pedes eius. Et accessit giezi vt amoueret eam. Et ait homo dei. Dimitte illam. anima eius in amaritudine ē: et dñs celauit a me et nō idicauit mibi.** Quē dixit illi: **Nunquid petiui filiū a dño meo? Nunquid nō dixi tibi ne illudas me?** Et ille ait ad giezi. **Accinge lumbos tuos. et tolle baculū meum i manu tua: et vade.** **Si occurrerit tibi hō non salutes eum. et si salutauerit te quispi am nō respondeas illi: et pones baculum meū sup faciē pueri.** **Porro mater pueri ait: Uiuat dominus et uiuat aia tua: nō dimittā**

At ille ait ad giezi. Ra. Dum dominus p moysen legē dedit. quasi p puerū virgam i. terrore legis mortuū suscitare non valuit: q; lex neminez ad pfectū ducit. Ipse p se veniens sup cadauer sternitur: q; cum i forma dei esset semet ipsū exinanivit formā serui ac. huc et illuc te-

Creditur
Ra. Sic p̄sentat
cas. p̄sentat in
creant. p̄sentat
volens. etiam
vocat. andrea
mine. sic. etiam
strati. mox. ad
lamam. reuertit
tus. et.

te. Surrexit ergo et secutus est eā. **Giez i autē p̄cesserat eos. et posuerat baculū super facies pueri: et nō erat vox neq; sensus.** Reuersusq; est in occursum eius. et nunciavit ei dicens: **Nō surrexit puer.** **Ingressus est ergo helisus domū. et ecce puer mortuus iacebat i lectulo ei.** **Ingressusq; helisus domū: clausit hostium sup se et puerum. et orauit ad dñm. Et ascendit et incubuit sup eum. posuitq; os suū sup os eius. et oculos suos sup oculos eius. et manus suas sup manus eius. et incuruauit se sup eum: et calefacta est caro pueri.** **At ille reuersus deambulauit in domo semel huc atq; illic: et ascendit et incubuit super eū et oscitauit puer septies: aperuitq; oculos.** **At ille vocauit giezi. et dixit ei: Uoca sunamitē hanc.** Quē uocata ingressa est ad eum. **Qui ait: Tolle filium tuū. Venit illa et corruit ad pedes eius: et adorauit sup terram.** **Tulitq; filiū suū et egressa est.** **Et helisus reuersus est in galgalam.** **Erat autē fames in terra: et filij pphetarū habitabant coram eo.** **Dixitq; vni d pueris suis: Donec ollam grandē: et coque pulmentum filiis pphetarum.** **Et egressus est vnus i agrum. vt colligeret herbas agrestes. inuenitq; quasi vitē siluē. et collegit ex ea coloquintida. agri. et impleuit palliū suū et reuersus concidit in ollam pulmenti.** **Nesciebat enim quid esset.** **Inferunt ergo socij ut comederent.** **Lūq; gustassent de coctione excelsi amauerūt dicentes: Mors in**

ambulabat: q; et inde os et gentes ad eterna p fidem vocat. **Sup mortuū septies ispirat q; per aptionez diuini muneris gratiā septiformis spūs in peccati morte iacens aspirat.** **Porro is quem terroris hōga suscitare nō potuit: per amoris spiritū puer ad vitam redijt.**

Filii propheta
ra. Id ē. predicatorū qui ambulant in lege dñi. et scrutantur testimonia eius. in p̄sentia saluatoris sp̄ viuūt.
Concidit in ollam. Qui litterę legi intentus vel philolo- phie studiosus amaritudinē de lege v̄l mortiferū te p̄bis sames. iternisecet veritati euāgelicę: et in olla cordis coquens. tale pulmentū hoc est documentū p̄parat auditorib; suis. dicit ē apls littera occidit: prudentia autē spūs vita. hoc scientes fides mortem in olla clamant. sed farina in ollam mittitur: cū scā spiritualis in tale condimentū intromittitur vt excluda amaritudie patius fiat salubris.

Cir autē quidā
ue de bal. R. Vir
iste cētus est patrū qui
de balsalifa est. qz ter-
narium i. cōfessione tri-
nitatis seruat. Balsa-
lifa enī tercius habens
interpretatur. Hic vir
viro de panes primiti-
tiam offert. cu3 redem-
ptioi gratia eius inspi-
ratus offert libros de
origine creaturarū cō-
positos. Offert frumen-
tum nouum i. pera: cū
nouum testamentū in
euangelij z apostoloꝝ
scriptis profert. Iubet
belisus noster mini-
stris. i. fūdicatoꝝ vt
hec fidelibz dispensēt:
z de thesauro suo. pfe-
rāt noua z vetera. qd
mysteriū in euangelio
legimus. in fractōe qn-
qz z septem panū: vbi
satiatis turbis college-
runt duodecim copbi-
nos siue septē sportas
fragmentoꝝ. qz nullus
sacramēta scripturę p
omnia capit: quin sibi
satiato supererit. iuxta
verbum dñi.

C. V.
Naaman. Gen-
tiles significat. virtute
bellorum principatus
gerētes ac rerū decore
fructes. Vñ naaman
decus sū cōmotio eoꝝ
interpretat. vir fortis et
diues. sed leprosus: qz
qñis p potentā regni
ac rerum abundantā
dominari videret. tñ
errorem ydolatrię le-
pra sedus apparuit.

Porro de siria
e. su. la. Ra. Latrun-
culi de siria qd ē subli-
mitas egressi sunt: cu3
cupiditate ducti z di-
uersis negocijs īplicitati
gentiles p totam terrā
vagabātur. Hi de ter-
ra israel captiuā duxe-
runt: que de ppheta ī
israel testabatur. qz fa-
ma de israel p negocia-
tores gentiū translata
ī toto orbe cariositati
hoīm (quā vxor naa-
man significat) verum
ppham z saluatoꝝ in
iudea manere patefe-
cit. Audiens h naamā
dño suo nūciavit. Cū
bi ad qñ noticia verbi
puerit: his q sibi pñt
suggerūt scē spiritua-
lis magnitudinē. Mit-
tūt rex syrię litteras ad

olla vir dei. Et n̄ potuerūt comede-
re. At ille: Afferte iqt̄ farinā. Cūqz
tulisset misit i ollā. z ait: Infunde
turbę vt comedat. Et n̄ fuit āplius
quicqz amaritudinis in olla. Cir
autē quidā venit de balsalifa. dese-
rens viro dei panes primitiarū. et
viginti panes hordeaceos: z frumē-
tum nouū in pera sua. At ille dixit
Da populo vt comedat. Respon-
ditqz ei minister eius. Quantū est
hoc. vt apponā corā centuz viris?
Rursum ille: Da ait populo vt co-
medat. Hęc eniz dicit dñs: Come-
dent z superit. Posuit itaqz coraz
eis: Qui comederūt z superfuit iu-
xta verbū dñi.

N Naaman prin-
ceps militię regis sirię
erat vir magnus apud dñm suum
z honoratus. Per illum enī dedit
dominus salutē syrię. Frat autē vir
fortis z diues: sed leprosus. Por-
ro d̄ syria egressi fuerāt latrunculi.
z captiuaz duxerant de terra israel
puellam paruulā. que erat in obse-
quio vxoris naaman. Que ait ad
dominā suam: Utinā fuisset domi-
nus meus ad pphetam qui est in
samaria. profecto curasset eum a le-
pra quā habet. Ingressus est itaqz
naaman ad dñm suum. z nūciavit
ei dicens: Sic z sic locuta est puel-
la d̄ terri israel. Dixitqz ei rex syrię
Uade z mittam litteras ad regem
isrl. Qui cū pfectus esset. z tulisset
secum decem talenta argenti z sex
milia aureos. z decem mu tatoria
vestimentoꝝ: detulit litteras ad re-

gem israel in hec verba: Cum acce-
peris epistolā hanc: scito q miseriz
ad te naaman seruum meū: vt cu-
res eum a lepra sua. Cūqz legisset
rex israel litteras: scidit vestimēta
sua z ait: Nunquid deus ego sum
vt occidere possim z viuificare: qz
iste misit ad me vt curem homines
a lepra sua? Animaduertite z vide-
te: quot occasiones querat aduer-
sum me. Qd̄ cu3 audisset belisus. o
vir dei scidisse videlicet regem isrl
vestimēta sua. misit ad eum dicens:
Quare scidisti vestimēta tua? Ue-
niat ad me: z sciat esse pphetam in
israel. Venit ergo naaman cū eqs
z curribus: z stetit ad hostium do-
mus belisei. Misitqz ad eū belisus
nunciuz oicens: Uade z lauare se-
pties i iordane: z recipiet sanitatem
caro tua atqz mūdaberis. Fraus
naaman recedebat dicens: Puta-
bam q egrederetur ad me. z stans
inuocaret nomē domini dei sui. et
tangeret mōnu sua locum leprę: et
curaret me: Nūquid nō meliores
sunt abana z pharphar fluuij da-
masci oibus aquis terre isrl: vt la-
uer i eis z munder? Cum ergo ver-
tisset se z abiret indignans. acceffe-
runt ad eum serui sui: z locuti sunt
ei: Pater z si rem grandem dixissz
tibi ppheta: certe facere debueras
Quātomagis qz nunc dixit tibi la-
uare z mundaberis? Descendit et
lauit in iordane septies iuxta ser-
monez viri dei. z restituta est caro
ei? sicut caro pueri paruuli: z mun-
datus est. Reuersusqz ad virū dei
cum vniuerso comitatu suo. venit

regem israel pro salute
serui. cū primatus gen-
tium audiens deū esse
in israel salutē suorum
Quidens legatēz mit-
tit in iudeam: vt p apo-
stolicam doctrinā sal-
uatoris fidem accipiat
Vñ cornelius de cęsa-
rea in iopem ad petrū
mittit. Rex scidit vesti-
menta sua: qz sacerdo-
tes scribz z pharisei. re-
ctores iudeoꝝ. confide-
rantes vdiqz plebes
ad redemptōem cōue-
nire. qñ blasphemiam
existimātes scindebāt
vestimēta: sicut i euan-
gelio princeps sacerdo-
tum fecit. Veniat ad
me. z sciat eē pphētā i
israel. z dominū quos
p̄scinit hos z vocauit
zē. Veniens gentilis
populus ad domū be-
lysei sanctā. ecclesiā.
per nunciū. i. euangeli-
cos predicatores acce-
pit. vt se in iordane se-
pties lauaret renat? ex
aqua z spiritu. Jorda-
nis baptisma significat
qz i eo nobis saluator
baptismus cōsecrauit.
Naaman lauatoꝝ ior-
danicā respiciens sim-
plicitatē significat ru-
dium. qui spirituales
nō potuerūt intellige-
re efficacā. qz animal
homo nō percipit que
sunt spiritū rei. Serui
melior p̄silio ad man-
datū pphetam plura
serunt: qz sepe dominū
minori. reuelat qd me-
lius est: qñ psonarū
accepto: deus nō est.
loto septies restituta ē
caro sic pueri caro. qz
mundatus baptismo
per inuocatiōem spūs
septiformis quisqz ad
innocentis vite infan-
tiam redigitur. Quia
in baptismo adrenun-
ciare satbane ac fidem
domini confiteri p̄ci-
pimur. negat se naa-
man vltra dijs litatu-
rum. soli per omia teo-
seruiturum. p̄tē terre
sanctę secum tollit: qz
baptizatos oportet do-
minici corpis p̄cipa-
tione cōfirmari.

†. *¶* hec est catholica p̄fessio. quoniam omnes dñi
 et stetit coram eo et ait: Vere scio q̄
 gentium. di. a. e. f.
 non sit deus alius in vniuersa ter
 ra: nisi tantum i israel. Obsecro ita
 q̄ vt accipias benedictōez a seruo
 tuo. At ille respondit: **U**iuu domi
 nus ante quē sto: q̄ non accipiam
Lūq̄ vim faceret. penitus nō ac
 quieuit. Dixitq̄ naaman: **U**t vis.
Sed obsecro concede mihi seruo
 tuo vt tollam onus duozū burdo
 num de terra. **N**on enī faciet seru⁹
 tuus vltra holocaustum aut victi
 mā diis alienis: nisi dño. **H**oc autē
 solum est de quo depreceris dñm
 pro seruo tuo. quādo ingredietur
 dñs me⁹ templū remmon vt ado
 ret. et illo innitente super manum
 meā. si adorauero in templo rem
 mon. adorante eo in eodem loco:
 vt ignoscat mihi dñs seruo tuo p̄
 hac re. **Q**ui dixit ei: **U**ade in pace
Abijt ergo ab eo electo tempore.
Dixitq̄ giezi puer viri di: **D**eper
 cit dñs meus naaman syro isti: vt
 nō acciperet ab eo quē attulit. **U**iu
 uit dominus: q̄ curram post eū. et
 accipiam ab eo aliqd. **E**t secutus ē
 giezi post tergum naaman. **Q**uem
 eū vidisset ille currentē ad se. desi
 liuit de curru in occursum eius. et
 ait: **R**ecte ne sunt omia? **E**t ille ait
Recte. **D**ñs meus misit me dicēs:
Modo venerunt ad me duo ado
 lescentes de monte ephraim ex fi
 lijs p̄phetarum. da eis talentū ar
 genti: et vestes mutatorias dupli
 ces. **D**ixitq̄ naaman. **M**elius est
 vt accipias duo talenta. **E**t coegit
 eum. **L**igauitq̄ duo talenta argēti

Obscuro zē de
 terra. **P**artē sancte
 terre secū tulit naamā
 vt poneret in templo
 ydolorū: et sup eam cō
 sistens dñm cui⁹ erat
 tra adoraret. ne offer
 teret dominū suum si
 pariter nō adoraret.

Giezi. **R**a. p̄e
 ruptū videns interpre
 tatur siue vallis visio:
 Isē isrl qui aliquādo
 puer dei. vñ puer isrl:
 et dilexi eum. s̄ postq̄
 spreto euangelio se in
 foneam anaricie p̄cipi
 tanit. quā filij dei p̄ ba
 ptismum renati sp̄rene
 runt. iusto iudicio le
 pram erroris quā cre
 dentes deposuerant:
 ipse sibi p̄ciuit. sic om
 nes qui post baptismū
 et emendatiōē vitam
 ad pristina reuertunt.
 sordibus quibz se exu
 tos sperabant iterū in
 uoluntur. **H**ic est ca
 nis reusus ad uomitū.

in duobus saccoz. et duplicia vesti
 menta: et imposuit duobus pueris
 suis qui portauerūt coram eo. **C**ū
 q̄ venissz iam vesp̄. tulit de manu
 eozū. et reposuit in domo: **D**imisit
 q̄ viros et abierunt. **I**p̄e autē igref
 sus stetit coram dño suo. **E**t dixit ei
 beliseus: **U**nde venis giezi? **Q**ui
 respondit: **N**on iuit seruus tuus
 quoquā. **A**t ille ait: **N**ōne cor meū
 in p̄senti erat q̄ reuersus est hō
 de curru suo i occursum tui? **N**ūc
 igitur accepisti argentū et accepisti
 vestes. vt emas oliueta et vineas
 et oues et boues et seruos et acillas.
Sed et lepra naaman adhibebit ti
 bi et semini tuo in sempiternuz. **E**t
 egressus ē ab eo leprosus q̄ si nix.

C. VI.
Dixerunt autē

filij p̄phetarum ad belī
 seū: **E**cce locus in quo habitamus
 corā te angustus ē nobis. eamus
 vsq̄ ad iordanez. et tollant singuli
 de silua materias singulas: vt edi
 ficemus nobis ibi domum ad ha
 bitādū. **Q**ui dixit: **I**te. **E**t ait vn⁹
 ex illis: **V**eni ergo et tu cum seruis
 tuis. **R**espondit: **E**go veniam. **E**t
 abijt cum eis. **C**unq̄ venissent ad
 iordanez. cedebant ligna. **A**ccidit
 s̄ ip̄s iuctuosos argueret. sp̄anos icreparet.
 aut vt cum vnus materiā succidit
 i s̄cedit. i sp̄us. i scorpis. i i p̄fido
 sperditur itelligentia cordis dissolutōe negligē
 tie.
 ser: i caderet i ferrū i securis i aquā
Exclamauitq̄ ille et ait: **D**eu heu
 heu domine mi. et hoc ipsū mutuo
 acceperam. **D**ixit autē hō dei: **U**bi
 cecidit? **A**t ille monstra uit ei locū.
Dreccidit ergo lignuz et misit illuc.

Accidit autē ut
 cu vnus ma. luc.
Ra. **C**ū ipios iudicos
 p corpus opata p̄sen
 tia xpi tanq̄ iuctuo
 sas arbores cederet. vñ
Ecce securis ad radicē
 arborū posita ē ab eis
 interueniente passione
 corpus ipsum deseruit
 p̄funda descendit. q̄
 in sepultura repositū:
 tanq̄ ad manubrium
 sp̄ritu redeunte resur
 rexit.
Ra. **C**urādū valde
 est. ne intellectus ocio
 torpeat. ne in exerciti
 tiōe opis. vicio elatio
 nis euanescat.
Brego mora:
Ferum in manubrio
 intellectus est. in corde
 hoc ligna cedunt. cum
 p̄raue agētes icrepant
 q̄ dum fluxe agit. dñ
 lapsus vane glorie nō
 vitatur: ferrum i aqua
 pditur. q̄ ex dissoluto
 ope intelligētia fatia
 tur: quē ad hoc datur
 vt dantis ante oculos
 ex bona actōe restitua
 tur. **U**n sequit. **H**oc

ipsum mutuo acceptā
 Electi vero si quādo
 offendunt ad cor velo
 citer redeūt: 7 culpam
 lacrimis issequūt. **U**n
 heu heu domine mi.
 Qui flentes caute ispi
 ciūt nō solū quē mala
 cōmiserunt: sed etiā q̄
 ex accepto munere red
 dere bona debuerunt.
 Et hoc ē heu heu heu
 7 hoc mutuo acceptā
 ac si dicat Illud p̄ dil
 solutōem negligentie
 pdidi: qd̄ vt p̄ bona
 opa reddere ex gratia
 redemptoris accepti. s̄
 nunq̄ deus mētē dese
 rit: quē i peccatis se ve
 raciter agnoscat. **U**n
 heliseus lignū deo: s̄
 militi: 7 ferrum in sup̄
 ciam attulit: q̄ redem
 ptor: cor peccatoris hu
 miliat: 7 eam quā am
 ferat itelligentiā refor
 mat. **U**n i alia trāsla
 tione dicitur: q̄ confre
 git lignū 7 iactavit: et
 sic ferrū sustulit: lignū
 frangere est cor ab ela
 tione cōterere: ad ima
 tactare: cogitatōe pro
 prie infirmitatis humi
 liare: ilico ferrū redit
 q̄ ad v̄lū exercitatis
 pristinē intelligētia re
 currit.

Qui cū ue. Ra.
 Qui i nequitie armis
 cōfidens xpi famulis
 insidias p̄parat: nocte
 pfidie excecatus: bellū
 cōtra ecclesiā gerit.
Deu heu heu
do. mi. Ra. His no
 tar illos qui pusillan
 mitate cordis penas ve
 rentur corporales.
Noli timere. No
 li timere eos q̄ occidit
 corpus: 7 post hoc nō
 habent qd̄ faciant vo
 bis.
Plures enī no.
Ra. Possum rogare
 patrē meū 7 exhibebit
 mihi plusq̄ duodeciz
 legiones angeloz.
Domine aperi
oculū. Ra. Valde ne
 cesse est vt helyseus n̄
 aperiat oculos cordis
 ad cōsiderandū: quia
 omnes qui cōfidunt i
 illum nō confundent.

^{s̄ redit ad carnem spūs.}
Natauitq̄ ferrum. **Et ait: Tolle.**
Qui extendit manū: 7 tulit illud.
<sup>s̄ potestas terrena superbe sentiens: filios lucis
 persequitur.</sup>
Rex aut̄ syrię pugnabat cōtra isrl̄.
Consiliūq̄ inijt cum seruis suis di
cens: In loco illo 7 illo ponamus
^{s̄ domini nostri doctrina is̄ die inimico}
insidias. Misit itaq̄ vir dei ad re
^{rum precauē.}
gem israel dicēs: Laue ne trāseas
in locum illum: q̄ ibi syri i insidijs
sunt. Misit itaq̄ rex israel ad locū
quē dixerat ei vir di: 7 p̄gocupa
uit eum: 7 obseruauit se ibi: non se
mel neq̄ bis. Conturbatūq̄ ē cor
regis syrię p̄ hac re. Et cōuocatis
seruis suis ait: Quare non indica
tis mihi quis pditor mei sit apud
regem israel: Dixitq̄ vnus seruoꝝ
eius: Nequaq̄ dñe mi rex: S̄z he
liseus p̄pheta qui est in israel: indi
cat regi israel omia verba quecūq̄
locutus fueris i cōclauū tuo. Dixit
q̄ cis: Ite 7 videte vbi sit: vt mit
tam 7 capiam euz. Annunciauerūt
q̄ ei dicētes: Ecce i dothaim. Mi
sit ergo illuc equos 7 currus: 7 ro
bur exercitus. Qui cum venissent
nocte: circūdederunt ciuitatē. Con
surgens aut̄ d̄s luculo minister viri
dei egressus est: viditq̄ exercitū in
circūitu ciuitatis 7 equos 7 currū
Nunciauitq̄ ei dicens: Deu heu
heu dñe mi quid faciemus? At ille
respondit: Noli timere. Plures
enī nobiscū sunt quam cū illis. Cū
q̄ orasset helyseus ait: Dñe aperi
oculos huius vt videat. Et apuit
dominus oculos pueri 7 vidit: 7
ecce mons plenus equoz 7 curruū
igneozum in circūitu helysei. Ho
stes vero descenderūt ad eū. Por

ro helyseus orauit dominū dicēs:
Percute obsecro gentē hanc cęci
tate. Percussitq̄ eos dñs ne vide
rēt iuxta v̄bū helysei. Dixit aut̄ ad
eos helyseus. Non est hęc via: nec
ista est ciuitas. Sequimini me: et
ostēdam vobis virū quē queritis
Duxit ergo eos in samariā. Lunq̄
ingressi fuissent i samariā: dixit he
liseus. Domine aperi oculos istoꝝ
vt videant. Aperuitq̄ dñs oculos
eorū: 7 viderunt se esse in medio sa
marię. Dixitq̄ rex isrl̄ ad helyseum
cum vidisset eos: Nunq̄d pcutias
eos pater mi? At ille ait: Non pcutias.
^{s̄ vt percutias.}
Neq̄ enī cepisti eos gladio 7
arcu tuo vt pcutias. Sed pone pa
nem 7 aquā coraz eis: vt comedāt
7 bibant 7 vadant ad dñm suum.
Et apposita est eis cibozū magna
p̄paratio: 7 comederūt 7 biberūt
7 dimisit eos: abieruntq̄ ad dñm
suum. Et vltra nō venerunt latro
nes syrię in terrā israel. Factus est
aut̄ post hęc cōgregauit benadab
rex syrię vniversū exercitum suū: 7
ascendit 7 obsidebat samariā. Fa
cta est fames magna i samaria. Et
tamdiu obfessa ē: donec venunda
retur caput asini octoginta argen
teis: 7 quarta pars cabi stercoꝝ
columbarū q̄nq̄z argenteis. Cūq̄
rex israel transfret p̄ murū: mulier
quędam exclamauit ad eū dicēs:
Salua me domine mi rex. Qui ait:
Non: te saluet dñs: Unde saluare
te possūz: de area an de torculari?
Dixitq̄ ad eā rex: Quid tibi vis?
Quę respondit. Mulier ista dixit
mibi: Da filium tuū vt comedam?

Percute obse
cro g. h. ce. R. Do
 num est oculū scanda
 lizantem erui: vt intui
 tus superbie 7 malicie
 obturetur: 7 oculus sa
 ne fidei ac simplicita
 tis aperiat.
Duxit ergo eos
i sa. Ra. Postq̄z he
 liseus hostes in sama
 riam adduxit: nō eos
 occidi permisit: sed re
 sectōem illis p̄parans
 dimisit eos in pace. Et
 saulū diu cōtra simu
 lum calcitrantē: prinū
 dñs excecavit: deinde
 sc̄ia spiritali dirauit.
 Nobiscū p̄cepit ita:
 Diligite inimicos ve
 stros 7 benefacite his
 qui oderūt vos.

Cōgregauit be
nadab zc. Ra. Be
 nadab 7 exercitus: est
 dyabolus 7 iniqui: sc̄z
 pagani: iudei: heretici
 quos cōtra ecclesiā bel
 lum gerere excitat: per
 tales affligit plus tē
 qui est potius in sama
 ria: i legis custodia: sit
 q̄z fames: cū non p̄mit
 titur doctozibus v̄bū
 rei p̄dicare. Sed heli
 seo reuelante: i redem
 ptore per euangeliū in
 dicāte: salus q̄ a pecca
 toꝝ bul longe est: timē
 tibus deū p̄pe esse sc̄i
 tur. Dicit enī dominus?
 Eras modi? zc. Mo
 dius simile perfecta est
 mensura diuine sapiē
 que est i nouo testamē
 to Duo modij hordei
 sunt sc̄ia legis 7 p̄p̄e
 tarū: qui cōparantur
 statere vno: hoc ē fide
 catholica: in porta sa
 marię: i in p̄dicatiōe
 aplica: per quā iratur
 in ecclesiā. Cessante
 enī turbine persecutiōis
 q̄ sit hodie: dabit dñs
 cras: i tempore futuro
 tranquillitatē: vt p̄e
 dicatio perfecte cōple
 atur.

eū hodie: et filiū meū comedemus cras. **L**orimus ergo filiū meum et comedimus. **D**ixitq; ei die altera: **D**a filiū tuū vt comedamus eū: **Q**uē abscondit filiū suū. **Q**uōd cū audisset rex scidit vestimenta sua: et transibat per murū. **V**iditq; ois populus ciliū quo vestitus erat ad carnem intrinsecus. **E**t ait rex: **N**ec mihi faciat de^s et hęc addat: si steterit caput helisei filij saphat super eū hodie. **H**eliseus autē sedebat in domo sua: et senes sedebant cum eo. **P**remisit itaq; virū. et anteq; veniret nuncius: ille dixit ad senes. **N**unquid scitis q; miserit filius homicide huc: vt p̄cedatur caput meum? **V**idete ergo vt cum venerit nuncius. claudite hostiū et non sinatis introire eū. **E**cce enim sonitus pedum dñi eius post euz est. **A**dhuc illo loquente eis: apparuit nuncius qui veniebat ad eum et ait: **E**cce tantū malū a dño est: et quid amplius expectabo a dño.

C. VII.
Dixit autē heliseus: **A**udite verbū domini. **H**ęc dicit dñs: **I**n tempore hoc cras modius simile vno stare erit. et duo modij hordei stare vno in porta samarie. **R**espondēs vnus de ducibus sup cuius manū rex incubebat homini dei ait: **S**i dominus fecerit etiaz cataractas i celo: nunqd poterit esse qd loqueris? **Q**ui ait: **V**idebis oculis tuis et inde nō comedes. **Q**uattuor ergo viri erant leprosi iuxta introitū portę. qui dixerunt ad inuicem:

Quattuor ergo viri leprosi. Rab.
Leprosi sunt qui varijs vicijs rediti. vel erroribus impliciti feditatem ex interna peste ducentes ostendunt in cute. hos dñs sepe con-

Quid hic esse volumus donec moriamur? **S**ive ingredi voluerim? ciuitatē. fame moriemur: siue manserimus hic. moriendū nobis est. **V**enite igitur et transfugiamus ad castra syrie. **S**i pepercerint nobis viuemus: si autē occidere voluerit nihilominus moriemur. **S**urrexerunt igitur vesperi vt venirent ad castra syrie. **L**ūq; venissent ad principiū castrorū syrie: nullū ibidē reppererunt. **S**iquidē dñs sonitū audivi fecerat i castris syrie curruū et equorū et exercitus plurimi. **D**ixeruntq; ad inuicem: **E**cce mercede conduxit aduersum nos rex israel ^{vel ge.} reges hetheorū et egyptiorū: et venerunt sup nos. **S**urrexerūt ergo et fugerūt i tenebris. et dereliquerūt tentoria sua. et equos et asinos i castris. fugeruntq; anias tantū suas saluare cupientes. **I**gitur cum venissent leprosi illi ad principiū castrorū. ingressi sunt vnum tabernaculum. et comederunt et biberūt: tuleruntq; inde argentuz et aurum et vestes et abierunt et absconderūt. **E**t rursus reuersi sunt ad aliud tabernaculum: et inde similiter auferentes absconderunt. **D**ixeruntq; ad inuicē: **N**on recte facim? **H**ęc enī dies boni nuncij est. **S**i tacuerimus et noluerimus nūciare vsq; mane: sceleris arguemur. **V**enite eamus et nunciemus in aula regis. **L**ūq; venissent ad portam ciuitatis: narrauerunt eis dicētes: **I**uimus ad castra syrie. et nulluz ibidē repperimus hominē: nisi equos et asinos alligatos. et fixa tentoria.

uertens ad fidē. et mundans a vicijs vere latus nūcios efficit. vñ **M**attheus ex publica no ap̄s. **A**pparuit q; post resurrectōem p̄mo marie magdalene d̄ q̄ eiecerat septem demonia. **I**lla vadens nunciavit his qui cū eo fuerant lugentibus. **L**eprosi ingressi in castra syrorū refecti sūt. aurū et argentū asportant. cū despecti hui⁹ mūdi phic operam dantes. et sensus subtilitatez et locutōis venustate acquirunt. vnde ecclie vsibus bene instructi te seruire possunt. **Q**ui bene quattuor esse memorant. ut a quattuor euangelioz eruditōne imbuti. in q̄tuor mundi partibus fidei veritatem p̄dicent.

Terunt ergo portarij: et nunciauerunt in palatio regis intrinsecus. Qui surrexit nocte: et ait ad seruos suos: **D**ico vobis quid fecerint nobis syri: Sciūt qz fame laboram⁹ et idcirco egressi sunt de castris: et latitant i agris dicētes: **C**ū egressi fuerint de ciuitate: capiemus eos viuos: et tunc ciuitatē ingredi poterimus. **R**espōdit aut vnus seruorum eius: **T**ollam⁹ quinqz equos qui remanserūt in vrbe: qz ipsi tm̄ sunt in vniuersa multitudine isrl: alij enī cōsumpti sunt: et mittentes explorare poterimus. **A**dduxerūt ergo duos equos: misitqz rex ad castra syroꝝum dicens: **I**te et videte. **Q**ui abierunt post eos vsqz ad iordanem. **E**cce aut omnis via plena erat vestibus et vasis que piccerāt syri cuz turbarenf. **R**euerfi nunciij idicauerūt regi. **E**t egressus populus diripuit castra syrię. **F**actusqz ē modius simile staterę vno: et duo modij hordei statere vno iuxta verbum dñi. **P**orro rex ducem illum in cuius manu incubuerat constituit ad portam. **Q**uem cōculcauit turba in introitu portę et mortuus est: iuxta qđ locutus fuerat vir dei quando descenderat rex ad eum. **F**actūqz est scđm sermonē viri dei quē dixerat regi qñ ait: duo modij hordei statere vno erūt: et modius simile staterę vno hoc eodē tempore in porta samarię: quando responderat dux ille viro dei et dixerat: etiaz si dñs fecerit cataractas i celo: nunqđ fieri poterit qđ loqueris? **E**t dixit ei: videbis oculis tuis

Porro rex ducem et dux tipum tenet lebanum et pbarisqz ad quos veritas ait: **D**e vobis scribe et pbarisqz ypocrite qui clauditis regnum celorum ante homines. **V**os enī non intratis nec introentes finitis intrare: quē cōculcauit turba in porta: qz gressum ad fidem introeuntium impediebat: vnde merito cōculcatus: i examine iusti iudicis damnatus perpetuas mittetur in tenebras.

et inde nō comedes. **E**uenit ergo ei sicut p̄dictū fuerat: et cōculcauit eū populus i porta et mortuus ē.

Hec **viii.**
Eliseus autē
locutus est ad mulierē cuius viuere fecerat filium dicēs: **S**urge vade tu et domus tua et peregrinare vbicūqz reppereris. **U**ocabit enim dñs famē: et veniet sup terrā septem annis. **Q**uę surrexit et fecit iuxta verbū hominis dei. **E**t vadens cū domo sua peregrinata est in terrā philistijm diebus multis. **C**unqz finiti essent anni septez reuerfa ē mulier de terra philistijm et egressa est vt interpellaret regem p̄ domo sua et agris suis. **R**ex aut loquebatur cū giezi puero viri dei dicens: **N**arra mihi omnia magna lia q̄ fecit heliseus. **C**unqz ille narret regi quō mortuum suscitassz apparuit mulier cuius viuificauerat filium clamās ad regē p̄ domo sua et pro agris suis. **D**ixitqz giezi: **D**ñe mi rex: hec est mulier: et hic est filius eius quē suscitauit heliseus. **E**t interrogauit rex mulierem: quę narrauit ei vera eē. **D**editqz ei rex eunuchum vnū dicēs: **R**estitue ei omnia q̄ sua sunt: et vniuersos redditus agroꝝum a die qua reliquit terram vsqz ad p̄sens. **V**enit quoqz heliseus damascū: et benadab rex syrię egrotabat. **N**unciaueruntqz ei dicentes: **V**enit vir dei huc. **E**t ait rex ad azabel: **T**olle tecum munerā et vade in occursum viri dei: et consule dñm per eum dicens: **S**i euadere potero de ifirmitate mea

hac: **F**uit igitur azabel in occurſu eius habens ſecum munera ⁊ oia bona damasce. onera quadraginta camelozū. **L**unq; ſtetiffet coraz eo ait: **F**ilius tuus benadab rex ſyrie miſit me ad te dicēs: **S**i ſanari poterō de infirmitate mea hac: **D**ixit q; ei heliſeus: **U**ade dic ei: **S**ana beris. **P**orro oſtendit mihi dñs: q; morte mozieſ. **S**tetitq; cū eo: ⁊ cōturbatus eſt uſq; ad ſuffuſiones vultus. **F**leuitq; vir dei. **C**ui aza- bel ait: **Q**uare dñs meus flet: **A**t ille reſpondit: **Q**uia ſcio quē facturus ſis filiis iſrael mala. **C**iuitates eozū munitas igne ſuccendes. et iuuenes eozū interficies gladio. et paruulos eozū elides: ⁊ pregnātes diuides. **D**ixitq; azabel: **Q**uid eſum ſeruus tuus canis: vt faciam rem iſtam magnā: **E**t ait heliſeus: **O**ſtendit mihi dñs te regem ſyrie fore. **Q**ui cu; reſceſſiſſet ab heliſeo venit ad dominū ſuū. **Q**ui ait ei: **Q**uid tibi dixit heliſe;: **A**t ille reſpondit: **D**ixit mihi recipies ſanita- tem. **C**ūq; veniſſet dies altera. tulit ſtragulum ⁊ inſudit aqua: ⁊ expan- dit ſup faciem eius. **Q**uo mortuo regnauit azabel. p eo. **A**nno quinto iozam filij achab regis iſrl. regna- uit iozam filius ioſaphat rex iuda **T**riginta duozū erat annoꝝ cum regnare cepiſſet: ⁊ octo añis regna- uit in hieruſalem. **A**mbulauitq; in vijs regum iſrael ſicut ambulauerat domus achab. **F**ilia enī achab erat vxor eius: **E**t fecit qđ malū eſt coram domino. **N**oluit autē domi- nus diſperdere iudā ppter dauid

ſeruum ſuū ſicut pmiſerat ei vt da- ret illi lucernā ⁊ filiis eius cunctis diebus. **I**n diebus eius reſceſſit edom ne eſſet ſub iudā: ⁊ cōſtituit ſibi regez. **V**enitq; iozam ſeyra: omnis exercit⁹ cum eo. **E**t ſurrex nocte pcuſſitq; ydumeos qui eū circūdederant ⁊ pꝛincipes curru **P**opulus autē fugit i tabernac- ſua. **R**eſceſſit ergo edom ne eēt iudā: uſq; ad diem hanc. **T**ur- ceſſit ⁊ lobna in tēpoꝛe illo. **I** autē ſermonū iozam. ⁊ vniū- fecit: nonne hec ſcripta ſunt verborū dierū regū iudā: **E**t dormiuit iozam cum patr ibus ſuis: ſepultusq; ē cū eis in ciuitate dauid ⁊ regnauit ochozias filius eius p eo. **A**nno duodecimo iozam filij achab regis iſrael: regnauit ocho- zias filius iozam regis iudē. **V**igin- ti duozū annoꝝ erat ochozias cū regnare cepiſſet: ⁊ vno anno regna- uit in hieruſalē. **N**omē matris ei⁹ athalia filia amri regis iſrl. **E**t am- bulauit in vijs domus achab: ⁊ fe- cit qđ malū eſt corā dño ſicut do- mus achab. **B**ener enim domus achab fuit. **A**biit quoq; cū iozam filio achab ad pꝛeliandū cōtra aza- bel regem ſyrie in ramoth galaad: ⁊ vulnerauerunt ſyri iozam. **Q**ui reuerſus eſt vt curaretur in iezrael q; vulnerauerant eū ſyri i ramoth pꝛeliantē cōtra azabel regem ſyrie **P**orro ochozias filius iozam rex iuda deſcendit inuiſere iozam fi- lium achab in iezrael: quia egro- tabat ibi.

HElisens autē
 pphetes vocavit vnū
 de filijs pphetarū. et ait illi: Accin-
 ge lumbos tuos. et tolle lenticulas
 olei hanc in manu tua: et vade in ra-
 moth galaad. Cumq; veneris illuc
 videbis hieu filium iosaphat filij
 namsi. Et ingressus suscitabis eum
 de medio fratrum suorum: et introduces
 in interior cubiculū: tenensq; len-
 ticularum olei fundes sup caput eius.
 et dices: Hec dicit dñs: Unxi te re-
 gem sup israel. Aperiesq; hostium et
 fugies: et n̄ ibi subsistes. Abijt ergo
 adolescens puer pphete i ramoth
 galaad: et ingressus est illuc. Ecce
 aut principes exercitus sedebant.
 Et ait: Verbum mihi ad te o pnceps
 Dixitq; hieu: Ad quē ex omnibus
 nobis? At ille dixit: Ad te o prin-
 cept. Et surrexit et ingressus est cu-
 biculū. At ille fudit oleū sup caput
 eius. et ait: Hec dicit dñs de⁹ isrl:
 Unxi te regez sup populū domini
 israel. et pcuties domū achab dñi
 tui. Et vlciscar sanguinē seruoꝝ um
 meoꝝ pphetarū: et sanguinez oī m
 seruoꝝ domi de manu iezebel.
 Perdamq; omnē domum achab
 et interficiam de achab minge ntem
 ad parietē. et clausum et nouissimū
 in israel. et dabo domū achab sicut
 domū hieroboam filij nabath. et si-
 cut domus baasa filij achia. Jeza-
 bel quoq; comedent canes i agro
 iezebel: nec erit q̄ sepeliat eā. Ape-
 ruitq; hostium et fugit. Hieu autē
 egressus est ad seruos dñi sui. Qui
 dixerunt ei: Recte ne sunt omnia?

Videbis hieu.
 Rab. Hieu designat
 gentium prin apatum
 quem dñs desinavit
 et sacrilegam ciuitatē
 que pphas et dominū
 ppheta occidit. et apo-
 stolos eius psecuta est
 et rione iusta pimeret
 et sacerdotium qd post
 xpm ianiter habuerat
 destrueret. templumq;
 subuerteret. nec non et
 ipiam synagogā. que
 sanguinē sanctorū ip-
 sitiebat. de regni cul-
 mine precipitaret: ac re-
 ctiores illi interficeret.

Quid venit insans iste ad te? Qui
 ait eis: Nostis hoīem et quid locu-
 tus sit? At illi responderūt: Falsū
 ē. sed magis narra nobis. Qui ait
 eis: Hec et hęc locutus est mihi. et
 ait: Hec dicit dñs: Unxi te regem
 sup isrl. Festinauerūt itaq; et vnus
 quisq; tollens pallium suū posue-
 runt sub pedibus eius i similitudi-
 nem tribunalis: et cecinerunt tuba
 a tq; dixerunt: Regnabit hieu. Co-
 iurauit ergo hieu filius iosaphat fi-
 lij namsi cōtra iozam. Porro iozā
 obsederat ramoth galaad. ipse et
 omnis israel contra azabel regem
 syrie. et reuersus fuerat vt curaret
 i iezebel. ppter vulnera: qz pculse-
 rant cum syri p̄liantē cōtra azabel
 regem syrie. Dixitq; hieu: Si pla-
 cet vobis nemo egrediat p̄ fugus
 de ciuitate: ne vadat et nunciet in
 iezebel. Et ascendit et pfectus est i
 iezebel. Iozam enī egrotabat ibi
 et ochozias rex iuda descēderat ad
 visitādū iozam. Igitur speculatoꝝ
 qui stabat super turres iezebel: vi-
 dit globum hieu venientis. et ait:
 Video ego globum. Dixitq; iozā:
 Tolle currum. et mitte in occursum
 eoꝝ: et dicat vadens. Recte ne sūt
 omnia? Abijt igitur qui ascenderat
 currū in occursum eius. et ait: Hec
 dicit rex: Pacata sūt omnia. Dixit
 ei hieu: Quid tibi et paci? Transi et
 sequere me. Nunciauit quoq; spe-
 culatoꝝ dicens: Venit nunciū ad
 eos. et non reuerūt. Misit etiaz
 currū equoꝝ secūdū. Venitq; ad
 eos. et ait: Hec dicit rex: Num par-
 est? Et ait hieu: Quid tibi et paci?

Transi et sequere me. Nunciauit autem speculator dicens: Venit usque ad eos: et non reuertitur. Est autem incessus quasi incessus hieu filij namsi. Precepit enim graditur. Et ait iozab Junge currum. Junxeruntque currum eius. Et egressus est iozab rex israel: et ochozias rex iuda: singuli in curribus suis. Egressique sunt in occursum hieu: et inuenerunt eum in agro naboth iezraelitice. Cumque vidisset iozab hieu dixit: Pax est hieu? At ille respondit: Que pax? Adhuc fornicationes iezabel matris tue: et veneficia eius multa vigent. Conuertit autem iozab manum suam et fugiens: et ait ad ochoziam. Insidie ochozia. Porro hieu tetendit arcum manu et percussit iozab inter scapulas: et egressa est sagitta per cor eius. Statimque corruit in curru suo. Dixitque hieu ad badacher ducem: Tolle pilice eum in agro naboth iezraelitice. Memini enim quoniam ego et tu sedentes in curru sequebamur achab patrem huius: quod dominus onus hoc leuauerit super eum dicens: Si non pro sanguine naboth: et pro sanguine filiorum eius quem vidi heri ait dominus: reddam tibi in agro isto dicit dominus. Nunc igitur tolle pilice eum in agro iuxta verbum domini. Ochozias autem rex iuda videns hoc: fugit per viam domus orti. Persecutus est eum hieu et ait: Etiam hunc percute in curru suo. Et percusserunt eum in ascensu gaber que est iuxta ieblaam. Qui fugit in maggeddo: et mortuus est ibi. Et imposuerunt eum serui eius super currum suum et tulerunt hierusalem: sepelieruntque

eum in sepulcro cum patribus suis in ciuitate dauid. Anno undecimo iozab filij achab regis israel regnauit ochozias super iudam. Venitque hieu in iezabel. Porro iezabel in introitu eius audito: depinxit oculos suos stibio: et ornauit caput suum et respexit per fenestram ingredientem hieu per portam: et ait: Numquid pax potest esse zamri qui interfecit dominum suum? Leuauitque hieu faciem suam ad fenestram: et ait: Que est ista? Et inclinauerunt se ad eum duo vel tres eunuchi: et dixerunt: hec est illa iezabel. At ille dixit eis: Precipitate eam deorsum. Et precipitauerunt eam: Aspersusque est sanguine paries et equorum ungule concalauerunt eam. Cumque introgressus esset ut comederet biberetque: ait: Ite et videte maledictam illam: et sepelite eam: quia filia regis est. Cumque issent ut sepeliret eam: non inuenerunt nisi caluariam et pedes: et summas manus. Reuersique nunciauerunt ei. Et ait hieu: Sermo domini est quem locutus est per seruum suum heliam thesbiten dicens: In agro iezabel comedent canes carnes iezabel: Et erunt carnes iezabel sicut stercus super faciem terre in agro iezabel: ita ut pretereuntes dicant: hec carne est illa iezabel.

Regnauit ochozias super iudam. Ra. Dicitur de ochozia quod quadraginta duorum annorum erat cum regnare cepit: et vno anno regnauit. Nam pater eius iozab dicitur vii. annis regnasse et quadraginta vixisse: si ita est duobus annis prior: est pater suo. Et tradit hebrei quod iozab quadraginta annis vixit et xxvii. regnauit. ex quibus octo ei dantur: quod tamdiu iuste vixit viginti quibus postea regnauit in languore et tribulatione: filio eius adijciuntur: qui xxii. annorum fuit cum regnare cepit: et vno regnauit.

C. X.
Erant autem achab septuaginta filij in samaria. Scripsit ergo hieu litteras et misit in samariam ad optimates ciuitatis: et ad maiores natu et ad nutricios achab dicens: Statim

vt acceperitis litteras has: qui ha-
betis filios domini vestri. z cur-
rus z equos z ciuitates firmas z
arma. eligite meliozē z eum qui vo-
bis placuerit de filijs dñi vestri. z
ponite eum sup solium patris sui:
z pugnate p domo dñi vestri. **Li-**
muerunt illi vehemēter. z dixerūt:
Ecce duo reges nō potuerūt stare
coram eo: z qūo nos valebimus ei
resistere? **Miserūt** ergo ppositi do-
mus. z p̄fecti ciuitatis z maiores
natu z nutricij ad hieu dicentes:
Serui tui sumus. quęcūq; iusseris
faciemus: nec cōstituemus nobis
regē. ^{sal. quęcūq; tibi placent.} **Quodcūq;** tibi placuerit fac
Rescripsit aut litteras eis secūdo
dicēs: **Si mei estis z obeditis mihi**
tollite capita filioz domini v̄ri: et
venite ad me hac eadē hora cras i
iezrahel. **Porro** filij regis septua-
ginta viri apud optimates ciuita-
tis nutriebant. **Lūq;** venissent lit-
terę ad eos: tulerunt filios regis z
occiderūt septuaginta viros. z po-
suerunt capita eoz in cophinis. et
miserūt ad eū i iezrahel. **Venit** aut
nuncius ad eū z indicauit ei dicēs
Attulerunt capita filiozum regis.
Qui respōdit: **Donite** ea ad duos
aceruos iuxta introitū porte vsq;
mane. **Lūq;** diluxisset egressus ē.
z stans dixit ad omnē pplm: **Iusti**
estis: Si ego cōiurauī contra dñm
meuz. z interfeci eum: quis percussit
omnes hos? **Udete** ergo nūc. qm̄
nō cecidit de sermonibus domini
in terrā quos locutus est dñs sup
domū achab: z dñs fecit qđ locu-
tus est i manu serui sui helię. **Der-**

cussit igitur hieu om̄es qui reliqui
erant de domo achab i iezrahel: et
vniuersos optimates ei⁹ z notos
z sacerdotes. donec nō remanerēt
ex eo reliquię. **Et surrexit z venit in**
samariam. **Lūq;** venisset ad came-
ram pastozū i via: inuenit fratres
ochozię regis iuda. **Dixitq;** ad eos:
Qui nam estis vos? **At illi respon-**
derunt: Fratres ochozię sumus: z
descendimus ad salutādos filios
regis z filios reginę. **Qui** ait: **Com-**
prehendite eos viuos. **Duos** cuz
cōprehendissent viuos. iugulaue-
runt eos in cisterna iuxta cameraz
quadraginta duos viros: z nō re-
liquit ex eis quęquā. **Lūq;** abisset
inde. inuenit ionadab filiū rechab i
occursum sibi. z benedixit ei. **Et ait**
hieu ad eum: Nunquid ē cor tuuz
rectum sicut cor meum cum corde
tuo? **Et ait ionadab: Est. Si ē inq̄**
da mihi manū tuam. **Qui** dedit ei
manuz suā. **At ille leuauit eum ad**
se i currum. **Dixitq;** ad eum: **Veni**
mecum. z vide zelum meuz. p dño
Et impositū curru suo duxit in sa-
mariam. **Et percussit om̄es qui reliq̄**
fuerant de achab in samaria vsq;
ad vnū: iuxta verbū dñi qđ locut⁹
est p heliā. **Congregauit** ergo hieu
oem pplm. z dixit ad eum: **Achab**
coluit baal parum: ego autē colam
eum amplius. **Nunc** igit om̄es. p-
phetas baal z vniuersos suos ei⁹
z cūctos sacerdotes ipsius vocate
ad me: nullus sit qđ nō veniat. **Sa-**
crificium eni grande est mihi baal
Quicūq; defuerit: nō viuet. **Por-**
ro hieu faciebat hoc insidiosē: vt

disperderet cultores baal. **Dixitq;**
Sanctificate diem solennes baal.
Vocauitq; et misit in vniuersos ter-
 minos israel: et venerunt cuncti ser-
 ui baal. **N**on fuit residuus ne vnus
 quidem qui non veniret. **E**t ingressi
 sunt templū baal: et repleta est do-
 mus baal a sumo vsq; ad summū.
Dixitq; his qui erant super vestes
^{sal. p. ceerat.}
Proferite vestimenta vniuersis ser-
 uis baal. **E**t protulerunt eis vestes.
Ingressusq; hieu et ionadab filius
 rechab templū baal: ait cultorib;
 baal. **P**erquirite et videte ne quis
 forte vobiscum sit de seruis dñi:
 sed vt sint serui baal soli. **I**ngressi
 sunt igitur vt facerent victimas et
 holocausta. **D**ieu autē preparauerat
 sibi foris octoginta viros: et di-
 xerat eis: **Q**uicumq; fugerit de ho-
 minibus his quos ego adduxero
 in manus vestras: anima eius erit
 pro anima illius. **F**actū est autē cū
 completū esset holocaustū: p̄cepit
 hieu militibus et ducibus suis. **I**n-
 gredimini et percute eos: nullus eua-
 dat. **P**ercusseruntq; eos i ore gla-
 dii: et percierunt milites et duces: **E**t
 ierunt in ciuitatem templi baal: et pro-
 tulerunt statuam de phano baal: et
 cōbussērunt et cōminuerunt eam.
Destruxerunt quoq; edem baal: et
 fecerunt pro ea latrinas vsq; in diē
 hanc. **D**eleuit itaq; hieu baal de
 israel. **V**erūtā mē a peccatis hiero-
 boam filij nabath qui peccare fecit
 israel non recessit: nec dereliquit vi-
 tulos aureos qui erant in bethel et
 in dan. **D**ixit autem dñs ad hieu:
^{vel egisti.}
Quia studiose fecisti qd̄ rectū erat

et placebat in oculis meis: et omnia
 que erāt in corde meo fecisti cōtra
 domū achab: filij tui vsq; ad quar-
 tam generatōem sedebūt sup thro-
 num israel. **P**orro hieu non custo-
 diuit vt ambularet in lege dñi dei
 israel in toto corde suo: non eni re-
 cessit a peccatis hieroboam q̄ pec-
 care fecit israel. **I**n diebus illis ce-
 pit dominus tedere sup israel. **P**er-
 cussitq; eos azabel in omnibus fini-
 bus israel: a iordane contra orien-
 talem plagam omnē terras galaad
 et gad et ruben et manasse ab aroer
 que est sup tozzētē arnon et galaad
 et basan. **R**eliqua autē yborū hieu
 et vniuersa que fecit et fortitudo ei⁹
 nonne hec scripta sunt in libro ver-
 borum dierū regum israel: **E**t dor-
 miuit hieu cum patribus suis: sepe-
 lieruntq; eum in samaria: et regna-
 uit ioachin filius eius pro eo. **D**ies
 autē quos regnauit hieu sup israel
 viginti et octo anni sunt in samaria.

C. XI.
Athalia uero
 mater ochozię videns
 mortuū filium suū: surrexit et interfe-
 cit omne semen regiū. **T**ollens autē
 iosaba filia regis iozā soror ocho-
 zię ioas filius ochozię: furata ē cū
 de medio filiorū regis qui interfi-
 ciebātur: et nutricem eius de tricli-
 nio: et abscondit eum a facie athalie
 vt non interficeretur. **E**ratq; cū ea
 sex annis clam in domo dñi. **P**or-
 ro athalia regnauit sup terrā septē
 annis. **A**nno autē septimo misit io-
 iada pontifex: et assumēs centurio-
 nes et milites introduxit ad se in templū

C. XI.
Athalia que
 semen dauid extingue-
 re moliebatur: impie-
 tates exprimit synago-
 ge: que seminis dauid
 hoc est xpi insidiatrix
 erat. **Q**ue aliquando
 regnare videbatur: cū
 legis cōmōnias tēpo-
 raliū obseruabat. **I**n-
 terpretatur ei athalia
 tpalis dñi. **S**ed iosaba
 beth strenuitate: q̄ iter-
 pretatur saturitas dñi
 id est ecclesie: i q̄ vere
 sunt dilige: seruatur
 ioas: i memoria domi-
 xps scz in quo est me-
 moria nominis dñi: ne
 p crudelitātē seuentis
 hostis interimatur in
 cordibus electoz. **P**a-
 gis nutritur in domo
 ioiade: qui dilect⁹ dñi
 sonat: de quo pater:
 hic est filius meus dile-
 ctus: cuius domus san-
 cta ecclesia: vbi in san-
 cta fide electoz manēt
 quotidie facit augmē-
 tum corporis sui: donec
 tpe iudicij sceptum re-
 gni et potentia aduer-
 sus eos extollet: qui cū
 deprimere cogitabant
 et interfecit sanctoz
 gemil deputauerit pe-
 nis.
Anno autē septi-
 mo 7c. **S**ortes vigin-
 ti quattuor: erant sacer-
 dotū: leuitarū et iani-
 torū: et habebāt totidē
 pontifices: qui singuli
 p totidem septimanas
 sibi ex ordine succede-
 rent: habentes singuli
 sub se viginti quattuor sa-
 cerdotes et totides leni-
 tas: et eiusdē numeri ia-
 nitores. **I**ntrāte itaq;
 nouo pontifice sabba-
 to ad officiu cū noua
 turma sacerdotū: leui-
 tarū: ianitoz: ille pon-
 tifex cum sua turma q̄

trāfacta septimana mi-
nistraverat post sab-
batum domuz reuerte
bat ad vxores. **Q**uit
enī ministrabant a cōiu-
gali ope cessabāt: i por-
tibus circa domū dñi
vsq; ad sabbatum ma-
nentes. **S**ed tunc sum-
mus pontifex ppter ne-
cessitatē augendi exer-
citus 7 eos qui septima
nam expleuerant reti-
nuit: 7 illos qui imple-
turi erāt suscepit. **Q**ui
7 alios quosq; leuitas
de vrbibus 7 principes
familiarū cōgregauit:
quos filium regis edu-
cturus: tali ratione di-
stinxit: vt illi qui imple-
uerāt sabbatū armati
circūstarent regē i inte-
riorib; atrij locis. **Q**ui
ad sabbatū venerāt do-
mū regis: i palatiū ob-
seruarent 7 portam scu-
tariorū p quā de tēplo
ad palatiū descēdeba-
tur. **R**eliqua multitudi-
do exteriores atrioz
ianuas contra furores
regine siquid moliret
custodiret: postea edu-
xit regē de domo dñi
vbi erat absconditus:
venerūtq; p viam por-
te scutariorū i palatiū
7 sedit super thronum
regum.

Ad portā seyr.
Rab. In palatio por-
ta seyr 7 domus messa
quē cū porta scutario-
rum nominant esse vi-
dentur.

Scutariorū. R.
Scutarij erāt tutores
regis custodientes pa-
latij vestibulum.

Et posuit super
eū dya. R. In libro
dierū apertius 7 impo-
suerūt ei diadema de-
deruntq; i manu eius
tenendam legē. 7 erat
vtiq; salutariis pndē-
tig: vt post tyrānicē ne-
cem regine succedenti
in regnū filio regis cū
ipō regni habitu disci-
plina legis dei seruan-
da cōmitteretur: 7 qui
se p̄latuz p̄lo videret
regendo: ipse se regen-
dum diuinis legibus
subdi debere meminis-
set.

Si i cōiuratiōem tū principibus leuitarū fecit.
Dñi: **D**epigitq; cum eis sēdus. **E**t
adiurans eos in domo dñi. **o**sten-
dit eis filium regis: 7 p̄cepit illis
dicens: **I**ste est sermo quez facere
debetis. **T**ercia ps vestrū introcat
sabbato: 7 obseruet excubias do-
mus regis. **T**ercia aut pars sit ad
portam seyr: 7 tertia pars ad portā
quē est post habitaculum scutari-
orum: 7 custodietis excubias do-
^{7 Ra- que porta scutariorū et fundamēti dicit-}
mus i messa. **D**uē vero partes e vo-
bis omnes egredietes sabbato cu-
stodiant excubias domus domini
circa regez: 7 vallabitur cum habē-
tes arma in manibus vestris. **S**i
quis autē ingressus fuerit septum
templi interficiatur. **F**rūtq; cū rege
introeunte 7 egrediente. **E**t fecerūt
centuriones iuxta omnia que p̄ce-
perat eis ioiada sacerdos. **E**t assu-
mentes singuli viros suos qui in-
grediebantur sabbatū: cum his qui
egrediebant e sabbato venerūt ad
ioiadam sacerdotē. **Q**ui dedit eis
<sup>7 que dauid cetis hostibus cōsecrauit i domo do-
mini: quibus leuite in bello armarentur.</sup>
bastas 7 arma regis dauid q̄ erant
in domo dñi. **E**t steterūt singuli ha-
bentes arma in manu sua: a parte
tēpli dextra vsq; ad partē sinistrāz
altaris 7 edīs circum regem. **P**ro-
duxitq; filiū regis: 7 posuit super
<sup>7 i s̄ insigne capitis regū. 7 i s̄ legem dei qua do-
ceatur qualiter viuat et quid agat.</sup>
eum i diadema 7 i testimoniū. **F**ece-
runtq; eū regem: 7 vixerūt: 7 plau-
dentēs manu dixerunt: **U**iuat rex.
Audiuit aut athalia vocem curren-
tis populi: 7 ingressa ad turbas in
templum dñi vidit regem stantem
super tribunal iuxta mozem 7 can-
^{7 vel ppe}
tores 7 turbas iuxta eum: omnēq;
populum terrē letantē 7 canentem

tubis: 7 scidit vestimenta sua: cla-
mauitq;: **C**ōiuratio 7 iuratio. **P**re-
cepit autē ioiada centurionibus q̄
erant sup exercitū: 7 ait eis: **E**duci-
te eaz extra septa templi: 7 quicūq;
secutus eam fuerit: feriatur gladio
Dixerat enī sacerdos: **N**ō occida-
tur in templo dñi. **I**mposuerūtq;
ei manus: 7 impegerūt eam p viāz
introitus equoz iuxta palatium: 7
interfecta est ibi. **D**epigit igitur io-
iada sēdus inter dñm 7 regē: 7 iter
populum vt esset populus domini:
7 inter regem 7 pplm. **I**ngressusq;
est omnis populus terrē templum
baal: 7 destruxerūt aras ei: 7 yma-
gines cōtriuērūt valide. **M**aihan-
quosq; sacerdotē baal occiderūt co-
ram altari. **E**t posuit sacerdos cu-
stodias i domo dñi. **T**ulitq; centu-
riones 7 cethbi 7 pheleti legionē
7 omnē populū terrē: de duxerunt
qz regez de domo dñi. **E**t venerūt
p viam porte scutariorū in palatiū
7 sedit sup thronū regū. **L**etatusq;
est omnis populus terrē: 7 ciuitas
conquieuit. **A**thalia autē occisa est
gladio in domo regis. **S**eptemq;
annoz erat ioas cum regnare ce-
pisset.

Ano septimo
hieu regnauit ioas. **Q**ua-
draginta annis regnauit in hieru-
salem: **N**omen matris eius sebia
de bersabee. **F**ecitq; ioas rectum
coram dño cunctis diebus quib;
docuit eum ioiada sacerdos: **T**er-
rum tamen excelsa non abstulit.
Ad huc enim populus immolabat

Depigit ioiada
sedus inter do-
mū 7 regē. In paraliter
se: q; se loco regis 7 dei
cuius minister erat: po-
suit. unde ioiada reco-
gnoscens dñm vel di-
ligens interpretatur: qz
dominū cognoscere 7
diligere docuit.
Depigit sedus inter
dñm 7 regem et pplm
vt rex 7 populus domi-
ni seruarent. pepigit
inter regem 7 pplm: vt
populus erga regem si-
deliter ageret: 7 rex cū
iusticia pplm regeret.

Dixitq; ioas ad sa. Omne pe. Mandat rex noster vt doctores accipiant omnē pecuniā que a p̄tereuntibus iustis scientie sp̄ialis. vel bono exemplo in thesaurū dñi cōfertur. p̄ p̄dicatoꝝ officia ad instaurationē templi sp̄ialis conferatur: quatinus ibi quodcuq; scissum p̄ errore v̄l vicia inuenerint restaurent. ne forte per negligentia magistrorum depercat multitudo auditorū.

Sartatecta. R.

Dicit ruinas domus dñi. vt qd cadere cōperat fulciretur. Legitur cū i parali. qd athalia z filij eius. i. sacerdotel ydolorū (qz legit non habuisse filiū) destruxerunt domū dñi. z de sacrificatis fecerūt baal.

Igitur usq; ad m. Ra.

Ante aduētū xp̄i licet doctrina legis in gēte iudea fuerit: tñ p̄ doctozū negligentia in multis corrumpebatur. donec veniret ipse qui legē dedit: z p̄ sancte trinitatis fidē decalogum in moysi z prophetarum scriptis sp̄ritualiter obseruandū doceret.

Ad instauratio nem te. red. Raba.

Dominus euāgelicis doctoribus ait: p̄dicatē euāgelii omi creaturę infirmos curate mortuos suscite. leprosos mundate. gratis accepistis: gratis date.

Et tulit io. gazo. Ra.

Pontifex noster qui seipsum obtulit hostiam deo. gazophila cū vñ posuit. i. vna catholica ecclesia fecit cui foramē desup aperuit. qz trāsitū inde ad celos parauit.

Et posuit illud m. al. Ra.

Altare corpus dñi. iuxta qd gazophilaciū est. cū ecclesia xp̄o cōiuncta ē ad vterā ingredientiu domum. Quia qui p̄ fidem ingrediunt ecclesiam. itendunt ad eternam beatitudinē quā vterā significat puenire. Ituc ḡ mittūt sacerdotes q̄ custodiunt hostia tēpli oēm pecuniā q̄ defert ad tēplū cū p̄dicatores qui seruant introitū fidei offerunt vota fidelium in verbis z operibus. z in ecclesia rite p̄sibus cōmendant deo.

Scriba regis et pontifex. Ra.

Sūmi sunt doctores. qui pecuniā collatā iuxta numerū z mensurā illis tribuebant qui p̄erant fabris z cementarijs. hoc est dispensatoꝝ verbi dei. qui euāgelicā tritici mensurā conferuis suis bis qui operantur in domo dñi. z virtutum opera in edificatio d̄uino componunt tribuebant.

Ra. Apostoli quos principes in ecclesia electio diuina cōstituit. p̄ discipulos verbi semina p̄ totū orbem sparserunt. quatinus oparios voluntatis dei ydoneos auditoribus suis p̄ficerent. quoz alij fabricabant ligna cū se

z adolebat in excelsis incensum.

Dixitq; ioas ad sacerdotes: Omne s̄ vnde i exodo. Quando tuleris summā filioꝝ israel. dabūt singuli precii p̄ animabus suis: et nem pecuniam sanctorū que illata nō erit plaga. p̄ peccio anie. fuerit in templū dñi a p̄tereuntib;

que offertur pro precio anie: z quā sponte z arbitrio cordis sui inferūt in templum dñi. accipiant illam sacerdotes iuxta ordinem suū. z instaurēt sartatecta domus: si quid necessariū viderint instauratōne.

Igitur usq; ad vicesimūz tertium annum regis ioas: nō instaurauerunt sacerdotes sartatecta templi.

Locauitq; rex ioas ioiadam pontificē z sacerdotes dicēs eis: Quare sartatecta non instauratis tēpli?

Nolite ergo amplius accipere pecuniam iuxta ordinem vestrū: sed ad instauratōez templi reddite eā.

Prohibitiq; sunt sacerdotes vltra accipere pecuniā a populo: z instaurare sartatecta domus. Et tulit ioiada pontifex gazophilaciū vñ aperuitq; foramen desuper. z posuit illud iuxta altare ad dextram ingredientiu domū dñi: mittebatq; i eo sacerdotes qui custodiebat hostia omnē pecuniam que defere

batur ad templū domini. Cūq; viderent nimiam pecuniā esse in gazophilacio: ascēdebat scriba regis z pontifex. effundebantq; z numerabant pecuniā que inueniebatur in domo dñi: z dabant eam iuxta numerū atq; mensurā i manu eoz qui p̄cerant cementarijs domus dñi. Qui impendebant eam in fabricis lignoz z in cementarijs his q̄ operabantur in domo dñi z sartatecta faciebant. z in his q̄ cedebāt saxa. vt emerent ligna z lapides q̄ excidebant: ita vt impleteret instauratio domus dñi in vniuersis que indigebant expensa ad muniendā domū.

Uerūtamen non fiebat ex eadem pecunia hydrie templi dñi z fuscinule z thuribula z tube z omne vas aureum z argenteū: de pecunia que inferebatur in templum dñi. His eniz qui faciebant opus dabatur: vt instauraretur templū domini. Et nō fiebat ratio his hominibus qui accipiebant pecuniā vt distribuerēt eam artificibus: s̄ i s̄ vnde i exodo. Quando tuleris summā filioꝝ israel. dabūt singuli precii p̄ animabus suis: et non erit plaga.

Pro peccio anie z pecuniā p̄ peccatis

z sibi obedientes ligna fructifera in domo dñi parare studebant. Alij sartatecta templi faciebant. qñ illa que p̄ heresim z scismata rupta erant reedificabant. Alij saxa cedebant: cū duos corde z incredulos fortiter increpabāt: ita vt impleteret instauratio in vniuersis q̄ indigebant expensa ad domū domini muniendā: iuxta illud. Vnicuiq; aut vestrūz data est gratia s̄m mensuram donatōis xp̄i.

Uerūtamen nō fiebat zc. Ra. Alia

det ee rō formandozū vasoz i ministeriū dñi alia parandoz lignoz rum z saxozum in edificium dom? qz alia debet esse doctrina qua rudes ibuunt ad fidē: z alia qua iam p̄fecti instrunt ad sc̄g plenitudinē. Vasa dñi sūt qui iam apti sūt ad capiēda munera diuina z habiles sunt ad ministeriū dei.

Qd fiebat ex eadē pecunia hydrie zc. In palis. Cūz cōplessent omnia opa detulerūt coraz rege z ioiada reliquā p̄tem pecunie qua facta sunt vasa tēpli. Non est cōtrariū. qz nō de eadē pecunia que offerebatur a populo ad instauratōem dom? dñi facta fuerūt vasa in ministeriū tēpli: sed de reliqua pecunie q̄ z alijs donatōib; fuerat collata.

Fuscinule. Ra.

Doctores. quoz officium est corpus z sanguinem domini credētib; distribuere. nisi vclibus abnegare. nec nō z spirituales alimniam verbi cuiq; put conuenit disperiri: qz sunt in verbis dei que nostre humilitati reuelare dignatus est. sunt alia que nostre capacitatis mensuram transcendunt.

Thuribula. R.

Sunt q̄ mundam orationem ex conscientia pura z fide nō ficta offerūt deo: z dicunt dirigatur oratio mea s̄i con. t.

Tube. Ra. Doctores q̄ toto orbe vocem euāgelicę p̄dicationis emittūt. vñ. Quasi tuba exalta vocem tuam.

Et non fiebat ratio. Raba. Tam religiosi fuerunt: vt nullus dubitauerit quin pecuniam dei sine fraude tractarent. Vnde constat quanta discretionē opus est his qui pecuniā verbi dei dispensant cōferuis. de qua ratio reddenda est. vt nō minus fideles inueniantur hi in spiritualibus q̄ illi in corporalibus.

Pecuniam uero pro delicto. Raba. Sic ostenditur qz cōfessio peccatoꝝ z penitentia non pp̄rio cuiq; sed sacerdotū iudicio pagenda est. quozum est discernere inter mundum z imundum. z lep̄z maculam diiudicare.

non inferebant in tēplum domini qz sacerdotus erat. Tunc ascendit azabel rex syrię z pugnabat cōtra geth: cepitqz eam. Et direxit faciē suam vt ascenderet in hierusalem. Quāobrem tulit ioas rex iuda omnia sanctificata que consecrauerāt iosaphat z iozam z ochozias p̄ses eius reges iuda. z que ipse obtulerat. z vniuersum argentū qđ in ueniri potuit in thesauris templi dñi z in palatio regis. misitqz azabeli regi syrię: z recessit ab hierusalem. Reliqua autē sermonū ioas. z vniuersa q̄ fecit. nōne hec scripta sūt i libro verborū dierum regū iuda. Surrexerunt autē serui eius z cōiurauerūt inter se: p̄cusseruntqz ioas in domo mello i descensu sela. Josachar nāqz filius semath. z iozabath filius somer serui eius p̄cusserunt euz: z mortuus est. Et sepelierunt eum cum patribus suis i ciuitate dauid: Regnauitqz amasias filius eius pro eo.

Anc. XIII.
Anno uicesimo tercio ioas filij achazie regis iude regnauit ioachaz filius hieu sup israel in samaria decem z septem annis. Et fecit malum coraz dño. secutusqz est peccata hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel: z nō declinauit ab eis. Fratrusqz ē furor dñi cōtra isrl z tradidit eos in manu azabelis regis syrię: z in manu benadab filij azabelis cūctis diebus. Deprecatus est autē ioachaz faciem domini z audiuit eum dñs. Uidit enī an-

gustias israel: qz atriuerat eos rex syrię. Et dedit dñs israeli saluato rem: z liberatus est de manu regis syrię. Habitaauerūtqz filij israel in tabernaculis suis sicut beri z nudius tercius. Ueruntamē nō recesserunt a peccatis domus hieroboā. qui peccare fecit israel: sed in ipsis ambulauerūt. Siquidem z lucus p̄mansit in samaria. Et nō sunt derelicti ioachaz de poplo: nisi quin quaginta equites z decem currus z decem milia peditum. Interfecerat enim eos rex syrię: z redegerat quasi puluerē in tritura areę. Reliqua autē sermonū ioachaz z vniuersa que fecit. s; z fortitudo ei? nōne hec scripta sunt in libro sermonum dierū regum israel? Dormiuitqz ioachaz cū patribus suis. z sepelierunt eū i samaria: regnauitqz ioas filius eius p̄ eo. Anno tricesimo septimo ioas regis iuda: regnauit ioas filius ioachaz sup israel i samaria sedecim annis: z fecit qđ malū est i cōspectu dñi. Non declinauit ab omnibus peccatis hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel sed i ipsis ambulauit. Reliqua autē sermonū ioas z vniuersa que fecit z fortitudo eius quō pugnauerit cōtra amasiā regē iuda: nonne hec scripta sunt i libro sermonū dierū regum israel? Et dormiuit ioas cū patribus suis. Hieroboam autē sedit sup solius eius. Porro ioas sepultus est in samaria cū regib? isrl. Deliseus autē egrotabat in infirmitate qua z mortuus est. Descenditqz ad eum ioas rex israel. z flebat

Deliseus autē egrotabat. Raba. Redem pro: noster rectoribus ecclesie armis spūalibus se induit. et cōtra hostem antiquū p̄cipit p̄eliam. Arcus lacum est eloquū. qđ ex vtroqz testamento uelut ex cornu z corda p̄stat. Uetus ē cornu p̄pter duriciam. nouū corda. z dū corda trahitur: cornu curuatur qz cum nouū testamētum discutitur: uetus a rigore suo ad intellectum spirituales flectitur. Sagitte sūt uerba q̄ doctores proferunt. Nos ergo cū scripturę sacre dicta pensamus arcam intendimus. cū uerba doctrię dam? sagittas emittimus.

Quam
 eam co die
 ter mi carnis
 Et ait illi bell
 sagittas. Lam
 arcum z fletu
 Pone manū
 cam poluisti
 poluisti bellig
 bus regis. z au
 analem. Cū qz
 lūis. Jac sag
 belligis. Sag
 f. Na. p̄dicas
 z sagittas salu
 7. 7. 7. 7. 7. 7.
 canelqz syram
 consumas cam
 tas. Qui cū m
 Porro iaculo
 cūctis tribus vic
 itans est cōtra cu
 Si p̄cullis h̄m
 aut lep̄tis p̄cull
 consummāuim.
 uidas p̄cūtes
 est ergo bellig
 Larunculi quoqz
 rui in terra in q
 autē sepelienus
 larunculos. p
 in sepulcro bellig
 gille ossa bellig
 fletu super pedes
 bellig syrię cūctis
 doctus ioachaz.
 minus cop. cro
 p̄per pacum su
 abta z ysac. z
 sperdere eos. ne
 v̄qz in p̄fectis
 est aut azabel
 benadab filius ei

Superposuit
he. ma. lu. Ra. Ex
emplis suis dominus
actōes doctoz dirigit
z confortat.

Aperi fenestrā
ori. zc. Ra. Lumine
sūo suos hortat p̄m̄z
illustrari. z sic iacula
verboz mittere.

Sagitta salutis
zc. Ra. Predicatio
sancta certissima ē in
reflectio spūalium ho
stū si p̄seueranter agit
Vnde n̄ debz doctoz
p̄pter anariciā negli
gere animarū curam:
sed magis p̄ pietatem
ad eternā p̄tendere re
quies. quod significat
ap̄hech. Interpretat̄
enī cōtinebit v̄l appre
hendet. Vnde aplūs
enumeratis vicis sub
intulit. Tu aut̄ homo
rei hec fuge. sectare ve
ro iusticiam. pietatez:
apprehende vitā eter
nam.

Tolle sa. qui cū
tu. r. d. et. percutē
zc. Ra. Doctoribus
p̄cipitur iaculo p̄dica
tionis terrā. i. carnalef
p̄cutere. Tribus vici
bus terrā iaculo p̄cutē
re. est trinitatis fidem
carnalibus p̄ doctrinā
insinuare. postea doce
antur quinqz sensibus
corporeis impare. bo
nifqz opibus que p̄ sex
exprimunt studiū ipen
dere. necnō scām spiri
tualem instanter medi
tari: quam septiformis
spiritus ad salutez hu
mani generis gemino
testam̄to edidit. Qui
aut̄ solaz fidē sufficere
credūt ad salute. recte
arguunt: qz scdm̄ iaco
bum fides sine operibz
morta est.

Quod dum te.
Rab. Resurrectio ca
daveris per cōtactum
ossū helisei. significat
qz q̄cūqz firma fide r̄g
git morte xpi. z spem
suam veraciter i eo col
locat: sine dubio parti
ceps erit resurrectōnis
ei. vnde. Ego sum re
surrectio z vita.

Postq̄ obiit ioia
da ingressi prin. apes iu
da adorauerunt regē
zc. Dicunt iudēi sicut

coram eo dicebatqz: Pater mi pa
ter mi. currus israel z auriga eius.
Et ait illi heliseus: Affer arcum et
sagittas. Cūqz attulisset ad eum
arcum z sagittas. dixit ad regē isrl̄
Done manū tuā super arcum. Et
cum posuisset ille manū suam: sup
posuit heliseus manus suas mani
bus regis. z ait: Aperi fenestrā ori
entalem. Cūqz aperuisset. dixit he
liseus: Jace sagittā. Et iecit. Et ait
heliseus: Sagitta salutis domini
z sagitta salutis contra syriā. Per
cutiesqz syriam in ap̄hech: donec
consumas eam. Et ait: Tolle sagit
tas. Qui cū tulisset. rursū dixit ei:
Percute iaculo terram. Et cū per
cussisset tribus vicibus z stetit.
iratus est cōtra eum vir dei. z ait:
Si percussisses q̄nquies aut series
aut septies percussisses syriā vsqz ad
consummatōem. Nunc aut̄ tribus
vicibus p̄cuties eam. Mortuus
est ergo heliseus: z sepelierunt eū.
Latrunculi quoqz de moab vene
runt in terrā in ipso anno. Quidā
autē sepelientes hominē viderunt
latrunculos: z piecerunt cadaver
in sepulcro helisei. Qd̄ dum teti
gisset ossa helisei: reuixit homo. et
stetit super pedes suos. Iḡit aza
bel rex syrię afflixit israel cunctis
diebus ioachaz. Et misertus ē d̄ o
minus eoz. z reuersus est ad eos
p̄pter pactum suū qd̄ habebat euz
abraā z ysaac z iacob. z noluit di
sp̄dere eos: neqz p̄icere penitus
vsqz in p̄sens tempus. Mortu
us est aut̄ azabel rex syrię: z regnavit
benadab filius ei. pro eo. Porro

ioas filius ioachaz tulit vrbes de
manu benadab filij azabel: quas
tulerat d̄ manu ioachaz patris sui
iure p̄zeli. Tribus vicibus percussit
eū ioas: z reddidit ciuitates isrl̄.

H C. XIII.
Ano secundo

ioas filij ioachaz regis
israel regnavit amasias filius ioas
regis iuda. Viginti quinqz annoz
erat cum regnare cepisset. Viginti
aut̄ z nouē annis regnavit in hie
rusalem. Nomē matris ei. ioaden
de hierusalē. Et fecit rectuz coram
domino: verū tamen nō vt dauid
pater eius. Iuxta omnia que fecit
ioas pater su. fecit: nisi hoc tantū
qz excelsa non abstulit. Adhuc enī
populus imolabat z adolebat in
censum in excelsis. Cūqz obtinu
isset regnū. percussit seruos suos qui
interfecerant regē patrē suū. filios
aut̄ eozum qui occiderant nō occi
dit: iuxta qd̄ scriptuz est in libro le
gis moysi sicut p̄cepit d̄ns dicēs:
Non morientur patres p̄ filijs. neqz
filij morientur p̄o p̄ribus: s̄ vnus
quisqz i peccato suo moriet̄. Ipse
percussit edom in valle salinarum
duodecim milia. z apprehēdit pe
tram in p̄zeli: vocauitqz nomē ei.
tezechel vsqz in p̄sentēz diē. Tūc
misit amasias nūcios ad ioas filiū
ioachaz filij hieui regis isrl̄ dicēs:
Ueni z videamus nos. Remisitqz
ioas rex israel ad amasiam regem
iuda dicens: Carduus libani misit
ad cedrum que est in libano dicēs
Da filiam tuaz filio meo vxorem.
Transferuntqz bestię saltus. que

teū regem addatū. et
honores supra huma
nū modū a subditis li
benter accepisse. Vñ
iram dei subito expe
est sicut herodes.
Non est reus i isrl̄
qz omnes norij erant.
z ydolatria polluti.
Das duas glosas et
xliij. secūdi pali. trans
sumptas vide. z poti
ibi q̄z hic habere locū.

Et fecit rectum
coram domino.
Ra. Amasias fecit bo
num in conspectu d̄ni
sed nō corde perfecto.
bona quippe opa que
placent deo fecit. s̄ nō
corde p̄fecto: qz sub si
mulata specie corā ho
minibus ostendebat.
z sic corā deo accepta
nō erant.

In ualle salina
rū. Rab. Vallis sali
narū erat. vbi sal face
bant. Vel feno salin
ginis deciso z siccato
z incenso. Vel aquis
puteoz salis feruēsa.
ctis. z vsqz ad salis fir
mitatē coquendo pdu
ctis. Vt alio quolibet
ordine quo sal fieri cō
suevit.

Petram in p̄z
lio. Ra. Petra ciui
tas est arabie. nobilis
in terra edom. que i li
bro numeri recem dici
tur. z a syris sic appel
latur. S̄z iosephus n̄
ciuitatez dicit. sed ma
gnā petram in arabia
constitutam.

Ezechel. Qd̄
amasias victor nomē
imposuit. interpretat̄
cetus dei vel auxiliū
dei. agente eo fideliter
vt phennis videretur
memorie. qz hāc nel ce
tus pli dei v̄l deo ad
iuuante ceperit.

sunt in libano et cōculcauerunt carduum. Percutiens inualuisti sup edom: et subleuauit te cor tuū. Contentus esto gloria tua. et sede in domo tua. Quare puocas maluz. vt cadas tu et iuda tecum? Et non acquieuit amasias. Ascenditq; ioas rex israel et viderūt se ipse et amasias rex iuda in bethsames opido iude. Percussusq; est iuda coram israel. et fugerunt vnusquisq; in tabernacula sua. Amasiam vero regē iuda filium ioas filij ochozię cepit ioas rex israel in bethsames: et adduxit eum in hierusalē. Et interrupit murū hierl'm a porta ephzaim vsq; ad portā anguli quadringentis cubitis. Tulitq; omne aurū et argētū et vniuersa vasa que iuenta sunt in domo dñi et in thesauris regis et obsides: et reuersus est in samaria. Reliqua autē verborū ioas que fecit. et fortitudo eius qua pugnauit contra amasiam regē iuda: nōne hęc scripta sunt i libro sermonum dierū reguz israel? Dormiuitq; ioas cū patribus suis. et sepultus est in samaria cū regibus israel: et regnauit hieroboam filius eius pro eo. Uixit autē amasias filius ioas rex iuda postq; mortuus est ioas filius ioachaz regis israel viginti quinque annis. Reliqua autē sermonum amasie: nōne hęc scripta sunt in libro sermonū dierū regū iuda? Factaq; est cōtra eum cōiuratio in hierusalem: At ille fugit in lachis. Miseruntq; post eum in lachis. et interfecerūt eū ibi. et asportauerūt in equis: sepultusq; est i hierusalē

cū patribus suis in ciuitate dauid. Tulit autē vniuersus pplus iude. azariā ānos natum sedecim. et cōstituerunt euz regē pro patre eius amasia. Ipse edificauit abilam. et restituit eaz iude: postq; dormiuit rex euz patribus suis. Anno quinto decimo amasie filij ioas regis iuda: regnauit hieroboā filius ioas regis israel in samaria quadraginta et vno anno: et fecit qd malum ē coram dño. Nō recessit ab omnibus peccatis hieroboam filij nabat: qd peccare fecit isrl. Ipse restituit terminos isrl ab introitu emath vsq; ad mare solitudinis: iuxta sermonē dñi dei isrl que locutus est p seruū suum ionam filiū amathi. ^{vel al.} pphetaz qui erat de geth que est in ophel. Uixit enim dñs afflictōem israel. amarā nimis: et qd cōsumpti essent ^{vel ris.} vsq; ad clausos carcere et extremos et nō esset qui auxiliaret israel. Nec locutus est dñs. vt deleret nomen israel de sub cęlo: sed saluabit eos in manu hieroboam filij ioas. Reliqua autē sermonuz hieroboam. et vniuersa que fecit et fortitudo eius qua preliatus ē. et quō restituit damascum et emath iude in israel: nōne hęc scripta sunt i libro sermonū dierū regū israel? Dormiuitq; hieroboam cū patribus suis regibus israel: et regnauit zacharias filius eius pro eo.

Ano uicesimo ^{XV.} moseptimo hieroboam regis israel: regnauit azarias filius amasie regis iude. Sedecim

Ipse restituit ter. it. ab intro. R. De hieroboam dicit. Ipse restituit terminos isrl ab introitu emath vsq; ad mare solitudinis. Emath que nunc epiphania dicit. septentrionalis erat terminus israel. Mare autē solitudinis mare mortuū est qd in latitudine pstadia. d. xxx. vsq; ad 3000 arabie in longitudie. d. vsq; ad vicinia sodomoz. pgre dit. Igitur hieroboā castrametatus contra syros omnē eoz. puniciam sicut ionas pphetauerat deuastauit. **Q**ue est i ophel Ophel turris erat nō longe a tēplo enormis magnitudinis. et altitudinis. vnde ophel dicitur i tenebrarū. siue nubee. eo qd vsq; ad nubes caput erigat. qd in zacharia turris nebulosa vocatur.

C. XV. **A**zarias. Rab. Ipse est ozias qui dū sacrificare in tēplo vellet cōtra legem moysi percussus est lepra. hic dyabolum significat. cui lepra iniquitatis inabilis est. qui cū maiora se appeteret. seditate pessime lepre notabilis effectus. de quo eiectus est. et pferat vsq; in fines leprosus seipatus a populo

dei: hoc regnante ysai
as ppheta oculos ad
celum nō leuauit: non
sūt ei referata celestia:
sed postq̄ mortuus ē.
Dum pbarao vixit.
ppls israel ex luti z pa
learū ope non suspira
uit ad deū: s; post pba
raonis mortē ascendit
clamor eorū ad dñm.
Vergo intelligas in
ozia z pharaone con
trarias fortitudines: vi
debis quō illis viuētū
bus nullus nostrorum
videat z suspiret. Re
gnate peccato egiptijs
exstruimus ciuitates.
versamur ī sordibus.
Ozias edificauit por
tam vallē que supius
porta ephraim dicit.

annorum erat cū regnare cepisset:
z quinq̄ginta duobus ānis regna
uit in hierusalem. **N**omen matris
eius iecelia de hierusalem. **F**ecitq̄
qđ erat placitum coraz dño iuxta
omnia que fecit amasias pater ei?
verūtamen excelsa non est demoli
tus. **A**dhuc populus sacrificabat
z adolebat incensum in excelsis.
Percussit autē dominus regem. et
fuit leprosus vsq̄ in diem mortis
sue: z habitabat ī domo libera se
orsum. **J**oathan vero filius regis
gubernabat palatius: z iudicabat
populus terre. **R**eliqua autē sermo
nū azarię z vniuersa que fecit: non
ne hęc scripta sunt in libro verboz
dierū regū iuda. **E**t dormiuit aza
rias cum patribus suis: sepelierūt
q̄ eum cum maioribus suis ī ciui
tate dauid. z regnauit ioathan fili
us eius p̄ eo. **A**nno tricesimo octa
uo azarię regis iudę. regnauit za
charias filius hieroboam sup isrl
in samaria sex mensibus. z fecit qđ
malum est corā dño: sicut fecerant
patres eius. **N**on recessit a pecca
tis hieroboā filij nabath: qui pec
care fecit israel. **C**oniurauit autē cō
tra euz sellum filius iabes. p̄cussit
q̄ eum palam z iterfecit: regnauit
q̄ p̄ eo. **R**eliqua autē verbozum
zacharię: nonne hęc scripta sunt in
libro sermonū regum israel. **I**ste ē
sermo dñi quē locutus est ad bieu
dicens: **F**ilij tui vsq̄ ad quartā ge
neratōem sedebunt de te sup thro
num israel. **F**actūq̄ est ita. **S**ellū
filius iabes regnauit tricesimono
no āno azarię regis iudę. regnauit

aut vno mense in samaria. **E**t ascē
dit manaen filius gaddi de therfa.
venitq̄ ī samariam. z p̄cussit sellū
filius iabes in samaria. z iterfecit
eum: regnauitq̄ p̄ eo. **R**eliqua
autē verbozum sellum z coniuratio
eius p̄ quam tetendit insidias: nō
ne hęc scripta sunt ī libro sermonū
dierum regū israel. **T**unc percussit
manaben thapsam. z oēs qui erāt
in ea: z terminos ei? de therfa. **N**o
luerant enī aperire ei. **E**t interfecit
oīs p̄regnantes eius: z scidit eas
Anno tricesimonono azarię regis
iuda regnauit manaben filius gad
di sup israel decem annis in sama
ria: fecitq̄ qđ malum erat corā do
mino. **N**on recessit a peccatis hie
roboaz filij nabath: qui peccare fe
cit israel cunctis diebus eius. **V**e
niebat phul rex assyrioz in therfa.
z dabat manaen phul mille talēta
argenti. vt esset ei ī auxiliū: z firma
ret regnū eius. **I**ndixitq̄ manaen
argentū sup israel cunctis potenti
bus z diuitibus vt darēt regi assy
rioz in therfa quinquaginta siclos
argenti p̄ singulos. **R**euerfusq̄ est
rex assyrioz. z non est moratus in
therfa. **R**eliqua autē sermonū ma
naen z vniuersa q̄ fecit: nonne hęc
scripta sunt in libro sermonū diez
regū israel. **E**t dormiuit manaen
cū patribus suis. **R**egnauitq̄ pba
ceia filius eius p̄ eo. **A**nno quinq̄
gesimo azarię regis iudę regnauit
phaceia filius manaen sup israel ī
samaria biennio: z fecit quod erat
malum corā dño. **N**on recessit a
peccatis hieroboaz filij nabath: q̄

peccare fecit israel. Coniuravit autē aduersum euz phacee filius romelie dux eius. et percussit eum in samaria in turre domus regie iuxta argob. et iuxta ariph. et cum eo quinquaginta viros de filiis galaaditarum. et interfecit euz: regnavitq; pro eo. Reliqua autē sermonū phacee. et vniuersa que fecit: nōne hęc scripta sunt in libro sermonū dierū regum israel. Anno quinquagesimo secūdo azarie regis iude regnavit phacee filius romelie sup israel in samaria viginti annis: et fecit quod malum erat coram dño. Non recessit a peccatis hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel. In diebus phacee regis israel. venit theglathphalasar rex assur. et cepit abion et abel domū maacha et ianoē et cedet et asor et galaad et galileaz et vniuersam terrā neptalim: et trāstulit eos in assyrios. Coniuravit autē et tetendit insidias osee filius hela cōtra phacee filium romelie: et percussit eum et interfecit: regnavitq; pro eo vice simo anno ioathan filij ozie. Reliqua autē sermonū phacee et vniuersa que fecit: nōne hęc scripta sunt in libro sermonū dierū regū israel. Anno secūdo phacee filij romelie regis israel: regnavit ioathan filius ozie regis iuda. Viginti quinq; annorū erat cum regnare cepisset: et sedecim annis regnavit in hierusalem. Nomen matris eius hierusa filia zadoch. fecitq; quod erat placitū corā dño iuxta omnia que fecerat ozias pater suus operatus est: verūtāmē excelsa non abstulit. Adhuc pplis

imolabat et adolebat incensum in excelsis. Ipse edificauit portā domus dñi sublimissimam. Reliqua autē sermonū ioathan et vniuersa que fecit: nōne hęc scripta sunt in libro verborū dierū regū iuda. In diebus illis cepit dñs mittere in iudam rasin regem syrie: et phacee filius romelie. Et dormiuit ioathan cum patribus suis: sepultusq; ē cū eis in ciuitate dauid patris sui: et regnavit achaz filius eius pro eo.

Anno septimo

decimo phacee filij romelie regnavit achaz filius ioathan regis iuda. Viginti annorū erat achaz cum regnare cepisset: et sedecim annis regnavit in hierusalē. Nō fecit quod erat placitum in cōspectu domi dei sui. sicut dauid pater eius: sed ambulauit in via regum israel. In super et filium suum ^{in holocaustū.} consecrauit ^{in valle beennon. hec ē vallis filii ennon.} transferens per ignem scdm ydola gentium: que dissipauit dñs corā filiis israel. Immolabat quoq; victimas. et adolebat incensum in excelsis et in collibus et sub omni frondoso. Tunc ascendit rasin rex syrie. et phacee filius romelie rex israel in hierusalem ad pugnandū. Tuncq; obsiderent achaz. nō valuerunt superare euz. In tēpore illo restituit rasin rex syrie hailā syrie: et eiecit iudeos de haila. Et ydumci et syri venerunt in hailam et habitauerunt ibi vsq; in diem hanc. Misit autē achaz nuncios ad theglathphalasar regē assyriorū dicens: Seruus tuus et filius tuus ego sum. Ascēde et saluū

Ipse edificauit
Ra. Joathan edifica
uit portam domus do
mini excelsam q̄ i aci
bus aplozum speciosa
dicit. et ab hebreis por
ta ioathan vocat.

Consecrauit trās
ferens per ignē.
Raba. Beennon filij
ennon. Thophet sine
thaphet est in valle be
ennon. iuxta achelde
mach. locus olim ame
nissimus: vbi solebant
sacrificare demonib.
hebraice gebennon. i.
vallis ennon. vnde in
euāgelio gebenna di
citur. qz sic pierunt ibi
qui ydola colebant in
corpore et in anima: ita
peccatores qui ad ifer
num transeunt eterna
damnatioe punient.

me fac de manu regis syrię: et de manu regis israel: qui consurrexerunt aduersus me. Et cum collegisset argentum et aurū quod inueniri potuit in domo dñi et in thesauris regis: misit regi assyriorū munera: qui et acquieuit voluntati eius. Ascēdit enim rex assyrioz in damascum. et vastauit eam: et transtulit habitatores eius cyrenen: rasin autē interfecit. Perrexitq; rex achaz i occursum teglathphalasar regis assyriorum in damascum. Cūq; uidisset altare damasci. misit rex achaz ad vriā sacerdotē exemplar eius. et similitudinē iuxta omne opus eius. Extruxitq; vrias sacerdos altare. Iuxta oia que p̄ceperat rex achaz de damasco: ita fecit vrias sacerdos donec veniret rex achaz de damasco. Cūq; venisset rex de damasco vidit altare et veneratus est illud. Ascenditq; et imolauit holocausta et sacrificiū suū. et libauit libamina et fudit sanguinē pacificoz que obtulerat super altare. Porro altare greum quod erat corā dño transtulit de facie templi. et de loco altaris. et de loco tēpli dñi: posuitq; illud ex latere altaris ad aquilonē. Pręcepit quoq; rex achaz vrię sacerdoti dicens: Sup altare maius offer holocaustū matutinū et sacrificiū vespertinum et holocaustū regis et sacrificium eius: et holocaustum vniuersi populi terrę et sacrificia eoz et libamina eoz et omnē sanguinē holocausti et vniuersum sanguinē victimę sup illud effundes. Altare vero greum erit paratum ad volū

tatem meā. fecit igitur vrias sacerdos iuxta omnia que p̄ceperat ei rex achaz. Tulit autē rex achaz celatas bases. et luterē qui erat desuper. et mare deposuit de bobus que sustentabant illud: et posuit sup paumentū stratum lapide. Musach quoq; sabbati quod edificauerat in tēplo et ingressus regis exterius cōuertit in templum dñi. p̄pter regez assyriorum. Reliqua autē verborū achaz. et omnia que fecit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierū reguz iuda. Dormiuitq; achaz cū patribus suis. et sepultus est cū eis in ciuitate dauid: et regnauit ezechias filius eius. p̄ eo.

XVII.

Anno duodecimo achaz regis iuda regnauit osee filius hela in samaria sup israel nouē annis. fecitq; malum coram dño: sed nō sicut reges israel qui ante eum fuerāt. Contra hunc ascendit salmanasar rex assyriorum. et factus est ei osee seruus reddebatq; illi tributa. Cūq; deprehendisset rex assyrioz osee quod rebellare nitens misisset nuncios ad syra regē egypti ne prestaret tributa regi assyrioz. sicut singulis annis solitus erat. obsedit eum: et uinctū misit in carcerē. Deruagatusq; est omnē terrā. et ascendēs samariam obsedit eā tribus annis. Anno autē nono osee cepit rex assyrioz samariam: et transtulit israel in assyrios posuitq; eos in baylam et i aboz iuxta flumiū gozam in ciuitatibus medoz. Factū est autē cum peccassent

Musach sabbati. Ra. Est edificium positum in vestibulo templi. ubi reges quando sabbato ad templum ibant. elemosinā mittebant. et ita musach sabbati gazophilaciū est regum sicut corbanan sacerdotum.

Musach x. et ingressum regis exterius. Ra. Non idē cōuertit in templū dñi quod in eo cultui dei seruiret. s. ut cū tēplo prophanaret. studens placere regi assyrioz magis quā deo. ut cū illuc veniret. illud vidēs cōcipisceret et auferret sicut alia multa achaz sibi tribuente. quo iniret gratiā illius.

filij israel dño deo suo q̄ eduxerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis egypti: coluerūt deos alienos. z ambulauerūt iuxta ritū gentiūz quas cōsumperat dñs in conspectu filioꝝ israel z regum isrl̄ qz similiter fecerant. ^{alias irritauerūt.} Et offenderūt filij israel verbis nō rectis dominū deum suū: z edificauerūt sibi excelsa in cunctis vrbibus suis a turre ^{f. i. a castro} vsqz ad ciuitatē. ^{vsqz ad ciuitatē.} custodum vsqz ad ciuitatē munitā feceruntqz sibi statuas z lucos in omni colle sublimi. z subter omne lignū nemorosum: z adolebāt ibi incensum sup aras in morē gentiū quas transtulerat dñs a facie eoz. **Fecerūtqz** verba pessima irritātes dñm: z coluerūt immundicias. de quibz p̄cepit dñs eis ne facerēt ^{f. monuit hic ad tibi. ii. testificor corā deo.} verbū hoc. **Et** testificatus est dñs in israel z in iuda p̄ manum omniū p̄phetarū z videntiū dicens: **Reuertimini** a vijs vestris pessimis. z custodite p̄cepta mea z ceremonias iuxta omnē legem quā p̄cepi p̄ribus vestris: z sicut misi ad vos in manu seruoꝝ meoꝝ p̄phetarū **Qui** nō audierunt. sed indurauerunt ceruicem suā iuxta ceruicē patrum suoꝝ qui noluerunt obedire dño deo suo. **Et** abiecerunt legitimā eius. z pactū qd̄ pepigit cū patribz ^{f. i. legē. s. vel nē. s. vel qua} eoz: z testificaciones q̄bus contestatus est eos. **Secutiqz** sūt vanitates. z vana egerunt. z secuti sunt gentes que erant p̄ circūitum eoz: sup quibus p̄ceperat dominus eis vt nō facerent sicut z ille faciebant. **Et** dereliquerunt omnia p̄cepta dñi dei sui. **Feceruntqz** sibi cō-

statiles duos vitulos z lucos: z adorauerūt vnīuersam militiā celi. **Seruieruntqz** baal: z cōsecrabant ei filios suos z filias suas p̄ igne. **Et** diuinationibus inseruiebant. z augurijs. z tradiderūt se vt facerēt malum corā dño: z irritarent eum. **Iratusqz** est dñs vehementer isrl̄ z abstulit eos de cōspectu suo: z nō ^{f. vel regnū iuda vt cōiter dicebant etiā ben ia} remāsit nisi tribus iuda tantūmodo. ^{min z leui.} **Sed** nec ipse iuda custodiuit m̄adata dñi dei sui. verūtāmē ambulauit in erroribus israel quos operatus fuerat. **Proiecitqz** dñs omne semen israel. z afflixit eos. et tradidit i manu diripientiū. donec p̄iceret eos a facie sua: ex eo iam tpe quo scissus ē israel a domo dauid. z cōstituerūt sibi regem hieroboā filij nabath. **Separauit** em̄ hieroboam israel a dño: z peccare eos fecit peccatū magnū. **Et** ambulauerunt filij israel i vnīuersis peccatis hieroboam q̄ fecerat. non recesserunt ab eis vsqz quo auferret dñs israel a facie sua: sicut locutus fuerat i manu omniū seruoꝝ suoꝝ p̄phetarūz. **Translatuqz** est israel de terra sua in assyrios vsqz in diē hanc. **Adduxit** aut̄ rex assyriorum viros de babilone z de cutha. z d̄ abaiath z de emath z de sepharua im: z collocavit eos in ciuitatibus samarie. p̄ filijs israel. qui possederunt samariam: habitauerūt in vrbibus eius. **Cunqz** ibi habitare cepissent. nō timebant dñm: z imisit eis dñs leones qui interficiebant eos. **Nunciatūqz** est regi assyrioꝝ z dictum: **Gentes** quas transtulisti

Adduxit aut̄ rex assyriorum. **Rab-** Rex assyrius. i. dyabo- lus cū suo exercitu po- pulum ecclesiasticū ob- sidendo z denatūdo quotidie afficit. cū eoz p̄pter peccata cōmissa de sedibus p̄p̄ijs euul- lens: refert in terrā ali- enam. vnde sup flum- na babilois illic. z. f. d. r. f.

Quarti
colobare fecit
marq̄ ignozant
et imilia in eos
interficiant eos
deuoz. **P**
rum dicens: **D**
sa cordibus qu
adducit. z va
eoz: docet eos le
Ignit cū vnū
doctus bis qui
ra de samaria. bal
z docet col q̄
Et vnūqz q̄
sui poluoz q̄
suis que terram
gens in vrbibus su
bitū. **U**ri ei bal
socoob benoob. **U**
fecerūt nati. **E**t vn
cerit alina. **P**oro
nebam z tharchan
eram de sepharua
filios suos igni adra
melch dñs sepharu
minus colebant dñ
ē sibi de nouissim
celloz: z ponē ai
limibus. **E**t cum d
quoz suis seruēba
rudem gentū de q̄
fuerat samaria. **U**l
dñm mox sequunt
timē dñm: z cult
nias eius z iudicē
rum qd̄ p̄ceperat d
quem cognouerat
ferat cū eis parū
dices: **N**olite time
z nō adoretis eos n

z habitare fecisti in ciuitatibus samarie ignorant legitima dei terre et inisit in eos dñs leones: z ecce interficiunt eos: eo q̄ ignorēt ritū dei terre. **P**recepit aut̄ rex assyriorum dicens: **D**ucite illuc vnus de sacerdotibus quos inde captiuos adduxistis. z vadat z habitet cum eis: z doceat eos legitima dei terre. **I**gitur cū venisset vnus de sacerdotibus his qui captiuū ducti fuerāt de samaria. habitauit in bethel z docebat eos quō colerēt dominū. **E**t vnaquęq; gens fabricata ē deū suū: posuerūtq; eos i phanis excelsis quę fecerant samarie: gens et gens in vrbibus suis i quibus habitabat. **V**iri ei babilonii fecerūt sochoth benoth. **V**iri aut̄ cutheni fecerūt nergel. **E**t viri de emath fecerūt asuna. **P**orro cūhi fecerūt nebaam z tharchan. **V**i autē qui erant de sepharuaim cōburebant filios suos igni. adramelech z anamelech diis sepharuaim: z nichilominus colebant dñm. **F**ecerūt autē sibi de nouissimis sacerdotes excelsorū: z ponebāt eos i phanis sublimibus. **E**t cum dñm colerēt. diis quoq; suis seruibāt iuxta consuetudinem gentiū de quib; translati fuerāt samariā. **V**sq; in presentes diem morē sequūtur antiquū. **N**ō timēt dñm: neq; custodiūt ceremonias eius z iudicia z legē z mandatum qđ p̄cepit dñs filiis iacob quem cognouerat israel. z p̄cuserat cū eis pactū. z mādauerat eis dicens: **N**olite timere deos alienos z nō adoretis eos. neq; colatis. et

nō imoletis eis. sed dñm deū vestrum qui eduxit vos de terra egypti i fortitudine magna z i brachio extēto: ipsi; timete z illū adorate et ipsi imolate. **C**erimonias quoq; et iudicia et legem z mandatum qđ scripsi vobis custodite: vt faciatis cūctis diebus. z nō timeatis deos alienos. **E**t pactum qđ p̄cussi vobiscum nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sed dñm deum vestrū timete: et ipse eruet vos de manu omnium inimicorū vestrorū. **N**ilivezo nō audierūt: sed iuxta cōsuetudinem suā pristina p̄petrabant. **F**uerūt igitur gentes iste timentes quidē dñm: sed nihilominus ydolis suis seruientes. **N**ā et filii eorū z nepotes sicut fecerunt parentes sui: ita faciūt vsq; i presentem diē.

Anno tercio **H**osee filii hela regis isrl̄ regnauit ezechias filius achaz regis iuda. **V**iginti quinq; annorū erat cū regnare cepisset: z vigintio uem annis regnauit in hierusalē. **N**omē matris ei; abisa filia zacharie. **F**ecitq; qđ erat bonū coraz domino iuxta oīa quę fecerat dauid pater eius. **I**pse dissipauit excelsa z cōtriuuit statuas. et succidit lucos confregitq; serpentē greum quem fecerat moyses. **S**iquidē vsq; ad illud tēpus filii israel adolebant ei ¶ si alias nomē est: si id ē eorum nō de: si non in serpente i censū: vocauitq; eū noebesthan et in domino deo isrl̄ sperauit. **I**ta q; post eū non fuit similis ei de cūctis regibus iuda: sed neq; in his qui ante eum fuerunt. **E**t adhesit

hoc faciūt: sed z sequaces eorū quos filiorū z noie z nepotum intelligimus.

Ezechias. **A**p̄prehēdit dñs v̄ fortitudo dñi. **N**ā redemptor noster dñs fortis dñs potens in filio: nō solū ydola gentiū contriuit: z cultū idolatrię dissipauit. **Q**uā vniū dei noticiā haberent eiusq; clui digne māciparentur. **Q**uā ipsaz litteram legis moysayę quā ille pplis legalis assidua lectōne resonabat ac p̄ magno habebat. **C**ōtriuuit ac sensus spirituale in ea intelligere eos docuit. **C**onfregitq; serpentē greū. **E**zechias serpentē confregit. qz in dño xpo sperauit. **N**ī i gneo serpente. **N**oebesthan vocauit. qđ interpret̄ es eoz: vt quē illi pro numine colebant. **I**dictis eius metallum euz esse nō deum agnoscerent.

Et vnaquęq; gens fa. **R**aba. **I**n libro locorū legitur qđ benoth z nergel fuerūt ciuitates quas construxerunt in iudca qui de babilonia trāsierant. **A**suna quoq; opidū edificauerūt qui ad eā venerāt d̄ emath. **N**e baam z tharcha ciuitates sūt quas cūhi i iudca. cōdiderūt. **R**a. **V**idet iuxta cōsequentiā sermonis z ydolorū quibus he gentes prius seruibāt hic posse vocabula intelligi. qz cum dictum esset. **E**t vnaquęq; gens fabricata est deū suū quasi ad expletōem sententię subiunctum est. **V**iri enim babilonia fecerūt sochoth benoth. i. tabernacula benoth. qđ est nomē ydoli. **I**n sequentibus ostendit̄ adramelech z anamelech. idola fuisse vrbis sepharuaim. ita videt̄ consequēs vt z nergel cuthenoz. asuna emathcorum. nebaath et tharcha ydola fuerūt eorum. **E**t cum dominū colerent diis q. s. f. **D**abent heretici quedam sacramēta cōia cū sancta ecclesia z quasdam sententias scripturarū rite intelligunt. sed tñ ydolis immundoz spirituz seruiunt. **V**idetur eis timorem dei rite se custodire cū scdm sēsu suū veritati se putant fauerē. qz catholice fidei vnitatē spernūt: malignorū spiritū voluntatib; obtempant. z nō solum inuentozes p̄mitterorū (quos patres samaritanoz significāt)

dñs et non recessit a vestigiis eius fecitq; madata eius que precepit dñs moysi. Unde et erat dñs cum eo: et in cunctis ad que precebat sapienter se agebat. **Rebellavit quoq;** contra regem assyriorum: et non servavit ei. **Ipe percussit philisteos vsq; gazam.** et omnes terminos eorum a turre custodum vsq; ad civitatem ^{vel muratam} munita. **Anno quarto regis ezechie.** qui erat annus septimus osee filii hela regis israel: ascendit salmansar rex assyriorum samariam: et oppugnavit eam et cepit. **Nam post annos tres anno sexto ezechie.** .i. nono anno osee regis israel capta est samaria. **Et transtulit rex assyriorum israel in assyrios:** collocavitq; eos in bayla et in aboz fluvii gozan in civitatibus medorum: quod non audierunt vocem dñi dei sui: sed pretergressi sunt pactum eius. **Dia que preceperat moyses servus dñi non audierunt neq; fecerunt.** **Anno quatuordecimo regis ezechie ascendit sennacherib rex assyriorum ad universas civitates iuda munitas et cepit eas.** **Tunc misit ezechias rex iuda nuncios ad regem assyriorum in lachis dicens:** **Peccavi. recede a me: et omne quod iposueris mihi feram.** **Indixit itaq;** rex assyriorum ezechie regi iude trecenta talenta argenti: et triginta talenta auri. **Deditq;** ezechias omne argentum quod repertum fuerat in domo dñi et in thesauris regis. **In tempore illo confregit ezechias valvas templi dñi et laminas auri quas ipse affixerat: et dedit eas regi assyriorum.** **Misit autem rex assyriorum thar-**

chan et rapsaris et rapsacem de lachis ad ezechiam regem cum manu valida hierusalē: **Qui cum ascendissent venerunt hierusalē. et steterunt iuxta aqueductum piscine superioris que est in via agri fullonis: vocaveruntq; regē.** **Egressus est autem ad eos** ^{s. i. pontifex} **eliachim filius helchie prepositus domus. et sobna scriba et ioabe filius asaph acōmentariis.** **Dixeruntq;** ad eos rapsaces: **Loquimur ezechie.** **Hec dicit rex magnus rex assyriorum:** **Que est ista fiducia qua nitentis? forsitan inisti consilium: ut preparares te ad prelium.** **In quo confidis ut audeas rebellare? An speras in baculo arundineo atq; confRACTO egyptio: super quem si incubuerit homo comminutus ingrediet manum eius et perforabit eam.** **Sic est pharaon rex egypti omnibus qui confidunt in eum.** **Quasi dixeritis mihi. in dño deo nostro habemus fiduciam: nonne iste est cuius abstulit ezechias excelsa et altaria. et precepit iude et hierusalē ante altare hoc adorabitis in hierusalē? Nunc igitur transtite ad dñum meum regē assyriorum. et dabo vobis duo milia equorum: et videte an habere valeatis ascensores eorum. Et quomodo potestis resistere ante unum satrapam de servis dñi mei minimis? An fiduciam habetis in egypto propter currus et equites? Nunquid sine voluntate domini ascendi ad locum istum. ut demolirer eum? **Dñs dixit mihi: ascende ad terram hanc. et demolire eam.** **Dixerunt autem eliachim filius helchie et sobna et ioabe rapsaces.** **Precamur ut loquaris nobis****

Rapsacem. R. Quia hebraice loquitur filium ysaię putat. q. pditor: fuit cū sobna Al samaritan. et ideo hebraicam linguā scisse Qui quasi quedā contraria fortitudo imitabat prophetas sua arrogātia: ppbetę dicit Hec dicit dñs. Iste dixit: hec dicit rex magnus rex assyriorum.

Eliachim. Ra. De hoc eliachi dicit ysaias Vocabo servum meum eliachim. qui fuit pontifex post sobnam que tradit hebrei rapsacis cōminationibus pteritū. pdidisse hierusalē. et excepta arcesicut et templo assyrios totā urbē cepisse. que etiā sobna cū eliachim ad rapsacē caesse qdā autumant.

An speras. zc. Nulla narrant historia q. ezechias pharaonis auxilium postulaverit.

In domo deo Ra. Dicit q. in deo habuerunt fiduciam: sed falsum ē ezechiam abstulisse excelsa dei et altaria. hoc enim non contra deum: sed pro deo fecit ut destructo errore veteri iuberet deū in templo hierusalē adorari.

Dabo vobis duo milia Ra. Rapsaces ut paucitate obsequiorum ostenderet. duo milia equorum pollicetur quorum ascensores ezechias non haberet. non de imbecillitate populi venit quasi equitandi ignari: sed quod deus precepit ne rex israel equos et uxores sibi multiplicaret.

Dominus dixit mihi. Ra. Ad id quod dixit si dixeritis in deo confidimus. callide respondet. se non sua voluntate: sed dei venisse dicentis. Ascende et ē argumentum. Cum multas urbes ceperit. et post hierusalem maneat intacta. manifestum est dei venisse voluntate.

Precamur ut loquaris. Ra. Sed sus est. Quid necesse ē populum falsis terroribus commoveri. et vanā iactare virtutem: Loquere linguam quam populus non

Quarti
finitis fructu
gimo bene lingu
ne nobis iudice
qui est super mury
et rapsaces dicit
mura tū ad re
mens reliquerit se
et non ad viros q. iud
vt concedit herosa
vnum sua vocabit
rapsaces et dāman
iudice: et dicit: Au
magni regis assyri
Non vos seducat
cūm p. ovari cruce
mez: Neq; fiduciam
at sap. dñm dicit: cruce
nos hīs. et nō tradet
in manū regis assyri
dicit ezechiam. Dicit
assyrius: facit pacē
vile: et credimini ad
dicit vniuersis de vine
fuit sua. et dicit aqua
nis vobis: donec ven
serā. vos in terra q. iud
stet est in terram fr
lem vini terram pan
terram oliuarū et ole
vinitis et non motem
audire ezechiam q. vob
cēs. domine liberabit
quid liberaverunt dñm
sua de manu regis ali
cens. et mabo et arph
us sepbaraim. ana
quid liberaverunt sam
mez: Qui nā illi iud
dñs terrarū qui erue
sua de manu meorum

nonit. Ad qd ille arro-
 gater: Num ad dñm
 tuum 7 ad te misit me
 dñs meus? Et vsq vt
 comedant stercoza. p
 qd offendit fame eos
 7 siti esse capiendos. si
 mulqz illecebrā iungit
 timori. ut quos terroze
 non vicit: persuasione
 recipiat. 7 dicit ex pso
 na regis: facite mecum
 benedictiones. i. facite
 qd in vestra bñdictio
 nem pficiat. bñdicite
 regi assirio. et eū dñm
 cōfitemini. vt pñia cō
 sequimini: donec reuer
 tar de egypto. Vel ca
 pta lobna. redcam ha
 bitare in vite vestra. 7
 rebus vestris fruimini
 et postea ducā vos in
 similes terre vestre ter
 ram. Quā tamen non
 nominavit: qz similem
 ei inuenire nō potuit
 sz similitudinē ponit
 boc enī solū qsqz vult
 in quo nat' ē. Alij pu
 tant terrā medię eis re
 promitti. qz terrę iudeę
 similitudinē bateat tam
 in situ qz in fructibus.
Nō vos sedu-
cat ezechias. Ra
 psal' accusatio ezechie
 testimoniū ē. qz captis
 videlicet verbis i dño
 cōfessus sit. 7 pfortauit
 pñm vt in dño sparet
 Dñi rapsaces destrue
 re vult q ille cōstruxit
 7 dicit ad pplm. Non
 seducat vos ezechias
 7 non vobis tribuat fi
 duciam super domino
 deo vestro.
Ubi ē deus
emath. Rab. Dñe
 dit harū ciuitatū sine
 gentiū dijs seruissē sa
 maritas. 7 qz nō erant
 dij sed ydola merito
 cultores vanitatis di
 cebat esse subuersos.
 Emath est vbs celes
 syrię q nūc pphania
 dicitur. Arphat vbs
 damasci. Sepharua
 im qd numero plurali
 libros vel litteras so
 nat. nomē est locorum
 de qb' assirij transini
 grauerunt in samariā
 vt in locoz libris inue
 nimus. Verū nomen
 ciuitatis ē in ysaiā di
 cente: Ubi ē deus vr
 bil' sepharuaim. Plu
 raliter dicit' vt theba
 ram. Pro ana et aua
 vetus editio qsi vniū

seruis tuis syriace. siquidē intelli
 gimus hanc linguam: 7 nō loqua
 ris nobis iudaice. audiēte populo
 qui est super muruz. Responditqz
 ei rapsaces dicēs: Nunqd ad do
 minū tuū 7 ad te misit me dominus
 meus vt loquerer sermones hos:
 7 non ad viros q sedēt sup muruz
 vt comedēt stercoza sua. 7 bibant
 vrinam suā vobiscū? Stetit itaqz
 rapsaces 7 clamauit voce magna
 iudaice. 7 ait: Audite verba regis
 magni regis assirioz. **Hec dicit rex**
Non vos seducat ezechias. Non
 enim poterit eruere vos de manu
 mea: Neqz fiduciam vobis tribu
 at sup dñm dicēs: eruēs liberabit
 nos dñs. 7 nō tradet ciuitas hęc
 in maū regis assiriozū. Nolite au
 dire ezechiam. **Hec enim dicit rex**
assiriozū: facite mecū qd vobis ē
utile 7 egredimini ad me. 7 come
det vnusquisqz de vinea sua. et de
ficu sua. 7 bibetis aquas de cister
nis vestris: donec veniam 7 transf
erā vos in terrā q similis terre ve
stre est: in terram fructiferā et ferti
lem vini. terram panis et vinearū
terram oliuarū et olei ac mellis. et
viuetis et non moriemini. Nolite
audire ezechiam q vos decipit di
cēs. dominus liberabit nos. Nū
Si tantis dijs presentibus vicinus facile. quā
 quid liberauerunt dii gentiū terraz
 eomagis solam hierusalem vno deo presale vni
 suā de manu regis assirioz: Ubi ē
 cemus.
 deus emath et arphat: Ubi est de
 us sepharuaim. ana et aua? Nun
 quid liberauerūt samariā de maū
 mea? Qui nā illi sunt in vniuersis
 dijs terrarū qui eruerunt regionē
 suā de manu mea: vt possit eruere

dñs hierusalem de manu mea?
ne eum ad maiores blasphemias prouocaret.
 i. s. Omnia agens cum consilio
Tacuit itaqz populus. 7 nō rñdit
ei quicqz. Siquidem pceptum
regis acceperāt: vt non responde
rent ei. Venitqz eliachim fili' hel
chie ppositus domus 7 sobna scri
ba. et ioabe filius asaph acommē
Propter rapsaces blasphemiam.
 tarijs ad ezechia scillis vestibus:
 et nunciauerūt ei verba rapsacis

C. XIX.

Que cum au
quia pro populi 7 sui pecca
 dillet ezechias scidit
 tis esse credidit q rapsaces contra dominum ta
 vestimēta sua. et opertus ē sacco.
 lia sit locus.
Ingressusqz ē domuz dñi. et misit
 eliachim ppositū domus et sobnā
 scribam et senes de sacerdotibus
 opertos saccis ad ysaiam. ppheta
 filium amos q dixerūt: **Hec dicit**
ezechias: Dies tribulatis et incre
patōnis et blasphemie dies iste. Ue
nerūt filij vsqz ad partuz: et vires
non habet parturiēs. Si forte au
diat dñs deus tuus vniuersa ver
ba rapsacis quē misit rex assiriozū
dñs suus vt exprobraret deum vi
uentē. et argueret verbis quę au
diuit dñs deus tuus: et fac oratio
nem pro reliquijs q repte sunt. Ue
nerunt ergo serui regis ezechie ad
ysaiam. Dixitqz eis ysaias: Hec
dicetis dño vzo: Hec dicit dñs:
Noli timere a facie sermonū quof
audisti. quibus blasphemauerūt
pueri regis assiriozū me. Ecce ego
mittā ei spiritū. et audiet nunciū.
et reuertet in terrā suā: et deiciam
eum gladio in terra sua. Reuersus
est igitur rapsaces. et inuenit regē
assiriozū expugnantem lobnaz.

verbis nomen aneriga
 nen posuit. 7 quidē in
 hebzgo ita scriptū est.
 Verūtamē qd in me
 dio ē coniunctionē etiā
 significat. potest ergo
 ita distingui vt dica
 t' ane 7 gane iuxta aqui
 laz. vel ana 7 gaua vt
 noster inuertit interp's

C. XIX.
Que cū audis.
 Rab. Mira regis hu
 militas 7 prudentia di
 missio regio cultu 7 ob
 uolutus sacco ad tem
 plum. pergit. 7e pala
 tio principes sacerdo
 tum non stolis sed ali
 cjs amictos mittit ad
 ysaiā 7 dicit: Dies tri
 bulationis nostre hęc
 7 correctōis rei 7 blas
 phemie hostium. ponit
 qz similitudinē partu
 rientis que ad partuz
 peruenit. 7 ge nerare nō
 possit. Dñs deus tuus
 Non enī audemus di
 cere dñm deū nostrum
 quo irascēte tanta per
 petimur. et hanc habe
 mus vltōis fiduciam.
 qm̄. vincens deus blas
 phemat' a cultore ydo
 loruz mortuo. 7 leua g
 oratōz nostrā iacentē
 p reliquijs ppli q obli
 dentur. Puenit eol
 ysaias. qz eo spū quo
 futura noscebat etiam
 absentē regē audierat
 Hęc iquit dicit dño
 vzo. dicit dñs: Noli ti
 mere verba quib' non
 tu: s. ego sum blasphe
 matus. Hęc dicā oia
 q regi assirio faciam:
 sed quia dandus sit ei
 spūs nō dei: sed aduer
 sarij. 7 audito nuncio
 reuertens ad terrā suā
 corruet gladio vt dno
 pariter q optabat eze
 chias audiret. se. s. ab
 obsidione liberandū.
 7 inimicū in sua terrā
 esse morturum.

Cumq; audisset Ra. Volente deo rapsacel deseruit obli...

Ascendit in domū do. Ra. Pius ezechias dñi terrore p...

Virgo filia R. Quia cunctis gentib; ydola adorantib; hec...

Excelsa mōtiū Ra. Altitudo mōtiū z inga libani excelsē ce...

Audierat enim q; recessisset de la chis. Cumq; audisset de tharacha rege ethiopię dicentes: Ecce egref...

ysaias filius amos ad ezechia di cens: Hec dicit dñs deus israel: Quę deprecatus es me super sen...

metaphoram de cun ctis gentibus accipien dum est z principibus...

Et siccaui. Ra. Vel pzē multitudine exercitū omnia finēta siccauit...

Nunquid non audisti. Ra. Hec ex persona dñi contra blasphemā assyrię...

Et ingressus sum vsq; ad terminos eius: et bibi aquas alienas: et siccaui...

Et dicit quid ab initio fecerim. Eruntq; in ruinā collium compugnantū civitates...

Et dicit quid ab initio fecerim. Eruntq; in ruinā collium compugnantū civitates...

Et dicit quid ab initio fecerim. Eruntq; in ruinā collium compugnantū civitates...

Et dicit quid ab initio fecerim. Eruntq; in ruinā collium compugnantū civitates...

Et dicit quid ab initio fecerim. Eruntq; in ruinā collium compugnantū civitates...

Quarti... ezechia hoc... hoc anno qd... Porro in tercio... nonne plantat... fructus carum... radice deosum... De hierusalē... cur reliquie... te syon. gēus dñi... hoc. Quia dicit... regē assyrię. Non... boni dicit... tam nec occupabit... nec erit dabit cam... viam quā veni... eam hanc nō... minas. Protegi... saluabo cam... uis uerū meum... nocte illa. Veni... cussit i caltris... gintaquing milia... farretis. Vidit... tuerunt z recedē... las est hēnacherib... manū in tuas...

Voc erit signū. Rab. **For** que p̄nuncio q̄ hoc anno ea comedas q̄ sponte nascunt sine iuxta lxx. que prius seueras. Anno secundo sc̄dm syma-
 chum pomis vescere sine iuxta eisdē q̄ de p̄teritis segetibus z cadentibus i
 terrā pullulauerunt. In anno tercio fugato iā assyrio z obsidione iam laxa
 ta seminate z metite. plātate vineas z fructū earū comedite. siquidē parū
 vrbis huius reliquie q̄
 nūc hostili vallant ex
 ercitu. z euasuros esse
 se nō credunt. tantā re
 cipient abūdantiā om
 niū rerū z felicitatē. vt
 instar arboris alta ra
 dice fructate pomis ten
 sissimis impleant. De
 hierusalem enī egredi
 entur reliquie. z imple
 bunt terrā iudcā euā
 ciatam bitatoribus n̄
 suo merito sed dei mi
 sericordia. imo zelo q̄
 aduersus impios zela
 tus est p̄lm suum.

Comede hoc
 anno zc. **Isaias** ita
 comede hoc anno que
 sponte nascuntur. z an
 no secundo vescere po
 mis. In anno aut ter
 cio seminate z metite.
 plantate vineas z co
 medite fructus earum
 z mittet id qd saluati
 fuerit de domo iuda z
 qd reliquū est radicez
 deorsū. z faciet fructū
 sursum. qz de hierusa
 lem eribunt reliquie z
 saluatio de mōte syon
 zelus dñi exercitū fa
 ciet hoc.

Omibus ab exer
 citu vastatis comede
 q̄ iteruz germinare. sū
 q̄ iter vngulas equoz
 euadere poterūt. In
 secūdo anno q̄ sponte
 nascunt sine labore v̄l
 simulatōe. hoc dictuz
 est qz putabāt se fame
 perituros.

Et propter da
 uid. Rab. **Propter**
 futuroz spem p̄sentez
 excutit metū. Dicit at
 qz non suo merito sed
 dei clemētia cōseruent
 imo z patris eozuz da
 uid memoria. in q̄ mo
 nentur z suz negligē
 tie. z illius fidei z iusti
 ciz. qz intantuz diligit
 deus iusticiam. vt po
 steros maiorum virtute tueatur.

Factū ē igit. i. no. il. Ra. **Tot** ab vno angelo vna nocte ceduntur.
 z absqz vulneribus mors sēna discurrit. Sup quo in palpo legit. Et misit
 dñs angelum qui percussit omnē virū robustū z bellatorē principemqz exerci
 tus regis assyrioz. Reuersusqz est cū ignominia in terrā suā. Qui seruatus
 est vt fieret testis maiestatis illius que paulo ante cōtemplerat.

Cunqz adoraret. Ra. **Quali** victoriā de hostibus reportaret con
 temptor veri dei i fano falsi numinis trucidat nec angelico perit gladio qd
 erat cōmune sed parricidio filioz.

Ra. Pbarao quoz i decē egypti. seruatur plagis vt nouissim⁹ peat.
In terrā arme. Ararath regio in armenia campēstris p̄ quā araxes

ezechia hoc erit signum: **Comede**
 hoc anno qd repperis. **In secūdo**
 autez anno que sponte nascuntur.

Porro in tercio anno seminate et
 metite plantate vineas z comedite
 fructus earum. **Et quodcunqz** re
 liquum fuerit de domo iuda mittz
 radicem deorsum: z faciet fructum
 suū. **De hierusalem** quippe egredi
 entur reliquie: z qd saluet de mon
 te syon. zelus dñi exercitū faciet
 hoc. **Quāobrem** hęc dicit dñs de
 rege assyrioz: **Non** igredietur vr
 bem hanc. nec mittet in eam sagit
 tam. nec occupabit eam clipeus.
 nec circūdabit eam munitio. **Per**
 viam quā venit reuertetur: z ciui
 tatem hanc nō igredietur dicit do
 minus. **Protegāqz** vrbem hanc z
 saluabo eam. p̄pter me z p̄pter da
 uid seruū meum. **factū** est igitur i
 nocte illa. venit angelus dñi: z per
 cussit i castris assyrioz centū o cto
 gintaquinqz milia. **Cūqz** diluculo
 surrexisset. vidit omnia corpa mor
 tuozum: z recedens abiit. **Et reuer**
 sus est sennacherib rex assyrioz: et
 mansit in ninive. **Cunqz** adoraret i

fuit incredibilis vbertatis ad radices thauri montis. ergo z arca noe non
 ad montes generaliter armenie delata est. sed ad montes thauri altissimos
 qui ararath imminet campis.

In diebus illis egro. zc. Ra. **De** eleuaretur cor ezechie post iere
 dibiles triumphos infirmitate corpis visitat. z audit se esse moriturū. vt cō
 uersus ad dñm flectat
 sententiā.

templo nefrach deū suuz. adrame
 lech z sarasar filij ei⁹ percusserunt eū
 gladio: fugerūtqz i terra armenio
 rum. z regnauit asaraddon filius
 eius pro eo.

In diebus il
lis egrotauit ezechias

vsqz ad mortē. z venit ad eū ysai
 as filius amos p̄phetes. dixitqz
 ei: **Hęc** dicit dñs de⁹: p̄cipe do
 miui tue. **Mozieris** em tu z non vi
 ues. **Qui** cōuertit faciez suā ad pa
 rietem z adorauit dñm dicens: **Ob**
 secro dñe memento quomō ambu
 lauerim corā te i veritate z i corde
 p̄fecto: z qd placitū est corā te fece
 rim. **Fleuit** itaqz ezechias fletu ma
 gno. **Et ante qz** egrederetur ysaias
 mediam p̄tem atrij. factus ē sermo
 domini ad euz dicens: **Reuertere**
 z dic ezechie duci poplī mei: **Hęc**
 dicit dñs deus dauid patris tui.
Audiui oratōem tuam. z vidi lacri
 mam tuā: z ecce sanauit te. **Die** aut
 tercio ascēdes templū dñi: z addā
 diebus tuis xv. annos. **Sed** et de
 manu regis assyriorū liberabo te.

Et ante qz egrederetur ysaias
 mediam p̄tem atrij. factus ē sermo
 domini ad euz dicens: **Reuertere**
 z dic ezechie duci poplī mei: **Hęc**
 dicit dñs deus dauid patris tui.
Audiui oratōem tuam. z vidi lacri
 mam tuā: z ecce sanauit te. **Die** aut
 tercio ascēdes templū dñi: z addā
 diebus tuis xv. annos. **Sed** et de
 manu regis assyriorū liberabo te.

culpa est. sibi hoiez arrogare q̄ nō est. sic culpa nulla ē. si humilit̄ dicat qd
 bonū est. vñ cōtingit vt iusti z iniusti habeāt verba similia. z i qbus dñs
 ab his offendit. in eis verbis ab illis placatur. Ecce p̄barisus se iustificat
 in ope. ezechias etiā in cogitatōe. vnde ille offendit. ide iste deū placauit.
 cuius cōfessionē p̄fectionis dñs non respexit. que mox i p̄cibus suis extar
 diuit. Verba enī singuloz deus pensat ex corde ipsoz.

Fleuit itaqz ezech. Ra. **Fleuit** p̄pter p̄missionē dñi ad dauid quā
 videbat in sua morte periturā. qz nonduz ezechias filium habebat. Nā p̄
 mortem eius manasses cum duodecim esset annozum regnare cepit. ex quo
 p̄picuum est post terciū annū concessē virg manasse esse generatū. Alij asse
 runt q̄uis sanctos viros morte terreri p̄pter ignoratōem snē rei. quā sedē

Ra. Cuncta deus
 secutura p̄sens ante se
 cula decreuit. q̄lter p
 sc̄la disponat. Sta
 tutum ergo est quātū
 in ipsa vita mortali tē
 poraliter viuat. Nā et
 si ānos xv. ezechie ad
 didit deus. eum tū cū
 mori permisit. tūc p̄sci
 uit eum esse morituruz
 Cui cū mortis snia di
 cta est. p̄tinus ad eius
 lacrimas vita est addi
 ta. **Et** quidē tpe mori
 merebat qui elatus to
 mino gr̄as p̄ inopina
 ta victoria non reddi
 dit. qz sine iusticie et
 meritū dputauit. **Hęc**
 p̄fixū i p̄sc̄cia dei tps
 vitę. plongatum ē. sed
 illud qd peccādo. ami
 serat. ex largitate dei
 redditū. **Qui** cū mori
 turum p̄dixit. ante pe
 nitentiā illius p̄sc̄uit.
Conuertit facie ad pa
 rietē templi. qz ad tem
 pluz ire nō poterat. pa
 rietem tēpli dicit iuxta
 qd palatium erat. vel
 ad parietez absolute:
 ne lacrimas assistētibz
 ostentaret. vt tota mē
 te deū deprecaret.

Qui conuertit
 facie. Ra. **Felix** cō
 sciētia q̄ afflictōis tpe
 bonoz opm recordat.
Quo alibi scriptū est.
Qui gloriatur puruz
 se habere cor. **Sz** p̄
 cōdem cordis dicit i eo
 qz ydola destruxit tem
 pli valual apuit. serpe
 tem gneū cōminuit. et
 cetera fecit q̄ scriptura
 cōmemorat. **Plemu**
 qz iusti necessitate aliq̄
 sua coguntur opa fate
 ri. qd cū iniusti audiūt
 elatōz putant. ex suis
 enī cordibus dicta iu
 stoz pensat. sicut quis

Qui conuertit
 facie. Ra. **Felix** cō
 sciētia q̄ afflictōis tpe
 bonoz opm recordat.
Quo alibi scriptū est.
Qui gloriatur puruz
 se habere cor. **Sz** p̄
 cōdem cordis dicit i eo
 qz ydola destruxit tem
 pli valual apuit. serpe
 tem gneū cōminuit. et
 cetera fecit q̄ scriptura
 cōmemorat. **Plemu**
 qz iusti necessitate aliq̄
 sua coguntur opa fate
 ri. qd cū iniusti audiūt
 elatōz putant. ex suis
 enī cordibus dicta iu
 stoz pensat. sicut quis

habitu sunt post mortē simul fati questio soluitur ac necessitatis vincula atq; causaurū q; nequaquā dies mortis singulis p̄finita sit sed voluntate dei z ignotis mortalibus causis vel viuat aliquis vel moriatur. P̄sertim cū z statuta mortis necessitas differatur z post mortem resuscitatos plurimos legerimus.

Afferte massam zc. Ra. Verbu sim vt aiunt hebrei vlcus sonat n̄ vulnus hoc insiguntur illud sponte nascit. Nam aquila symachus z theco / do cio aroc interpretati sunt qd̄ morbu regū intelligit cui cōtraria putantur vel sumpta i cibo vl̄ apposita corpi quocunq; sunt dulcia. Dei ergo potētia monstratur dū p̄ res noxi as sanitas restituitur. Alij sim apostema su spicant qm̄ tumēs corpus cocto z putrescēte pure p̄pletur. Et iuxta artē medico z om̄is sanies siccorib; ficis atq; cōtulis in cutis sup̄ficiem puocatur.

Uis ut ascēdat. Ra. Datur signū vt sol decē gradib; reuertatur. Gradus aut̄ symachus intellexit in lineis horologi; in quo ita erant extracti gradus arte mechanica vt p̄ singulos vmbra descēdens horarū spacia fininaret. Erat hora diei decima qm̄ hec p̄pha regi loquebatur. Vis ergo inq̄t vt ascēdat vmbra decē lineis p̄cedēte sole sup̄ terrā p̄ boreales plagas vsq; ad orientem qd̄ sub̄ terrā quotidiana pluetudine sui cursus erat facturus. An vt reuertatur vmbra totidem gradibus conuersa retro:sum facie solis ip̄oq; p̄ australem plagam ad orientem regresso. Qd̄ rex maluit quia maioris poterat esse miraculi si sol contrarium suo mori cursum ageret q̄ si consueta processu incedēs tameris sup̄ terras elatus ad orientem q̄si secundi diei mane nulla interueniente nocte facturus aduolaret. Nam qui in insula tyle quē est vltra britanniā vel in scitharum finibus degunt omni estate diebus aliquot vident manifeste quomodo sol ab occidente ad orientem humilis redeat. Nunquā aut̄ h̄ij q̄ interiora austrī incolunt vident solem per meridianas plagas ad orientē ab occasu redire. Qd̄ signū z p̄sentis t̄pis z futuri typus erat vt quō sol reuertēret ad exordium sui ita z ezechie vita ad detractos annos rediret nobisq; in hebdomade z ogdoade viuētib; p̄ resurrectōem xp̄i vite spacia p̄tulerunt.

Ra. Quidā decē gradus linearū ad mysteriū xp̄i transferūt z vmbra figuratū in descensionē xp̄i interpretantē p̄ quos iterū sol iusticię xp̄i post resurrectōem ascendit. Primus gradus descensionis de celo in angelo fuit qm̄ magni cōsili; nunciū erat. Secundus gradus descensionis de angelo i patriarcbis fuit qm̄ in oibus vt ait ap̄ls ipse opatus ē. Tertius i legis datione qm̄ z in lege ip̄e est locutus. Quartus in ih̄u naue vt pplm̄ in terram p̄missionis induceret. Quintus in iudicib; qm̄ eundē pplm̄ p̄ eos ip̄e regebat. Sextus in regibus iudeoz qm̄ i eis ip̄e regnabat. Septimus in p̄p̄bis quia p̄ eos annunciat. Octauus in pontificib; qm̄ ipse sumus sacerdos est patris. Nonus in hoīe. Decimus in passione p̄ hos decē gradus q̄si p̄ vmbra legis p̄scē xp̄s descendit ac rursus post resurrectōem suā sol iusticię xp̄s p̄ eosdē gradus sursum i celū ascendit z oēm illam vmbra legis veritatis ra / dijs illustravit.

In illo t̄po. mi. Ra. Sup̄ legit q̄ sennacherib rex assyrioz cepit ciuitates iuda z misit hiernsalē p̄ exercitus z celsis p̄ angelū centū octoginta quoz militib; ip̄e fugit in ninuen. Quo interfecto regnauit asaraddon

z ciuitates hanc z p̄tegā vrbem istā p̄pter me z p̄pter dauid seruū meū. Dixitq; ysaias: Afferte massā ficozum. Quam cum attulissent z posuissent super vlcus eius: curatus est. Dixerat autē ezechias ad ysaiam. Qd̄ erit signū quia dñs me sanabit: z q̄ ascensurus sū die tercio templū dñi. Cui ait ysaias: Hoc erit signū a domio: qd̄ facturus sit dominus sermonem quē locutus est. Uis vt ascēdat vmbra decē lineis: aut vt reuertatur totidem gradibus. Et ait ezechias: facile est vmbra crescere decē lineis nec hoc volo vt fiat: sed vt reuertatur retro:sum decē gradibus. Inuocauit itaq; ysaias p̄pheta dñm

filii eius p̄ eo. Egrotauit ezechias z recepit p̄phē nuncio sospitā tē. Sole reuerso ad ortū p̄ne duplex dies est factus. Nunc legim; q̄ in t̄pe illo id ē eodē anno quo hęc gesta sūt misit merodach baladan liberos z munera ad ezechia non asaraddon d̄ cui morte vl̄ vita scriptura cōticitur. Et quo p̄ spicū est aliud fuisse tunc regnum assyrioz aliud babiloniorū. Deniq; samaria id est decem tribus cepere assyrii: iudam postea cepere chaldei quoz rex nabuchodonosor. Audierat merodach p̄tē ezechie ad ortū solē

z reduxit vmbra p̄ lineas q̄bus tā descenderat in horologio achaz retro:sum decē gradibus. In illo t̄pe misit merodach baladan filius baladan rex babiloniorū litteras z munera ad ezechiam. Audierat enī q̄ egrotasset ezechias. Legatus est autē in aduētū eoz ezechias z ostendit eis domū aromatū z aurum z argentū z pigmenta variā vnguenta quoz z domum vasoz suoz z oia quę habere potuit thesauris suis. Non fuit verbum qd̄ non ostenderit eis ezechias in domo sua z in omni potestate sua. Venit autē ysaias p̄pheta ad regē ezechiaz. Dixitq; ei: Quid dixerūt viri isti: aut vnde venerūt

hui operis perduceretur.

Ra. Ypocrite quoz post magnas virtutes decrescunt q̄ celari in eisdē virtutibus nolūt q̄ dū in alu malignoz spiritū iactantie acq̄iescant quasi hostiū quo diuī cōgregata amittūt hostib; pandūt. Vñ tradidit i captiuitate virtutē eoz. Blam suā paulus testimoniu cōscie sue memorat q̄ fauore alieni oris nō appetit. Occultanda sūt q̄ agimus ne h̄ in huius vitę itū uere incante portātes latrocinantū spiritū i cursione pdamus.

Ra. Tacet de quo verebat offensam q̄ ostēderit eis cūcta quę haberet in potestate sua inter quę p̄cipua erat tēpli supplex.

Legatus est. Ra. Verba dierū de ezechia aiunt in delegatōe principum babilonis q̄ missi fuerāt ad eū vt interrogaret de portēto. reliquit eū deus vt tēptaret z nota fierent oia q̄ erāt i corde ei. Idcirco autē tēptatōi relicto est q̄ post tantā victoriā z solis regressū z cōgratulatiōem regni potētissimi cor illius elenatū ē. Deniq; in eadē volumine scribit de ezechia Egrotauit ezechias vsq; ad mortē z orauit ad dñm z exaudiuit eus z tēdit ei signū. Itz non iuxta bñficia retribuit q̄ ex altatū est cor eius z facta est contra eum ira z contra iudam z hiernsalē. Et item humiliatus est postea eo q̄ exaltatum ē cor eius tam ip̄e q̄ habitatores hiernsalē z idcirco nō venit ira dei sup̄ eos i diebus ezechie. Legatus est ergo i aduentu legatorum z datione munerū z gratulatiōe sanitatis sue ostenditq; eis domū aromatū zc. Non fuit verbum qd̄ apud hebreos pro re frequenter accipitur qd̄ non ostenderit eis in domo sua z in omni potestate sua. Vñ dei ira iustissima quoniā nō soluz thesauros suos atq; palatij sed z tēpli ostēdit qd̄ certe fuit potestatis eius de cui valuis atrij laminas an̄ iā tulerat.

Domū aromatū. Ra. Quidā sepulcra regū opinant q̄ aromātibus plena erant quia corpa regū antiquitus vnguentis condiebant. Alij magis cellā aromatū in templo dñi fuisse intelligūt vbi recondebant odoriferę spēs ex quibus fiebat thimiamā qd̄ in tēplo dñi offerebat.

puerum que chaldei adorāt dūq; regi mortali obsequiū dēi snū p̄buisse cognouit il lū adorandū pl̄ t̄p̄e crediderunt. **Ra.** Tradunt hebrei egrotasse ezechia qm̄ p̄pter inanditā vitiaz z assyrii regis interitū nō ceceperit laudē dñi q̄s ceceperit moyses pharaone submerso z debboza iterfecto sifara z anna genito samuele rursus post corpis sanitatem z signi magnitudines afferri occasiones sup̄ big quaz vt dei cultor vitare debuerat nec monstrare alienigenis diuitias q̄s deo tribuente possederat. Et q̄ iuxta leges tropologie discim; nō mittēdas margaritas ante porcos. Qui enī fidelis ē spū abscondit negociā. **Quare nō p̄hibuit dñs ezechia p̄p̄bam ne ostenderet domus dñi alienigenis iō vt nota fierent q̄ erant in corde ei. i. occulta elatio mentis q̄ corā dño peccauit ad noticiā hōminum p̄ factum p̄a-**

Quarti
ad: Cui aut
gūqua vmbra
na est
ne. At ille respō
in domo
quocunq; sunt
mib; qd̄ no
abstinent mē
ezechie. Adh; ser
dies p̄mū z au
fuit domo tua
p̄mū vt vsq;
nem. Nō roman
minis. Sed e
dicunt a re quoz
e erant cum ab
bilonis. Dixit e
Bonas et sermo
i. Et in p̄re z p̄
Reliqua autem ser
omnis formido ei
p̄liciam z ap̄p̄m
aquis in ciuitate
p̄a sunt in libro ser
regum iuda. De
cum p̄mūbus
nāfice filius eius
D
notū
regare cepit z q
omnis regnauit in
men maris eius ap
malum cōspicū
genū quoz dē
liozum iudā. Et
ficant ecclesia q̄
chias p̄mū et
fecit lucos fieri
israel: z aduolūt
z coluit cam. E

De terra longinqua. Ra. Quasi dicat. Quāto terra longior: vñ venerunt: tanto ego gloriosior: p̄p̄ quem venerunt.

Ad me. Debuerat dicere ad glorificandū teū pro signi magnitudine.

Ad te. Cui ait ezechias: De terra longinqua venerunt ad me de babilone. **At ille respōdit:** Quid viderūt in domo tua? **Ait ezechias:** Omnia quęcūq; sunt in domo mea viderūt nihil est qđ non mōstrauerim eis in thesauris meis. **Dixit itaq; ysaias ezechig:** Audi sermonez dñi: **Ecce dies venient** et auferent omnia quę sunt in domo tua: et quę cōdiderūt patres tui vsq; in diē hanc in babilonem. **Nō remanebit quicq; ait dominus.** Sed et de filiis tuis q̄ egrediētur a te quos generabis tollent et erunt eunuchi in palatio regis babilonis. **Dixit ezechias ad ysaias:** Bonus est sermo dñi quē locutus ē. **Sit tm̄ pax et v̄itas in dieb; meis.** Reliqua autem sermonū ezechig et omnis fortitudo eius et quō fecerit piscinam et aqueductū: et introduxit aquas in ciuitatē: **Nonne hęc scripta sunt in libro sermonū dierum regum iuda.** Dormiuitq; ezechias cum patribus suis: et regnauit manasses filius eius p̄ eo.

C. XXI.
De decim annorū erat manasses cū regnare cepiss; et quinq; ginta q̄nq; annis regnauit in hierusalē.

Nomen matris eius aphsiba. **Fecitq; malum in cōspectu dñi iuxta ydola gentiū.** quas deleuit dñs a facie filiorum israel. **Louersusq; est.** et edificauit excelsa quę dissipauerat ezechias pater ei; et erexit aras baal: et fecit lucos sicut fecerat achab rex israel: et adorauit omnē militiā celi et coluit eam. **Extruxitq; aras in domo dñi.** de qua dixit dñs: in hierusalem ponā nomen meū: et extruxit altaria vniuersę militię celi in duobus atrijs templi dñi. **Et traduxit filium suū p̄ ignem:** et ariolatus est et obseruabat auguria: et fecit phitones: et aruspices multiplicauit: vt faceret malū coraz dño et irritaret eum. **Posuit quoq; ydolum luci:** quē fecerat in templo dñi: sup quo locutus est dñs ad dauid et ad salomonem filiū eius. **In tēplo hoc et in hierusalem quā elegi de cūctis tribubus israel.** ponā nomen meū in sempiternū: et vltra non faciā cōmoueri pedem israel de terra quā dedi patribus eoz: si tamen custodierint ope omnia quę p̄cepi eis et vniuersam legē quam mandauit eis seruus meus moyses. **Illi vñ nō audierunt:** s; seducti sunt a manasse: vt facerent malū super gētes quas cōtriuuit dñs a facie filiorum israel. **Locutusq; est dñs in manu seruorum suoz p̄phetarū dicens:** Quia fecit manasses rex iuda abominatōes istas pessimas sup oia quę fecerunt ammoręi ante eū: et peccare fecit etiā iudam in imundicijs suis: propterea hęc dicit dñs deus israel: **Ecce ego inducam mala sup hierusalem et iudā:** vt quicūq; audierit tinniant ambę aures eius. **Et extendā sup hierusalem funiculū samarię et pondus domus achab:** et delebo hierusalē sicut deleberi solent tabule. **Delens vertā:** et ducam crebrius stilū sup faciē ei;. **Dimittā vñ reliquias hęreditatis meę:** et tradā eas in manu inimicorū

reduxitq; eū in regnū suū: et cognouit manasses qđ dñs ipse ē deus: ergo post cōmissa scelera nullus de dei misericordia desperet: sed magis p̄pniam spem venię habeat.

Dormiuitq; ezechias. In palatijs dicitur qđ sepultus ē ezechias sup sepulcra regū: qđ eius sepulcrum ē excelsum fabricatum causa pietatis q̄ coluit dñi.

Manasses. R. Cuius tempore ysaias vt tradunt hebrei lignea terra p̄ mediū sciratus est: qđ p̄ncipes sodomorū apellauit eos: vtentes ei in crimē qđ dixerat. **Vi dñm sedentē sup solium excelsum.** deo dicente: non videbit me homo et viuet.

Rab. Manasses ad ydola se cōuertit et abominatōnes. **Locuto deo vel dño ad eū attendere noluit.** ideo uinctus ductus est in babilonem: qđ coangustatus orauit dñm itente et egit p̄niam valde: et exaudita est oratio ei;.

eius: eruntq; in vastitate et in rapina
 nam cunctis aduersarijs suis eo qd
 fecerint malū coram me. et pseuera
 uerit irritantes me ex die q̄ egressi
 sunt patres eoz de egypto vsq; ad
 diem hanc. **I**nsup et sanguinem in
 noxium fudit manasses multuz ni
 mis. donec impleret hierusalem vsq;
 ad os: absq; peccatis suis quibus
 peccare fecit iudam. vt faceret ma
 lum coram dño. **R**eliqua autē ser
 monuz manasse. et vniuersa que fe
 cit. et peccatū eius qd̄ peccauit: nō
 ne hęc scripta sunt i libro sermo nū
 dieruz regū iuda. **D**ormiuitq; ma
 nasses cū patribus suis: et sepult⁹
 est i orto domus sue i orto ozam: et
 regnauit amon filius eius pro eo.
Viginti duoz añorum erat amon
 cuz regnare cepisset: et duobus an
 nis regnauit in hierusalē. **N**omen
 matris ei⁹ messallemeth filia aruz
 de iethaba. **F**ecitq; malum in con
 spectu dñi sicut fecerat manasses
 pater eius: et ambulauit i omni via
 per quā ambulauerat pater eius.
Seruiuitq; imundicijs quib⁹ ser
 uierat pater eius. et adorauit eas.
 et dereliquit dñm deū patrū suoz:
 et nō ambulauit in via domini. **T**e
 tenderūtq; ei insidias sui sui: et iter
 fecerūt regē i domo sua. **P**ercussit
 autē populus terre omnes qui con
 iurauerant cōtra regē amon: et con
 stituerunt sibi regem iosiam filius
 eius pro eo. **R**eliqua autē sermonū
 amon que fecit: nonne hęc scripta
 sunt i libro sermonū dierum reguz
 iuda. **S**epelierūtq; eū in sepulcro
 suo i orto ozam: et regnauit iosias

Iosiam. Raba.
 Iosias omnem spurci
 ciam ydolorū emenda
 uit et se i dei cultu stre
 nue exercuit. sicut de il
 lo ante longe p̄dictus
 est per p̄pham.

filius eius pro eo.
Octo annozū
 erat iosias cū regnare
 cepisset. et trigintauno anno regna
 uit in hierusalē. **N**omen matris ei⁹
 ydida filia phadaia de bethsechat
Fecitq; qd̄ placitum erat corā dño
 et ambulauit p omnes vias dauid
 patris sui: non declinauit ad dexte
 ram siue ad sinistra. **A**nno autem
 octauodecimo regis i osig. misit rex
 saphar filiū asia filij mesullam scri
 bam tēpli dñi dicens ei: **T**rade ad
 helchiam sacerdotē magnū vt con
 fletur pecunia que illata est in tem
 pluz dñi. quā collegerūt ianitores
 templi a populo: deturq; fabris p
 p̄positos domus dñi. **Q**ui et distri
 buant eam his qui opantur i tem
 plo dñi ad instauranda fartate cta
 tēpli dñi. tignarijs videlicet et cemē
 tarijs. et his qui interrupta compo
 nunt: vt emanē ligna et lapides de
 lapidicinis ad instaurandū tēplū
 domini. **V**erūtamen nō supputef
 eis argentū qd̄ accipiunt: sed i po
 testate habeant et in fide. **D**ixit autē
 helchias pontifex ad saphan scri
 bam: **L**ibrum legis repperi in do
 mo domini. **D**editq; helchias vo
 lumen saphan scribe: qui et legit il
 lud. **V**enit quoq; saphan scriba
 ad regez et renunciauit ei qd̄ p̄ce
 perat. et ait: **C**onflauerunt serui tui
 pecuniā que repta est in domo dñi
 et dederunt vt distribuere fabris
 ac p̄fectis operū tēpli dñi. **N**arra
 uitq; saphan scriba regi dicens: **L**i
 brū dedit mihi helchias sacerdos

Quarti
 Nam cum legisset
 regis: et auisset rex
 dñi. facta vestimen
 talia. **H**elchias sacerdos
 phan: et abobos filij
 phan scribe: et alij
 ceteri: **I**u et ceteri
 et sup populo et super
 verbis voluminis illi
 tum i. **M**agna enim ira
 centū est contra nos: q
 nam patres nostri vt
 vt faceret omne qd̄ lo
 bis. **J**erunt itaq; b
 dol et bairam et abob
 et alia ad oldā p̄ph
 lam filij thozie filij aruz
 vobam que bairam
 lem in locū: **L**ectio
 Et illa respondit eis: **D**
 minus deus iherosolimitan
 misit vos ad me. **D**ixit
 ecce ego adducam mala
 bone et super habitato
 verū leges que legi re
 dereliquerūt me et faci
 dis alimīs irritare
 opibus manū suarū
 detur indignatio mea
 et nō eringent. **R**eg
 mūr vos vt consideret
 dicitis: **D**ixit dñs
 Pro eo qd̄ quidam verba
 et p̄teritum est cor mū
 nis coram dño audite
 contra locum istum et b
 eius: qd̄ videlicet fuerit
 et maledictū et scilicet
 ma et scilicet corā me
 et ait dominus: **M**er

Quem cum legisset saphan coram rege: et audisset rex verba libri legis domini. scidit vestimenta sua. et precepit helchias sacerdoti. et haibam filio saphan. et achoboz filio micha. et saphan scribe. et asaia seruo regis dicens: **I**te et consulite dominum super me et super populo et super omni iuda de verbis voluminis istius quod inuentum est. **M**agna enim ira domini succensa est contra nos: quia non audierunt patres nostri verba libri huius ut facerent omne quod scriptum est nobis. **F**erunt itaque helchias sacerdos et haibam et achoboz et saphan et asaia ad oldam prophetem uxorem sellum filij thecne filij aras custodis vestium. que habitabat in hierusalem in secunda: **L**ocuti sunt ad eam. **E**t illa respondit eis: **D**ec dicit dominus deus israel: **D**icite viro qui misit vos ad me. **D**ec dicit dominus: **E**cce ego adducam mala super locum hunc. et super habitatores eius omnia verba legis que legit rex iuda: quia dereliquerunt me. et sacrificauerunt dijs alienis irritantes me in cunctis opibus manuum suarum. **E**t succendetur indignatio mea in loco hoc. et non extinguetur. **R**egi autem iuda qui misit vos ut consuleretis dominum. sic dicetis: **D**ec dicit dominus deus israel: **P**ro eo quod audisti verba voluminis et perterritum est cor tuum. et humiliatus coram domino auditis sermonibus contra locum istum et habitatores eius: quia videlicet fierent in stupore et in maledictum. et scidisti vestimenta tua. et fleuisti coram me. et ego audivi ait dominus: **I**dcirco colligam

te ad patres tuos. et colligeris ad sepulchrum tuum in pace: ut non videant oculi tui omnia mala que introducturus sum super locum istum.

C. XXIII.
Et renunciauerunt regi quod dixerat. Qui misit: et congregati sunt ad eum omnes senes iuda et hierusalem. **A**scenditque rex templum domini. et omnes viri iuda universique qui habitabant in hierusalem cum eo. sacerdotes et prophetę et omnis populus a parvo usque ad magnum. **L**egitque cunctis audientibus omnia verba libri fęderis qui inventus est in domo domini. **S**tetitque rex super gradum. et fędus percussit coram domino: ut ambularet post dominum et custodirent precepta eius et testimonia et ceremonias in omni corde et in tota anima: et suscitarent verba fęderis huius que scripta erant in libro illo. **A**cquievitque populus pacto. **E**t precepit rex helchias pontifici et sacerdotibus secundi ordinis et ianitoribus. ut picerent de templo domini omnia vasa que facta fuerant baal et in luto et universę militię cęli. et combussit ea foris hierusalem in cōualle cedron: et tulit pulverem eorum in bethel. **E**t deleuit aruspices quos posuerant reges iuda ad sacrificandum in excelsis per civitates iuda et in circuitu hierusalem. et eos qui adolebant incensum baal et soli et lune et duodecim signis et omni militię cęli. **E**t efferrit fecit lucum de domo domini foras hierusalem in cōualle cedron: et combussit eum ibi et redegit in pulverem: et

In secunda. In paralipom. legitur de ezechia qui edificavit omnem murum qui fuerat dissipatus. et foris secus alterum murum. ubi sophonias vultus a secunda. Propetissa ergo habitavit in secunda. in secundi muri parte.

Contaminavit. Ra. Josias topbet vlt ossa mortuoz ibi sicut in sequentibus locis fecisse legitur. vel alia quolibet imunda disp gens. quatinus abominatōi poti⁹ q̄ delectationi aptus omnibus q̄ aspicerent locus appareret.

In cōualle filii ennon. Ra. Vallis ennon est iuxta murū hierlm cōtra orientem in qua nemus p̄sicerri mum siloe fontibus irrigatur. Ithabet sū topbet erat loc⁹ i cadē conualle iuxta agrum acheldenac ad austrū syon. In thopbet q̄a locus erat amenissim⁹ vnde hodie ortozum p̄bet delicias. solebāt sacrificare demonibus Vallis ennon dicitur hebraice gebēnon. vñ dñs iherlm gebennam cognominavit. q̄ sic i conualle ennon q̄ ydolis semierunt in ea perierūt ita peccatores ex peccatis damnabunt. Vnde in hieremia n̄ vocabit locus iste amplius topbet s̄ vallis occisionis. z dissipabo cōsiliū inde z hierlm in loco isto. z subvertā eos gladio. Ysaia topbet infernū appellat. dicens. preparata est ab heri topbet. p̄fida z dilatata. pulcre laic dilatata. q̄ topbet dicitur latitudo.

Abstulit quoq̄ equos. Ra. Iudci sup̄stitionib⁹ gentiū se mancipauerant. que inter cetera solent p̄ingere vel facere simula crum solis vt puerum imberbem. q̄ nulluz p̄fela senū incidit. quotidie nouo ortu natus Cui curru⁹ z equos tribuunt. q̄ curru igneo z equis igneis helyas raptus ē ad cēlum. q̄d inter alia in pariete depictum vident. z vicina nominis decipiuntur. helios ē grece sol dicitur.

Excellsa. Ra. Dicit scriptura loca i collib⁹ posita fronden tibus. i quib⁹ demonibus imolabāt. vñ dño locozum amenitate il lecti. cōtra interdictū.

proiecit super sepulcra vulgi. **D**estruxit quoq̄ ediculas effeminatorum que erant i domo dñi: p̄ quibus mulieres terebant quasi domunculas luci. **C**ogregauitq̄ oēs sacerdotes de ciuitatibus iuda: et contaminavit excelsa vbi sacrificabāt sacerdotes: de gabaa vsq̄ bethsa bee. **E**t destruxit aras portarum in introitu hostij iosep̄ p̄ncipis ciuitatis: q̄d erat ad sinistra portę ciuitatis. **V**erūtamen nō ascendebāt sacerdotes excelsoz ad altare dñi in hierusalem: sed tm̄ comedebant azima in medio fratru suoz. **C**ontaminavit quoq̄ topbeth q̄d est in conualle filij ennon: vt nemo consecraret filiū suū aut filiā p̄ ignez mo^{s in extris tēpli domi p̄}loch. **A**bstulit quoq̄ equos quos^{s iohas.} dederāt reges inde soli in introitu templi dñi. iuxta exedram nathamelech eunuchi: q̄ erat i pharurim **C**urrus aut̄ solis cōbussit igni. **A**ltaria quoq̄ q̄ erant sup̄ tecta. cenaculi achaz. que fecerāt reges iuda z altaria q̄ fecerat manasses i duob⁹ bus atrijs tēpli dñi destruxit rex: z cucurrit inde z dispersit cinerem eoz in torrentem cedron. **E**xcellsa quoq̄ que erant i hierlm ad dextrā^{s i ydoli.} partem mōtis offensionis que edificauerat salomon rex isrl̄ astaroth ydolo sydonioz. z chamos offensionis moab. z melchom abominationi filioz ammō polluit rex. z cōtriuuit statuas. z succidit lucos: repleuitq̄ loca eoz ossibus mortuorum. **I**nsup̄ z altare q̄d erat in bethel. z excelsū q̄d fecerat hieroboā filius nabath qui peccare fecit isrl̄

z altare illud excelsū destruxit atq̄ cōbussit z cōminuit in puluerē: succenditq̄ etiā lucum. **E**t conuersus iohas vidit ibi sepulcra que erant in monte: misitq̄ z tulit ossa de sepulcris. z cōbussit ea super altare: z polluit illud iuxta verbum domi q̄d locutus est vir dī qui p̄dixerat verba hęc. **E**t ait: Quis est titulus ille que video? **R**esponderūtq̄ ei ciues vr̄bis illius. **S**epulcrum est hominis dei qui venit de iuda: z p̄dixit verba hęc que fecisti sup̄ altare bethel. **E**t ait: Dimittite eum nemo cōmoueat ossa eius. **E**t intacta manserunt ossa illius cū ossib⁹ p̄phetę qui venerat d̄ samaria. **I**n super z omnia fana excelsoz que erant i ciuitatibus samarie que fecerant reges israhel ad irritandum dñm abstulit iohas: z fecit eis fm̄ omnia opa que fecerat i bethel. **E**t occidit vniuersos sacerdotes excelsoz qui erant ibi sup̄ altaria: et cōbussit ossa hūana sup̄ ea. **R**eversusq̄ est hierusalem. z p̄cepit omi^{s iohas.} populo dicens: **F**acite phase dño deo vestro scdm̄ q̄d scriptū est in libro sc̄deris huius. **N**ec enī factus est phase tale a diebus iudicum q̄ iudicauerunt israhel z c. annū dierū regum israhel z regum iuda: sicut in octauo decimo anno regis iosep̄ factum est phase istud dño i hierusalem. **S**ed z phitones z ariolos et figuras ydoloz z imundicias abominacionesq̄ que fuerunt i terra iuda z hierusalē abstulit iohas. vt statueret verba legis q̄ scripta sūt i libro que inuenit helchias sacerdos

relicto altari q̄d erat i templo: illuc oblatum confinebant. vñ sepe in hoc libro dicit de re gibus minus p̄fectis. verūtamen excelsa nō abstulit.

Que edificauerat sa. Ra. Dic ostēditur q̄ salomō de admissio ydolatrię sedere nunq̄ p̄fectę p̄nituit. si enī vere p̄nituit. fatigasset ante oia vt ydola q̄ edificauerat de ciuitate tolleretur. z non in scandalū stultoꝝ. q̄ ipse cū esset sapientissim⁹ erronea fecerat: q̄ si sapienter facta relinqueret.

Et chamos. Ra. Alibi legit q̄d edificauit salomō fanum chamos in monte q̄ est cōtra hierlm: sed nō ē cōtra hierlm. q̄ mons iste in tanta erat vr̄bis vicinia vt ad ipsam p̄nere ipsaz quoq̄ foridib⁹ q̄ in eo cōgerbant cōtaminare videret.

Offensionis moab. Ra. Ydola dicitur offensio. q̄ vt illis offendit. vt offensionē z ruinā suis afferunt cultorib⁹.

Tulit ossa de se et com. Josias ossa mortuoz cremari sup̄ altare iussit. q̄ p̄fana fuerūt eoz sacrificia et p̄ erroz ydolatrię nō solū pecora demonib⁹ offerebant. s̄ z seipos i potestate demonum tradiderunt. qui iusto dei iudicio simul cū altari q̄d ydolis fabricauerāt dissipandi erant. **D**yslice qui dyaboli seruitio mancipati vt tam sacrilegā t̄p̄aliter finiunt: eternis cruciatibus consumunt. vñ retribuēt fm̄ merita.

Facite phase domio. Ra. Alleg. Josias typ⁹ tenet saluatoris qui salus z fortitudo dñi dī. Vnde dñs fortis dñs potens in p̄lio. z alibi. **I**p̄ ē saluū faciet pplm̄ suū a. p. e. **I**p̄e quidē zelo dei mūd̄at terrā inde z hierusalē ab imundicijs z abominationib⁹. **I**n zelus domus tue comedit me. **E**t item: **C**uius ventitabuz in manu sua. z purgabit

Quarti
in templo dñi
ante eum rex qui
minuere coele
fias. cū vniuersa
omne legum
fuerit similitudo
est autē dñs dī
magis. quo utam
na uiam. p̄p̄t
p̄p̄t. cū m̄
iug dñs. Enam
a facie mea licet ab
am ciuitate hanc q̄
lem. z domum de
men meū dñs. **R**e
rū iosep̄. z vniuersa
hęc scripta sūt i
dicitur regum iuda. **I**
aliquid p̄phaz n̄
contra regem israhel
castrum. cabri iohas
fuit eius. vt occidit
cum vidisset eum. **E**t
cum seruū suū mōmū
z puluerem in hierusa
rum in sepulcro suo.
terre iohas filij
com. z cōstituerunt
patre suo. **Q**uanti
iochaz cū regnare q̄
membris regnauit
Nomen matris eius
bucromie de iohana. **E**t
cozum vñ. vñ. vñ.

arcam suam. et alibi et purgabit filios leui. Celebrat ergo iosias nosker verum phase i decimo octavo ano regni sui: qm̄ in octava etate generali resurrectione perpetrata: scos suos. cu pfectoe bonorum operuz pducit ad beatitudinis denariuz electis prius omnibus scandalis de regno ei? **Un̄.** Ecce dies veniet successa: et erunt om̄s facientes i pietatez. stipula. et inflamabit eos dies veniens. et orietur vobis timentibus sol iusticie. **Nō fuit tale phase.** Quia ab lani figuris in die iudicij. transibunt sancti de morte ad vitam. sic qz in conspectu cōdito nis sui gaudent. qz videbitur deus teoz i syon.

Ra. De iosias electis ydolis d̄ terra p̄bitonibus ariolis et oibz imundicijs. d̄ni phase celebrasse legitur. moraliter docet vt primū purgem? terrā cordis a vicijs vt seruire possimus d̄o. Sicqz gratū d̄no celebram? pascha non vtiqz in fermento malicie et nequitie. sed in azymis sinceritatis et veritatis.

In mageddo. Ra. Josias vulneratus est in capo mageddo. vnde i statim mortuus est. Luricez cum p̄p̄s multū. hieremias maxime. Tunc enī d̄z ita lamentasse. Quō sedet sola ciuitas. De hoc planctu dicitur et erit planct? vtiqz sicut planctus adremō. qd nomen est regis q̄ tunc regnabat i charcamis in cuius auxiliū iosias venerat aduersus nechaō regē egypti.

Ra. Interfectio iosie a p̄barade nechaō facta i mageddo. significat p̄secutōem antiq̄ hostis aduersus p̄dicatores. quos p̄ inuidiā neci tradere molitur. et auferre de terra ecclesie conatur. quatinus facilius totam plebem dissipare possit. p̄barao: dissipans. nechaō p̄cussio. mageddo de temptatione. Permissus quippe dyabolus cōsurgere a duersus sanctos: hic totis viribus certat. q̄tinus tēptando gregem d̄ni p̄cutiens dissipet. eosqz primum auferat: quozuz solatio adiuti cōtra hostem d̄ imicare debuerant.

Joachaz. Ra. Alio no mine sellū dicitur. sed qz puerilissimus fuit. p̄notē regnauit. nam nechaō vinxit eum. eo qz populus cōtra suam volunta

in templo d̄ni. Similis illi nō fuit ante eum rex qui reuertere ad dominū toto corde suo. et in tota aīa sua. et in vniuersa virtute sua iuxta omnē legem moysi. neqz post eum surrexit similis illi. Verū tamen nō est auersus d̄ns ab ira furoris sui magni: quo iratus ē furor eius cōtra iudam. p̄pter irritatōes q̄bus prouocauerat eū manasses. Dixit itaqz d̄ns: Etiam iudam auferam a facie mea sicut abstuli isrl. et p̄iciam ciuitatē hanc quā elegi hierusalem: et domum de qua dixi erit nomen meū ibi. Reliqua autē verborū iosie. et vniuersa que fecit: nōne hęc scripta sunt in libro verborum dierū regum iuda? In diebus ei? ascendit pharao nechaō rex egypti contra regem assyrioz ad flumen eufraten. et abiit iosias rex in occursum eius: et occisus est i mageddo cum vidisset eum. Et portauerunt eum serui sui mortuū de mageddo et ptulerunt in hierusalem: et sepelierunt in sepulcro suo. Tulitqz p̄p̄s terrę ioachaz filius iosie. et vixerūt eum: et cōstituerunt eum regē pro patre suo. Viginti triū annoz erat ioachaz cū regnare cōpisset: et tribus mensibus regnauit in hierusalem. Nomen matris eius amithal filia hieremiez de lobna. Et fecit malum coram d̄no. iuxta om̄ia que fecerāt

patres eius. **Vinxitqz euz pharao nechaō in reblatha que ē in terra emath: ne regnaret in hierusalem.** **Et imposuit mulctam terrę centū talentis argēti: et talento auri.** Regē qz p̄stituit pharao nechaō heliachim filium iosie. p̄ iosia patre eius: **vertitqz nomē eius ioachim.** Porro ioachaz tulit et duxit in egyptū. Argentum autē et aurum dedit ioachim pharaoni cum indixisset terrę p̄ singulos: vt conferretur iuxta p̄ceptuz pharaonis. **Et vnūquēqz scdm vires suas exegit. tam argentum qz aurū de populo terrę. vt daret pharaoni nechaō.** Viginti q̄noqz annoz erat ioachim cū regnare cōpisset. et vndecim annis regnauit i hierusalem. Nomen matris eius zebida filia phadaia d̄ ruma. Et fecit malum corā d̄no iuxta om̄ia q̄ fecerant patres eius.

C. XXIII. Diebus ei?

ascendit nabuchodonosor rex babilonis. et factus est ei ioachim seruus tribus annis. et rursū rebellauit contra eū. Immisitqz ei d̄ns latrunculos chaldeozum. et latrunculos syrię. latrunculos moab. et latrunculos filiozum amon. et imisit eos in iudam vt disperderet eam iuxta verbus domini quod locutus erat p̄ seruos suos. p̄phetas

bere ab eo possideri. S; aliqñ tales p̄ d̄i misericordiā admoniti rebellāt cōtra nequam spiritum. Vnde subditur. rursū rebellauit contra eum. Nec sufficit rebellare. si non perseverauerit in certamine. Qui enī a dyaboli potestate se exire desiderat. necesse est vt fortiter contra eum dimicet. et adiutorium a deo imploret.

Et rursū rebel. Ra. Hunc refert iosephus a nabuchodonosor interfectum et ante muros hierusalem. picatum et insepultum. de quo p̄dictum fuerat sepultura a simi sepelietur.

tem cōstituit eum regem. et duxit illum in egyptum.

Ra. Joachaz tentus significat malos doctores quos populus terre. scilicet terrene cupiditati dediti cōsentientes vicijs suis p̄latoz eligunt quos pharao in reblatha vinxit. cum dyabolus per multitudinē adulatorum eneruans recipit corda p̄latoz. sicqz in spiritualis egypti vinctos catenis peccatorū tenebrosam mergit abissum.

Argentum autē et aurū. Ra. Dalignus pensam seruitij sui in populo carnali expetit. vt tā sensu qz eloquio eius p̄ omnia parati sint obsequio.

Joachim p̄cepto regis censuz exigit. quia dyabolus per sibi deditos magros ab vno quoqz exigit scdm vires suas peccati cōsum solnere. sicqz in nequit p̄latis quotidie p̄parat perditionem subiectis.

Et factus est ei io. seruus tri. an.

Ra. Cum semel quis quilibet se manciparit vicio: non vni s; multis dominis obnoxius erit. Vñ ioachim quez pharao ante censum sibi soluere coegit: nūc rex babilonis sibi tribus annis seruire compellit. Nabuchodonosor: idē est qui pharao. scz p̄nceps confusionis. et rector tenebrarum harum. Ergo cum antiquus hostis. aliqñ sibi censum peccati soluere persuadet: mor totū in dominiuz suuz redigere. et plenū seruitiū expendere ad monet. Ergo tribus annis regi babilonis seruum esse est p̄uasione delectatione cōsensu antiquo hosti subditum fore. et totum vicijs deditum quasi libere ab eo possideri. S; aliqñ tales p̄ d̄i misericordiā admoniti rebellāt cōtra nequam spiritum. Vnde subditur. rursū rebellauit contra eum. Nec sufficit rebellare. si non perseverauerit in certamine. Qui enī a dyaboli potestate se exire desiderat. necesse est vt fortiter contra eum dimicet. et adiutorium a deo imploret.

Regnavit qz ioachin. Ra. Nomen ioachin aliter scribitur in designatione patris qui et eliab. aliter cu filius significatur qui et techonias.

Dierusalē. Be. Hierusalem et terra israel est ciuitas chuski. id est ecclesia. Babilonij chaldei philistei ē ciuitas diaboli. i. omnis malignorum siue hoim seu angelorum multitudo. Seruitqz israel philisteis l chaldeis cum fideles noie tenus in ecclesia consistentes ceterum ab im mundis vel spiritibus vel hominibus decepti. cuilibet peccato mētis colla submitunt. Adducit autem nabuchodonosor rex hierusalem. z vniuersos principes fortes exercitus decem milia in captiuitate: cum z magistris z eos qui inimiciliū animo dno seruire ac decalogus fideliter videbantur cōseruare subito illecebris seu aduersitatibus subacti. maioribus facinoribus polluantur. aut certe iheresim incidunt. Arma quibz cōtra dyabolum repugnātes. libertatem a deo nobis donatam defendim. sūt eloquia scripturarum: in quibz z ipse dñi z sancto z exemplis quoz ordine bella viciorum supare debeant: luce clarius discimus. His armis philistei filios israel priuant: cū maligni spiritus animos fidelium a meditatione sacre lectōis. ne vlipe p exercitium resistendi fiduciam sumant. vel alios forte qui legere nesciunt ad resistendū vicis exhortando aut corripiendo accendāt. Tollunt fabros armorum cuz eos qui sacra eloquia noiant: in tm sceleribus obuiunt. vt dicere bona que didicerāt pro: sul erubescāt. Transferunt oēm artificem z inclusores i babiloniam de hierusalem cuz eos qui multifaria virtutū opatione pluribus pderant z ciuitatē dei cōtra corruptores tēptationum munire solebant. a proposito deflectunt: atqz ingeniu qd stititioni sanctę ecclesię impendere debuerant: ad voluntatē potius regis viciorum

factum est autem per verbus dñi contra iudam. vt afferret euz corā se: propter peccata manasse et vniuersa que fecit. et propter sanguinem innoxium quem effudit. et impleuit hierusalem cruore innocentium: et ob hanc rem noluit deus propiciari. Reliqua autem sermonez ioachim et vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regū iuda. Et dormiuit ioachim cum patribus suis ^{† s que mathens vocat iechoniam.} Et regnavit ioachin fili⁹ ei⁹ p eo. Et vltra non addidit rex egipti vt egrederetur de terra sua. Tulerat em rex babilonis a riuo egipti vsqz ad flumiu3 eufraten omnia que fuerāt regis egipti. Decem et octo ^{† s vel in.} annorum erat ioachim cum regna ^{† s nō amplius qz erat ipius.} re cepisset: et tribus mensibus regnavit in hierusalem. Nomen matris eius noescha filia helnathan de hierusalem. Et fecit malum coram domino: iuxta omnia que fecerat pater ei⁹. In tēpore illo ascēderunt serui nabuchodonosor regis babilonis in hierusalem: z circumdata est vrbs munitōnibus. Venitqz nabuchodonosor rex babilonis ad ciuitatem euz seruis suis: vt oppugnarēt eam. Egressus qz est ioachin rex iuda ad regē babilonis ipse et mater eius et serui eius et principes eius et eunuchi eius. et suscepit eum rex babilonis āno octauo regni sui. Et prulit inde omnes thesauros domus dñi

et thesauros domus regie: et concidit vniuersa vasa aurea que fecerat salomon rex israel i templo dñi iuxta verbum domini. z transtulit omnem hierusalē et vniuersos principes et omēs fortes exercitus decem milia in captiuitatem et omnē artificem et inclusorem: nihilqz relicū est exceptis pauperibus ppli terre. Transtulit quoqz ioachin i babilonē: z mē3 regis z vxores regis z eunuchos regis z iudices terre duxit in captiuitatem de hierusalem i babilonem. et omnes viros robustos septem milia et artifices et iclusores mille. omnes viros fortes et bellatores: duxitqz eos rex babilonis captiuos in babilonem. Et ^{† s vel mathaniam. s qui fili⁹ iur iosie frater ioachim.} constituit mathathia patruū eius pro eo: imposuitqz nomen ei sedechiam. Ticesimum et primum annum etatis habebat sedechias cū regnare cepisset. et vndecim annis regnavit in hierusalem. Nomen matris eius erat amithal: filia hiemi de lobna. Et fecit malum corā domino: iuxta omnia que fecerat ioachin. Irascebatur enim dominus contra hierusalem et contra iudam: donec proieceret eos a facie sua. Recessitqz sedechias a rege babilonis.

Factum est autē ^{C. XXV.} anno nono regni ei⁹ mēse decimo. decima die mēsis venit nabuchodonosor rex babilonis ipse

missam antiquus hostis cū suo exercitu obsidione circūder. z munitōe erroris ac viciōz cōstructa claudat vallādo ciuitatē. sicqz famēs i ciuitate pua leat. famēs vtiqz verbi dei cum uō expenditur panis doctrinę populo terre.

dispensare cōpellant. **Q**si inclusores nō hostiorum siue mitorum sed auri gemmarumqz itelligimus: ad eundē expositio finē respicit. **D**ictum quippe est de sapientia: qz aurum et multitudo gemmarum ei nō valeat cōparari: atqz ideo iclusores horum doctores dicimus qui qd dñi recte viuunt z docent in ornatum sanctę ciuitatis industriam suę artis impendunt. **A**tti forte errauerint: quid nisi a rege chaldeoz captiui babiloniam transferant. sic talentum verbi cęlitus acceptum in terra refoeditur. i. scia spiritalis ad peccatoz opera cōuertitur.

Artificem et iclusorem. **R.** **Q**s supra populo israel philistim regnātes fecisse narratur. cum dicitur faber ferarius nō inueniebatur in omni terra israel. **R.**auerant enim philistim ne forte faceret hebrei gladiū aut lanceam ad repugnandum. ita nunc chaldei fatagunt. vt nullus in ea remaneat artifex et iclusor: qui diruta vrbs mētia componere possit vel reficere.

Sedechias. **M**ali sunt rectores qui munere z dono dñio abutuntur. z falso sibi nomen iusticie usurpant. **M**athathia vel mathanias enim interpretatur mun⁹ siue donū sedechias iustus domi vndecim annis regnavit: qz trasgressor legis fuit que significat denario numero. **R**oenarius qui minus habet denario imperfectione legis significat sicut vndenarius trasgressionē. **R**ecte ergo nabuchodonosor i nono āno regni sedechie obsedit ciuitatem mēse decimo z decima die mēsis. quia mali pastores cū decalogi madata que sciētia tenēt: opere z doctrina perficere negligunt. necesse est vt plebem sibi commissam antiquus hostis cū suo exercitu obsidione circūder. z munitōe erroris ac viciōz cōstructa claudat vallādo ciuitatē. sicqz famēs i ciuitate pua leat. famēs vtiqz verbi dei cum uō expenditur panis doctrinę populo terre.

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible]

Et interrupta est etc. Ra. Interrupta quidē p̄ tēptationes varias demonū custodia populorū. hi qui debuerant armis ciuitate defendere. nocte ignorantie. z peccatorū vallati fugiunt. quia mercenarius z qui non est pastor videt lupum venientē. z dimittit oues z fugit. z lupus rapit z dispergit oues p̄ viam porte que est inter duplicem murum ad ortus. apit inertiā doctoꝝ. q̄ inter duplicem murū dnoꝝ testamentoz cōstituit. non belligerare s̄ effugere querūt. z in delictis magi diffinere (q̄d ortus significat) p̄ scuto fidei hostibus obfistere. fugit sedechias. q̄ demouibz p̄lm̄ cū candantibus rector fugit. non ad montes de quibz montes in circūitu eius. sed ad campestria. i. ad delectatōem luxurie. Vnde arta ē via q̄ ducit ad vitam. lata que ducit ad mortem. Cōprehendit cū i planicie hiericho. z bellatores disp̄si sunt z reliquerunt eum. Cū enī virtutes hominē defendunt. q̄ eum defendere debuerant. in planicie hiericho capis. i. i defecatione carnalis sensus Hiericho enī interpretatur luna. z significat defectum carnis. Vñ qui de hierusalem descendebat in hiericho incidit in latrones. Filios sedechie occidit coram eo. z oculos eius effodit. Rex babilonis dyabolus est. possessor intime cōfusione. qui prius filios ante luentis oculos patris trucidat. quia sepe sic bona opa interficit. vt hęc se amittere ipse qui captus ē animus dolens cernat. Nā genuit plerumqz animus. z tamē carnis delectationibz victus. bona q̄ genuit amans pdit. ea q̄ patit damna cōsiderat. nō tamē virtutis brachium cōtra regem babilonis leuat. Sed dum vidēs nequitie perpetrātione peccatur. ad hoc q̄nqz peccati vñ pducitur. vt ipso quoqz rationis lumine priuetur. quia dyabolus bona prius opera subducit. z post intelligentie lumen tollit. q̄d recte sedechias in reblata patitur. Reblata quippe multa hic interpretatur. q̄ quandoqz ei lumen rationis clauditur. q̄ piano vñ z iniquitatis sue multitudine granatur.

Mense quinto. Ra. Congruit tēporis ordo cum ratione vindicte. Mense quinto vastata est ciuitas que pentatecum legis seruare desperxit. z septima die mensis quia sabbati requiem nō custodit. z contraria hęc

z omnis exercitus eius in hierusalem z circūdederunt eam: z exierunt in circūitu eius munitōes. Et clausa ē ciuitas atqz vallata vsqz ad vndecimū annuz regis sedechię nona die mensis. Preualuit qz fames i ciuitate: nec erat panis populo terre. Et interrupta est ciuitas. z omnes viri bellatores nocte fugerunt p̄ viam porte que est iter duplicem murum ad ortus regis. Porro chaldei obsidebant in circūitu ciuitatē. Fugit itaqz sedechias p̄ vias que ducit ad campestria solitudinis. z p̄secutus est exercitus chaldeoz reges. cōprehenditqz eū in planicie hiericho. z omnes bellatores qui erant cū eo: dispersi sunt z reliquerunt eum. Apprehensum ergo regem adduxerunt ad regem babilonis i reblatha: qui locutus est cum eo iudicium. Filios autēz sedechie occidit corā eo. z oculos eius effodit. vinxitqz euz cathenis z adduxit i babilonez. Mese q̄nto septima die mensis. ipse est annus nonusdecim⁹ regis babilonis. venit nabuzardan p̄nceps exercitus seruis regis babilonis in hierusalem: z succēdit domū dñi z domus regis z domos hierusalē: omnēqz

ptis dei egit. frustra sibi blandiēs de securitate. p̄ sanctorū locoꝝ habitatōe. **Venit nabuzardan.** Ra. Qui interpretatur ventilabuz. siue p̄p̄betia alieni iudicij. iulsi dei iudicio sup̄ peccatores. p̄nceps vtiqz exercitus regis babilonis in hierusalē intelligibiles. z succendit domū dñi: cum dyabolus qui z rex confusione. z p̄nceps omnium iniquoz est. tam malignoz spiritū q̄ etiaz impioꝝ hominum. plebem inuadit fidelium: z domū regis z domos hierusalem. i. rectores z eos qui videbant in visione pacis manere: inflamatos cupiditate subuertit. omnēqz domum cōbussit igni. cū vniuersisqz cōsciaz p̄ flamam illiciti amoris perturbauit. Et muros hierusalē i circūitu destruxit. cū intentōez oratōnis z virtutū stordia q̄ contra se valere nouit in desperantibz dissoluit. ne p̄ spem veniē ad diuina succurrat auxilia. z correptionis vitę apprehendat minima. p̄lingit i captiuitatē ducens de partibz terre reliquit vinitores z agricolas: qz eis qui viles verbo et exemplo esse poterant: p̄ uicia captiuans stultis z ebetibus cōmendat agriculturā. quatinus nō vniū ḡe. spūalis z frumētū lanḡ docting i vineis z agris p̄loꝝ fructificet. s̄ sp̄nḡ magis z tribuli viciozum excrescant. **Columnas.** Ra. Et bases intelligimus doctores. q̄ sonitate p̄dicatōis z fidei firmitate debuerūt alios sustentare. Mare enez baptisimi lauacrii. vel cōpunctōem lacrimaz hęc quidē oia chaldei spūales p̄ inertiā magistroꝝ de domo dñi auferre nitunt z cōfringere. **Ollas quoqz.** Ra. Quia diuersa officia in ecclesiasticis ordinibz de dei seruitio auferentes in suū vsuz nequissimū venterunt. **Thuribula et phialas.** Cū oratōz qua diuinitas placari potuit: z poculus verbi quo lassī refocillari debuerāt impediendo subuertunt. **Que aurea aurea. et que argentea argentea.** Quia tam sensum p̄ciosū q̄ eloquij venustatem hostis nequā de domo domini auferre molitur: z secum in confusione ducere. **Tulit quoqz.** Ra. Non solum populares. sed z fortes z principes in ecclesia dyabolus decipere. z peccatores captiuare satagit. Vnde i iob de

domū cōbussit igni. Et muros hierusalem in circūitu destruxit omnis exercitus chaldeozum qui erat cū p̄ncipe militū. Reliquā autē poplitem que remanserat in ciuitate. z pfugas qui transfugerant ad regē babilonis. z reliquū vulgus transtulit nabuzardan p̄nceps militię z de paupibus terre reliquit vinitores z agricolas. Columnas autē greas que erant in tēplo domini et bases. z mare enez q̄d erat i domo dñi confregerūt. chaldei: z transtulerunt q̄s omne i babilonē. Ollas quoqz greas z trullas z tridētes et cyphos z mortariola. z omia vasa grea in q̄bus ministrabant tulerūt. Nec nō thuribula z phialas. Que aurea aurea. z q̄ argentea argentea tulit p̄nceps militię. i. columnas duas. mare vnū: z bases quas fecerat salomon in templo dñi. Non erat pondus gris oim vasozū. Decem z octo cubitos altitudinis habebat colūna vna. z capitellū greū sup̄ se altitudinis trium cubitoꝝ. z retiaculū z malogranata sup̄ capitellum colūnz: omia grea. Similē z colūna secunda habebat ornatū Tulit quoqz p̄nceps militię saraia

dispensare...
si in...
sed am...
intellig...
epistol...
Dicitur...
sapien...
multitudo...
ci nō...
atqz...
rum...
qui...
7 docent...
sanc...
firmit...
dunt...
runt: qu...
chald...
babilon...
sic talem...
ms accep...
refodit...
malis ad...
ra cōvert...
Amific...
clūfōrem...
sup̄...
lūm̄...
narām...
fub...
mē...
p̄...
rent...
la nec...
dum...
sara...
ea roman...
indulos...
bis...
possit...
Sedech...
li...
nere...
utunt...
men...
Dab...
thomas...
tatur...
sedech...
vndecim...
mit...
fuit...
nario...
bet...
cō...
sicut...
gelloni...
nabuch...
no...
et...
se...
mensis...
stos...
dara...
oper...
cere...
est...
ob...
ciuitate...
dum...

ipso. **E**scq eius electi sunt. Tulit saraiam q interpretat vinctus sacerdotem primū. cū primū ecclesie ordinem q in episcopis est. amo re voluptatis terrenis vicioz catena cōstrin git. Similit̄ sophoniā qui interpretat absconditus sacerdotē. secundum: cum scdi ordinis viros. i. p̄sbiteros (qui talentū verbi in terra fodiētē abscondit) i suū dominū subigit. **E**t tres ianitores q hostium fidei aperire debuerant. 7 tenentes clauem scientie. nec p̄i in troierūt. nec alios itro ire pmiserunt. **E**unuchus significat fatuas h̄gines. que vala oleo vacua i manibus tenebant: cōtinētes se a cotu corpali. nec tñ oleū gratie 7 misericordie i pectore suo habere volebant. qui frustra sup bellatores cōstitunt: cum arrogantiaz non p̄caueant. **Q**uinqz viros qui steterant corā rege. i. illos qui quicqz sensibus corpis voluptati seruiētēs. regi vicioz semp assistebāt. **S**ophar. **R**ab. Interpretat dissipans vel diuidēs. significās eos qui rudes i ecclesia quos ad militiam xp̄i nutrire debuerant p̄anis exemplis dissipantes a cētū fidelū p̄erorem sequestrāt. 7 sex viros e vulgo. i. stultos operadores. qui merito e vulgo qz diuina cōsilia discere 7 factis implere neglexerant. **S**o. et sex viros **R**a. Hos omnes nabuzardan duxit ad regem babilonis. 7 inter

sacerdotem primū. 7 sophoniam sacerdotem secundum et tres ianitores. 7 de ciuitate eunuchoz vnū qui erat p̄fectus super bellatores viros. 7 quinqz viros de his qui steterant coram rege. quos reperit in ciuitate. et sophar principem exercitus qui probabat tyrones d̄ populo terre. 7 sex viros e vulgo q̄ inuenti fuerant in ciuitate. **Q**uos tollens nabuzardan princeps militum duxit ad regem babilonis i reblatha: percussitqz eos rex babilonis et interfecit eos in reblatha i terra emath. **E**t translatus est iuda de terra sua. **P**opulo autem q̄ relictus erat in terra iuda quem dimiserat nabuchodonosor rex babilonis p̄fecit godoliam filiū aichan filij saphan. **Q**uod cum audissent omnes duces militum ipsi et viri qui erant cum eis. videlicet q̄ constituisset rex babilonis godoliā. uenerunt ad godoliaz in maspha hismael filius nathanie. 7 iohannan filij zaree. 7 saraia filius thanameth netophatites. 7 iēconias filius machabai: ipsi 7 socij eorum. **I**urauit qz godolias ipsis 7 socijs eorum dicens: Nolite timere seruire chaldeis. **M**anete in terra 7 seruite regi

babilonis: et bene erit vobis. **F**actum ē aut̄ in mense septimo. uenit hismael filius nathanie filij elisama de semine regio 7 decez viri cū eo: percusseruntqz godoliam qui 7 mortuus est: sed et iudeos et chaldeos qui erāt cum eo in maspha. **C**onfurgēscz ois populus a paruo vsqz ad magnū et principes militū uenerunt in egiptū: timētes chaldeos. **F**actū ē vero in anno tricesimo septimo trāsmigratōnis ioachi regis iude. mēse duodecimo vicesima et septima die mensis. subleuauit euilmerodach rex babilois anno quo regnare ceperat caput ioachin regis iuda de carcere. 7 locutus est ei benigne. **E**t posuit thronum eius super thronū regū qui erāt cū eo in babilone: et mutauit vestes eius quas habuerat in carcere. et comedebat panē semper in conspectu eius cūctis diebus vitę suę: annosqz quozqz cōstituit ei sine intermissione. que 7 dabatur ei a rege p̄ singlos dies oibz diebus vitę suę.

Secundus liber malachim. i. regum quartus finit.

se ei sunt. qz dyabolus p̄dam quā ab ecclesia euellit: ad p̄petuū mortis interfectōem. p̄duce re ambit. quos p̄nit rex cōfusionis in reblatha. hoc ē in multitudine scelerum. 7 amore voluptatum. **E**t translatus est iuda de terra sua. **C**um illi qui confessionem nomis dei i ecclesia videbātur habere. p̄ scelera multiplicia de terra viuentiaz translati. in regnū cōfusionis 7 erroris abducuntur. sub quo impio quicqz p̄seuerauerit non merebitur peribuducatum regredi iteram iuda: tēplūqz dñi ibides redificare. **I**n posterum nāqz p̄sentis vitę tradentur i carcere mortis p̄petuę. ubi uernis corz nō moriet 7 ignis non extinguet. **D**obis aut̄ liceat i peregrinatōe labentis sculi veram cōmfortuz gerere p̄nitidinem. 7 post excursum septem dierū uelut post septuaginta annos huius carnitatis exuti ab omni potestate regis babilonis ualeam? inuante spū q̄ septiformis de celestem hierlū ingredi 7 uultū conditoris nri p̄ secula cōtemplari. **E**t saraia filius. **F**ilius saraie sacerdotis referuatus est 7 pater occisus. **E**t quo in captiuitate postea natus est hiesus sacerdos magnus qui reduxit populum cū zorobabel.

Edi septu... Interpretat dissipans... Nolite timere seruire chaldeis... Manete in terra 7 seruite regi...